Følgegruppens statusrapport for Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet 2021

Del II - Datadel

BØRNE- OG UNDERVISNINGSMINISTERIET

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Følgegruppens statusrapport for Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet 2021
Del II - Datadel

2022

Design: Center for Kommunikation og Presse
Denne publikation kan ikke bestilles.
Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:
www.uvm.dk
Børne- og Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Indhold

1 Indledning ... 5

2 Status på grundskoleområdet ... 6
2.1 Om fremmedsprogene i grundskolen ... 6
2.2 Udbud af tysk, fransk og spansk i folkeskolen ... 7
2.2.1 Antal kommuner med tysk eller fransk ... 7
2.2.2 Antal og andel af skoler med tysk og fransk i folkeskolen ... 7
2.3 Regional og kommunal andel med fransk ... 8
2.3.1 Antal kommuner med spansk ... 9
2.3.2 Antal skoler med spansk ... 9
2.3.3 Regional fordeling af spansk ... 10
2.4 Elevernes valg af fremmedsprog ... 10
2.4.1 Udvikling over 10 år i andel af elever, der har tysk eller fransk, når de afslutter grundskolen (opgjort for hele landet) ... 10
2.5 Elevernes faglige niveau ... 11
2.5.1 Resultater i nationale test i engelsk i folkeskolen ... 14
2.6 Kompetencedækning i folkeskolen ... 15
2.6.1 Kompetencedækning for lærere, der underviser i engelsk, tysk og fransk i folkeskolen ... 15

3 Status på ungdomsuddannelserne ... 20
3.1 Om fremmedsprogene i gymnasiet ... 20
3.1 Engelsk ... 24
3.1.1 Andel af elever med engelsk ... 24
3.1.2 Karakterudvikling i engelsk ... 28
3.2 Tysk ... 31
3.2.1 Andel elever med tysk ... 31
3.2.2 Karakterudvikling i tysk ... 34
3.3 Fransk ... 37
3.3.1 Andel elever med fransk ... 37
3.3.2 Karakterudvikling i fransk ... 41
3.4 Spansk ... 43
3.4.1 Andel elever med spansk ... 44
3.4.2 Karakterudviklingen i spansk ... 46
3.5 Italiensk ... 49
3.5.1 Andel elever med italiensk ... 49

3.5.2 Karakterudviklingen i italiensk 50
3.6 Latin 52
3.6.1 Andel elever med latin 52
3.6.2 Karakterudviklingen i latin 53
3.7 Græsk 55
3.7.1 Andel elever med græsk 55
3.7.2 Karakterudviklingen i græsk 55
3.8 De øvrige sprogfag (Kinesisk, arabisk, japansk, russisk og tyrkisk) 56
3.8.1 Kinesisk 56
3.8.2 Andel elever med Kinesisk 57
3.9 Karakterudviklingen i kinesisk 58
3.9.1 Arabisk, japansk, russisk og tyrkisk 59
3.10 Opsamling 60
3.11 Om fremmedsprog i erhvervsuddannelserne og eux 61
3.12 Praktik i udlandet 63
3.13 Om fremmedsprog i eux-forløb 65
3.13.1 Eux-elevernes karakterniveau i engelsk B 66

4 Status på de videregående uddannelser 68
4.1 Om fremmedsprogene på læreruddannelsen 68
4.1.1 Samlet udbud af tysk og fransk på læreruddannelserne i Danmark 69
4.2 Om fremmedsprogene på universiteterne 72
4.3 Arbejdsmarkedets behov for sprogkompetencer 79

5 Bilag 82
5.1 Bilag A: Detaljeret oversigt over antal folkeskoler med og uden fransk 2019-2020 82
5.2 Bilag B: Andel af elever, der fik standpunktskarakter i tysk eller fransk i 9. klasse pr. kommune over 10 år 86
5.3 Bilag C: Studieretninger med fremmedsprog som studieretningsfag i de treårige gymnasiale uddannelser 89
5.4 Bilag D: Anbefalinger fra det Nationale Center for Fremmedsprog (NCFF) 91

1 Indledning

Denne del af Følgegruppens statusrapport for Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet indeholder en gennemgang af dataene, som ligger til grund for de forskellige uddannelsesområders opsamlingsafsnit og identificerede udfordringer og anbefalinger i rapportens del I.
Først præsenteres grundskoleområdet gennem data om udbud, valg, fagligt niveau og kompetencedækning. Herefter følger ungdomsuddannelsesområdet. Herunder vil data om gymnasiernes udbud og elevernes valg og faglige udvikling, særligt knyttet op på perioden efter gymnasiereformen, fremgå. Desuden opridses erhvervsuddannelsesområdets og eux' udbud samt sidstnævntes karakterdata. Endeligt fremgår data om udbud på læreruddannelsen samt udbud og valg på udvalgte sprogfokuserede universitetsuddannelser og et afsnit om arbejdsmarkedet behov for sprogkompetencer.
Al data er indhentet fra hhv. Børne- og Undervisningsministeriets og Uddannelses- og Forskningsministeriets databanker medmindre andet er angivet.

2 Status på grundskoleområdet

2.1 Om fremmedsprogene i grundskolen

Siden folkeskolereformen fra 2014 har engelsk været obligatorisk 1. fremmedsprog fra 1. klasse til og med 9. klasse. Fransk eller tysk har siden 2014 været obligatorisk 2. fremmedsprog fra 5. klasse til og med 9. klasse. Skolerne skal ifølge folkeskoleloven udbyde engelsk og tysk, mens det er valgfrit, om skolerne vil udbyde fransk. Som følge af den politiske aftale "Faglighed, dannelse og frihed - justeringer af folkeskolen til en mere åben og fleksibel folkeskole" fra 2019 blev det vejledende timetal i 2. fremmedsprog fordoblet ved sprogstart i 5. klasse, så timetallet gældende fra skoleåret 2020-2021 er to ugentlige lektioner.

Derudover kan skolerne tilbyde fransk og tysk som valgfag i 7. til 9. klasse (3. fremmedsprog) samt etårigt valgfag i almindelige indvandrersprog[1] og et etårigt valgfag i spansk i 7., 8. eller 9. klasse. Det er muligt for kommunerne at udbyde andre sprog som valgfag i 7.,8. eller 9. klasse. BUVM igangsatte i 2017 forsøg med spansk som treårigt valgfag i 7. til 9. klasse (3. fremmedsprog), som forløber frem til 2023.

I 2018 blev reglerne for valgfag ændret, således at det blev obligatorisk for eleverne i 7. og 8. klasse at vælge et praktisk-musisk valgfag. Det er obligatorisk, at eleverne vælger mindst ét valgfag, og det er en lokal beslutning på skolerne, hvor mange valgfag eleverne gives mulighed for at vælge imellem, når de skal vælge deres 1. valgfag. Det er valgfrit for skolerne, om de vil tilbyde eleverne spansk som treårigt forsøgsvalgfag. Fra 2018 har spansk som forsøgsvalgfag således udgjort et ekstra valgfag, som eleverne har kunnet vælge som deres 2. valgfag, hvis skolen udbyder det.

Frie grundskoler skal udbyde engelsk som 1. fremmedsprog, men kan frit vælge, om de vil udbyde tysk og/eller fransk som 2. fremmedsprog, såfremt eleverne får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. *Stå mål med-kravet* indebærer ikke et krav til omfanget af undervisningen eller hvilket klassetrin undervisningen påbegyndes. Det skal dog sandsynliggøres, at elever på en fri grundskole kan opnå samme kompetencer i 1. og 2. fremmedsprog, som elever i folkeskolen, jf. de afsluttende kompetencemål i Fælles Mål. Frie grundskoler kan derudover vælge at udbyde andre sprog som fag eller valgfag.

Valg af data

Følgegruppen har ønsket at status for grundskolen omfatter flest mulige skoletyper og sprog. Opgørelsen omfatter derfor elever på folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler, dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, friskoler og private grundskoler, efterskoler samt efterskoler med samlet særligt tilbud. Data anvendt til opgørelse af udbud af fremmedsprog, nationale test og kompetencedækning omfatter kun folkeskoler, da øvrige skoler ikke skal indberette tal for dette.
BUVM har data for engelsk, tysk og fransk. For spansk er der kun data for det treårige forsøgsfag i spansk for folkeskoler, frie grundskoler og ungdomsskoler ift. udbud. Øvrige sprog er der ikke data for.

[1] Faget oprettes dog sjældent i praksis. I skoleåret 2021/22 er der ingen indberetninger om oprettede hold i faget.

2.2 Udbud af tysk, fransk og spansk i folkeskolen

Skolernes egen indberetning af planlagte timetal i fagene i folkeskolen er grundlaget for opgørelsen af udbud af fransk og tysk i folkeskolen. Der er mulighed for, at de indberettede oplysninger overestimerer antallet af skoler, der faktisk udbyder fransk.

2.2.1 Antal kommuner med tysk eller fransk

Før folkeskolereformen udbød alle kommuner tysk, hvorimod 57 kommuner udbød fransk i folkeskolen. Efter reformen udbød alle kommuner fortsat tysk, mens 70 kommuner udbød fransk. 67 kommuner udbød fransk i 2019-2020. Siden 2018 er syv kommuner ophørt med at udbyde fransk.

Tabel 1: Antal kommuner, der udbyder fransk og tysk i folkeskolen

Skoleår	2013/14	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Fransk	57	59	70	70	74	69	67
Tysk	98	98	98	98	98	98	98

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik.

Anm.: Planlagte timetal for 5. -10. klasse[2]

2.2.2 Antal og andel af skoler med tysk og fransk i folkeskolen

Af tabel 2 fremgår udviklingen i udbud af fransk og tysk i folkeskolen opgjort på antal skoler og andelen af det samlede antal folkeskoler. Antallet og andelen af folkeskoler, der udbyder fransk og tysk, er steget over 10 år, men siden 2018 er der sket et fald i antallet af skoler, der udbyder fransk.

Tabel 2: Antal og andel folkeskoler, der udbyder fransk eller tysk

Skoleår		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Fransk	Antal	284	275	259	252	294	327	348	332	330	312
	Andel	19 pct.	20 pct.	19 pct.	19 pct.	22 pct.	25 pct.	27 pct.	26 pct.	26 pct.	25 pct.
Tysk	Antal	1154	1031	968	949	1244	1220	1193	1174	1183	1174
	Andel	76 pct.	74 pct.	72 pct.	72 pct.	94 pct.	93 pct.	91 pct.	91 pct.	92 pct.	93 pct.
Antal folkeskoler		1511	1394	1339	1324	1323	1307	1308	1293	1280	1262

[2] Tallene er udarbejdet på baggrund af, at mindst én folkeskole i kommunen har planlagt timer i fransk på et klassetrin. Skolerne indberetter oplysninger om planlagte timer med udgangspunkt i den 5. september i skoleåret. Der er i tallet ikke taget højde for, hvilket klassetrin fransk udbydes på. Andelen af skoler, der enten udbyder tysk eller fransk, indeholder nogle usikkerheder. Der er ca. 98-99 pct. af folkeskolerne, der indberetter oplysninger om planlagte timer, hvilket betyder, at mellem 1-2 pct. af folkeskolerne ikke indberetter. Det er kun folkeskoler, der indberetter oplysninger om planlagte timer i fransk og tysk til Børne- og Undervisningsministeriet. Opgørelserne bygger på skolernes egne indberetninger om planlagte timer i starten af skoleåret. Når skolerne har indberettet planlagte timer til Børne- og Undervisningsministeriet modtager de en kvittering med deres indberetning. Styrelsen for It og Læring har i 2021/2022 haft ekstraordinært fokus på validering af de indberettede planlagte timetal i fransk som 2. fremmedsprog, hvilket har ført til et fald i antal skoler, der planlægger med timer i fransk som 2. fremmedsprog sammenlignet med de tidligere år. Dette indikerer, at antal af skoler, der planlægger med timer i fransk som 2. fremmedsprog de tidligere år har været overestimeret. Det er imidlertid ikke muligt at fastslå omfanget af overestimeringen

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik og institutionsregister.
Anm.: Udbud opgjort på baggrund af planlagte timetal for folkeskoler 5.-10. klasse.[3]

Andelen af folkeskoler, der udbød fransk mellem 2010/2011, var 19 pct. I skoleåret 2014-2015 var andelen steget til 22 pct. To år efter reformen var det steget yderligere til 27 pct. Antallet af folkeskoler, der udbyder fransk, er dog faldet årligt siden 2018. Andelen var i 2019-2020 25 pct.

Andelen af folkeskoler, der udbød tysk i 2019-2020, var 93 pct., hvilket betyder, at der siden 2010 er sket en stigning på 17 procentpoint, idet andelen af folkeskoler, der udbød tysk, var 76 pct. i 2010-2011. Andelen af skoler, der udbød tysk, faldt med 4 procentpoint frem til folkeskolereformen. Ved folkeskolereformens ikrafttræden i skoleåret 2014-2015 steg andelen af skoler med 22 procentpoint. To år efter reformen var det faldet med 3 procentpoint. Efter 2017 er andelen igen steget, så det nærmer sig det niveau, som ses ved folkeskolereformens ikrafttræden.

2.3 Regional og kommunal andel med fransk

Der er stor forskel på tværs af regioner og kommuner i forhold til udbuddet af fransk.
Andelen af folkeskoler, der har franskundervisning, er størst i Region Hovedstaden, hvor 197 ud af 265 skoler tilbyder fransk, mens andelen er markant lavere i de øvrige regioner. Den laveste regionale andel af skoler er i Region Nordjylland, hvor fransk udbydes på 9 ud af 140 skoler.
I Region Hovedstaden har alle eller flertallet af de enkelte kommuners folkeskoler fransk, hvor det modsatte er gældende i de øvrige regioner. Det bemærkes i den forbindelse, at forskellene her kan hænge sammen med forskelle i skolestørrelse på tværs af regioner. Se bilag A for en detaljeret oversigt over antal folkeskoler med og uden fransk 2019/2020.

[3] Antal skoler er opgjort pr. 1. oktober det pågældende år. Det er skoler uden afdelinger eller afdelinger under hovedskoler, der er talt med. Det er kun antallet af folkeskoler, der fremgår. Opgørelserne af antal folkeskoler ud fra institutionsregisteret tager ikke højde for historiske skift i skolernes institutionstype eller enhedsart. Det er den seneste oplysning i institutionsregisteret om skolernes enhedsart og institutionstype, der afgør, om en skole indgår i opgørelsen. Det medfører en lille usikkerhed i de opgjorte tal, da skoler i sjældne tilfælde kan ændre enhedsart (selvstændig skole/hovedskole/afdeling) eller institutionstype. Antallet af folkeskoler kommer fra institutionsregisteret, som er et bestandsregister opgjort pr. 1. oktober. Antallet af institutioner er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da opgørelserne er baseret på øjebliksbilleder fra registeret. Der kan derfor godt være sket ændringer i antallet af skoler efter indberetningen af de planlagte timer. Der findes andre metoder til at opgøre antallet af folkeskoler, som udbyder et givet fag. Der kan eksempelvis tages udgangspunkt i karakterdata. For nuværende er det dog måden Børne- og Undervisningsministeriet opgør antallet på.

Tabel 3: Geografisk dækning: regionalt udbud af fransk i folkeskoler

Region	Folkeskoler med fransk	Folkeskoler i alt	Andel med fransk
Region Hovedstaden	197	265	74 pct.
Region Midtjylland	40	306	13 pct.
Region Nordjylland	9	140	6 pct.
Region Sjælland	40	195	21 pct.
Region Syddanmark	26	279	9 pct.

Kilde: Børne – og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik.

Anm.1: Planlagte timetal for 5.-10. klasse.

2.3.1 Antal kommuner med spansk

Der forefindes ikke data, der kan anvendes til at opgøre, hvor mange skoler, der udbyder spansk som etårigt valgfag. Spansk som treårigt forsøgsfag blev første gang udbudt i grundskolen i skoleåret 2017-2018. Det første år var der tre kommuner, der tilbød spansk som treårigt forsøgsvalgfag fra 7. klasse. I 2018-2019 var der en stor stigning i udbuddet, hvor i alt 20 kommuner tilbød spansk til nye elever i 7. klasse. Derefter skete der et markant fald i antallet af kommuner, der startede nye hold i spansk op fra 7. klasse, hvilket betød, at der for 2019-2020 var seks kommuner, der startede spansk som treårigt valgfag fra 7. klasse op. I 2020-2021 var ni kommuner, der startede nye hold i spansk som treårigt forsøgsvalgfag op fra 7. klasse.

Tabel 4: Udviklingen i antal kommuner, der udbyder spansk pr. skoleår siden 2017

2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/21
3	20	6	9

Kilde: STUK-opgørelse for forsøget i perioden 2017-2021.

Anm.: Opgørelse omfatter folkeskoler, frie grundskoler, ungdomsskoler.

2.3.2 Antal skoler med spansk

I 2017, som var det første år af forsøget, udbød fire skoler spansk som treårigt forsøgsvalgfag for en 7. årgang. Året efter var det 29 skoler, der udbød spansk heraf var 25 med i forsøget for første gang. I 2019-2020 var der seks skoler, der startede spansk som valgfag fra 7. klasse ud af de 30 skoler, der fortsat var med i forsøget, dvs. udbød forsøgsvalgfaget på et eller flere klassetrin. I 2020-2021 var 33 skoler med i forsøget, heraf tilbød 10 skoler, at eleverne kunne starte med spansk som treårigt valgfag fra 7. klasse, mens de øvrige 24 ikke startede nye hold op. Der er således sket et markant fald i antallet af skoler, der opstarter nye hold i 7. klasse i løbet af forsøget. Flertallet af de 33 skoler, der udbyder spansk på et eller flere klassetrin i skoleåret 2020-21, stopper med at udbyde af spansk som led i forsøget i skoleåret 2020-2021, da eleverne afslutter 9. klasse i det skoleår.

Tabel 5: Antal skoler med spansk i 7. klasse og samlet i forsøget

Skoleår	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/21	2021/22
Skoler med spansk i 7. klasse (nye hold)	4	24	7	8	-
Skoler i alt (7.,8.,9. klasse)	4	24	25	26	10

Kilde: STUK-opgørelse for forsøget i perioden 2017-2021.

Anm. 1.: Opgørelsen omfatter folkeskoler, frie grundskoler og ungdomsskoler.

Anm. 2.: Ud over det antal skoler, der fremgår af tabellen har 14 skoler tilmeldt sig forsøget og efterfølgende trukket deres ansøgning tilbage eller stoppet forsøget inden de har gennemført det treårige valgfag.

Erfaringsbaseret viden fra forsøget peger på, at ændringen af reglerne for valgfag i folkeskolen i 2018, hvor kravet om obligatorisk praktisk-musiske valgfag i 7. og 8. klasse trådte i kraft, har medført et markant fald i antal kommuner og skoler, der har tilmeldt sig forsøgsvalgfaget.

2.3.3 Regional fordeling af spansk

Spansk udbydes hovedsageligt i region Hovedstaden og Sjælland.

Tabel 6: Antal og andel af skoler, der har tilbudt/tilbyder spansk i grundskolen 2020/2021

Region	Skoler med spansk	Skoler i alt	Andel med spansk
Region Hovedstaden	12	265	4,5 pct.
Region Midtjylland	4	306	1,3 pct.
Region Nordjylland	2	140	1,4 pct.
Region Sjælland	11	195	5,6 pct.
Region Syddanmark	5	279	1,8 pct.

Kilde: STUK-opgørelse for forsøget i perioden 2017-2021.

2.4 Elevernes valg af fremmedsprog

Der findes en begrænset mængde viden og data om elevernes valg og fravalg af fremmedsprog i grundskolen, herunder hvilken betydning valg og valgmuligheder har for elevernes motivation og interesse for at lære og dygtiggøre sig i sprog. Dette betyder, at det er vanskeligt at foretage en status og identificere konkrete udfordringer, der kan være knyttet til elevernes valg og ikke mindst de valgmuligheder, de har ift. fremtidige uddannelsesvalg.

En aktuel undersøgelse fra Region Midtjylland[4] indikerer, at der kan være en større interesse for fransk, set ift. hvor mange elever, der rent faktisk har faget. Undersøgelsen viser således, at mange elever ville have valgt fransk, hvis de havde haft muligheden. Der er dog ikke et tilstrækkeligt vidensgrundlag til at vurdere efterspørgslen på hhv. tysk og fransk på nationalt plan, fx ift. konsekvenserne for elevernes motivation og faglige niveau.
Andelen af elever, der har fransk eller tysk, er opgjort på baggrund af antal elever med standpunktskarakter i 9. klasse i faget. Data for spansk er ikke tilstrækkelige ift. at kunne foretage en opgørelse af antal elever med spansk.

2.4.1 Udvikling over 10 år i andel af elever, der har tysk eller fransk, når de afslutter grundskolen (opgjort for hele landet)

På landsplan havde 10 pct. af eleverne i grundskolen fransk i 9. klasse i 2020, mens 83 pct. af eleverne havde tysk. 10 år tidligere var det 9 pct. af eleverne, der havde fransk, mens 78 pct. af eleverne havde tysk. Andelen af elever med tysk i 9. klasse er steget med 5 procentpoint over 10 år, mens andelen af elever med fransk er steget med 1 procentpoint. Opgørelsen for 2018-2019 samt 2019-2020 omfatter elever, som har haft fransk eller tysk siden 2. fremmedsprog blev gjort obligatorisk fra 5. klasse ved folkeskolereformen. Se Bilag B for andelen af elever, der fik standpunktskarakter i tysk eller fransk i 9. klasse pr. kommune over 10 år.

[4] Rambøll 2020: *Undersøgelse af unges syn på fremmedsprog i Region Midtjylland*

Tabel 7: Andel af elever, der fik standpunktskarakter i tysk eller fransk i 9. klasse over ti år (hele landet)

Sko-leår/ Fag	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013	2013 - 2014	2014 - 2015	2015 - 2016	2016 - 2017	2017 - 2018	2018 - 2019	2019 - 2020
Fransk	9 pct.	9 pct.	9 pct.	10 pct.	10 pct.	10 pct.	9 pct.	10 pct.	10 pct.	10 pct.
Tysk	78 pct.	79 pct.	79 pct.	79 pct.	80 pct.	81 pct.	82 pct.	83 pct.	83 pct.	83 pct.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik.

Anm.: Andelen af elever, der har en standpunktskarakter i fransk/tysk ud af samlede elever med en indberettet standpunktskarakter i 9. klasse. Opgørelsen omfatter folkeskolen, kommunale ungdomsskoler, specialskoler, dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, friskoler og private grundskoler, efterskoler samt efterskoler med samlet særligt tilbud.

Anm. 2: Antallet af elever med en standpunktskarakterer i fransk/tysk dækker alle unikke elever med mindst 1 indberettet standpunktskarakter i enten tysk/fransk som 2. fremmedsprog eller 3. fremmedsprog. Andelen af elever, der har en standpunktskarakter i fransk/tysk, er opgjort ud fra det samlede antal elever i folkeskolen med en indberettet standpunktskarakter i det pågældende skoleår.

2.5 Elevernes faglige niveau

Prøver i 2020

Som følge af COVID-19 blev folkeskolens prøver i 2020 aflyst, hvorfor elevernes prøvekarakterer i skoleåret 2019-2020 blev ophøjet til afsluttende standpunktskarakterer. Dette medfører en væsentlig ændring af datagrundlaget sammenlignet med tidligere år. Prøvekarakter og adgangsgivende gennemsnit fra skoleåret 2019-2020 bør derfor tolkes med ekstra varsomhed, og eventuelle udviklinger i karakterniveauet for skoleåret 2019-2020 kan ikke nødvendigvis tolkes som et udtryk for en udvikling i elevernes faglige niveau eller som en udvikling i de faglige resultater i en given prøve.

Der foretages i gennemgangen af karakterniveauet en sammenligning mellem fagene. Det bemærkes, at der tages kraftigt forbehold for denne sammenligning, idet gennemsnittene er udregnet blandt alle elever, der har modtaget karakterer i de enkelte fag. Det er ikke nødvendigvis den samme elevgruppe, der modtager karakterer i hhv. engelsk, fransk og tysk. Derfor kan forskelle i karaktergennemsnit på tværs af fag ligeså vel være en konsekvens af forskelle i elevgrupperne.

Status for elevernes faglige niveau baserer sig på en opgørelse af det vægtede gennemsnit af elevernes standpunkts- og prøvekarakterer over 10 år i hhv. engelsk, tysk og fransk i grundskolen. For engelsk indgår endvidere resultater fra de nationale test i 4. og 7. klasse for folkeskoler siden 2015. Datagrundlaget for spansk er for begrænset til at kunne beskrive karakterniveauet.

Engelsk

Karaktergennemsnittet i engelsk er steget over 10 år, og det samlede gennemsnit for elever i 9. klasse var i 2020 på 7,6, mens det i 2011 var 6,7. Stigningen i karakterniveauet er ens for det mundtlige og det skriftlige. Niveauet i 2020 er stort set ens mundtligt og skriftligt.

Figur 1: Karakterudvikling i engelsk

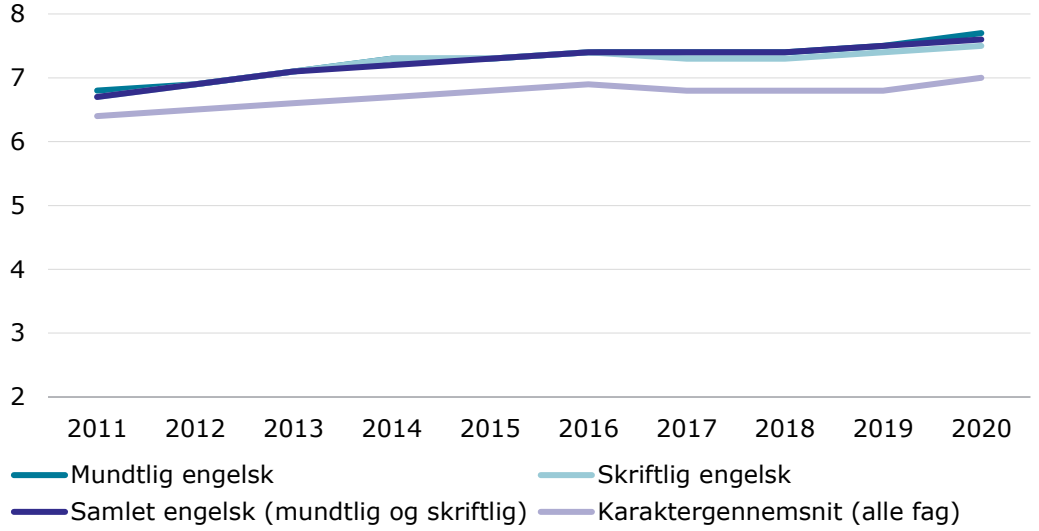

Anm.1: Opgørelsen bygger på skolernes karakterindberetning til Styrelsen for It og Læring for engelsk som 1. fremmedsprog. Tallene er gennemsnit af elevernes udregnede gennemsnit af både prøve- og standpunktskarakterer i faget. Da den skriftlige prøve i engelsk er en udtrækprøve, har kun en delmængde af eleverne en prøvekarakter i fagets skriftlige del. For elever uden prøvekarakter er gennemsnittet udelukkende beregnet på baggrund af standspunktskarakteren.
Anm. 2: Opgørelsen omfatter elever på folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler, dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, friskoler og private grundskoler, efterskoler samt efterskoler med samlet særligt tilbud.
Anm. 3: Gennemsnittet i alle fag er et gennemsnit af elevernes samlede ikke-vægtede gennemsnit på tværs af alle prøve- og standspunktskarakterer. En elev får beregnet et gennemsnit i alle fag, såfremt eleven har modtaget mindst én prøve- eller standpunktskarakter i 9. klasse det pågældende skoleår. I beregningen af gennemsnittet i alle fag skal det bemærkes, at der løbende har været ændringer i, hvilke fag eleverne har fået karakter i fra 2010/11 til 2019/20.

Tysk

Karaktergennemsnittet er steget over 10 år fra 5,7 til 6,4. Stigningen er primært sket i karaktergennemsnittet for de skriftlige præstationer. Forskellen på det mundtlige og skriftlige karaktergennemsnit i tysk er større end i fransk og engelsk. I tysk får eleverne generelt højere skriftlige karakterer end mundtlige. Karaktergennemsnittet i tysk er 6,4, hvilket er lavere end både fransk og engelsk.

Figur 2: Karakterudvikling i tysk

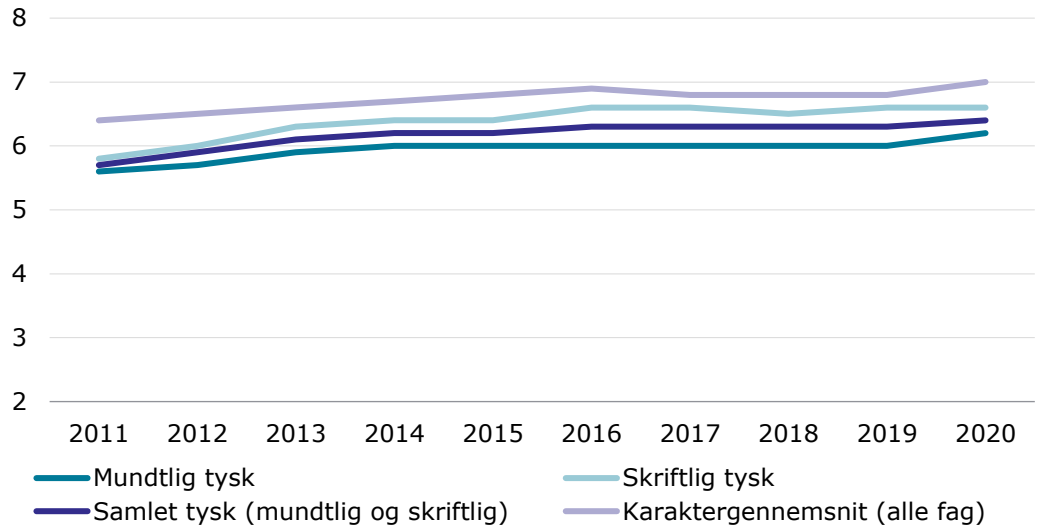

Anm.1: Opgørelsen bygger på skolernes karakterindberetning til Styrelsen for It og Læring for tysk som 2. fremmedsprog. Tallene er gennemsnit af elevernes udregnede gennemsnit af både prøve- og standpunktskarakterer. Da både de skriftlige og mundtlige prøver i tysk er udtræksprøver, har kun en delmængde af eleverne en prøvekarakter i faget. For elever uden prøvekarakter er gennemsnittet udelukkende beregnet på baggrund af standspunktskarakteren.
Anm. 2: Opgørelsen omfatter elever på folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler, dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, friskoler og private grundskoler, efterskoler samt efterskoler med samlet særligt tilbud.
Anm. 3: Gennemsnittet i alle fag er et gennemsnit af elevernes samlede ikke-vægtede gennemsnit på tværs af alle prøve- og standspunktskarakterer. En elev får beregnet et gennemsnit i alle fag, såfremt eleven har modtaget mindst én prøve- eller standpunktskarakter i 9. klasse det pågældende skoleår. I beregningen af gennemsnittet i alle fag skal det bemærkes, at der løbende har været ændringer i, hvilke fag eleverne har fået karakter i fra 2010/11 til 2019/20.

Fransk

Karaktergennemsnittet er ligesom i tysk og engelsk steget over de seneste 10 år. I tilfældet med fransk er der tale om en stigning fra 6,4 til 7,0. Stigningen er størst i det skriftlige gennemsnit, hvorfor det skriftlige og mundtlige gennemsnit stort set er samme niveau i 2020. I fransk er karaktergennemsnittet, med et samlet gennemsnit på 7,0, lidt højere end tysk og lidt lavere end engelsk.

Figur 3: Karakterudvikling i fransk

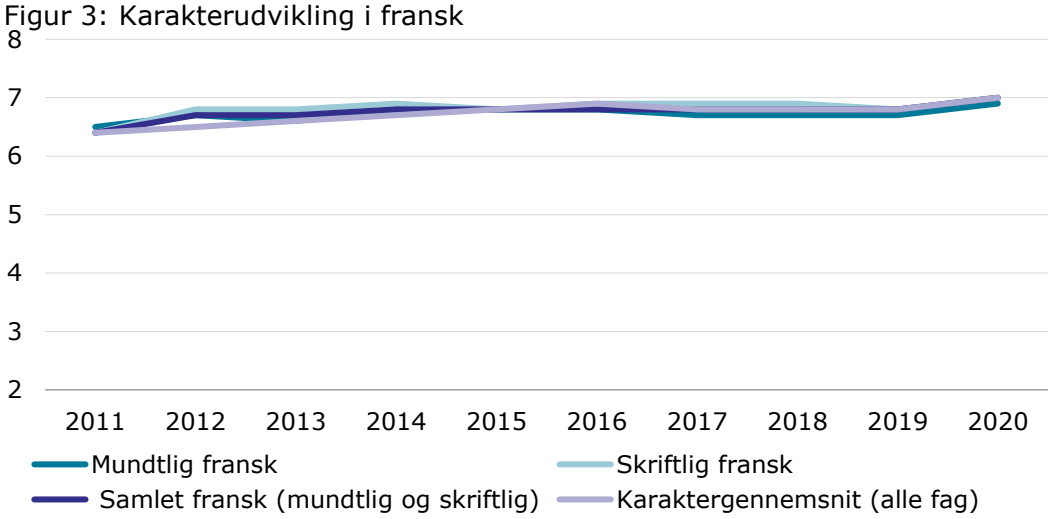

Anm.1: Opgørelsen bygger på skolernes karakterindberetning til Styrelsen for It og Læring for fransk som 2. fremmedsprog. Tallene er gennemsnit af elevernes udregnede gennemsnit af både prøve- og standpunktskarakterer. Da både de skriftlige og mundtlige prøver i fransk er udtræksprøver, har kun en delmængde af eleverne en prøvekarakter i faget. For elever uden prøvekarakter er gennemsnittet udelukkende beregnet på baggrund af standspunktskarakteren.
Anm. 2: Opgørelsen omfatter elever på folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler, dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, friskoler og private grundskoler, efterskoler samt efterskoler med samlet særligt tilbud.
Anm. 3: "Karaktergennemsnit (alle fag)" er et gennemsnit af elevernes samlede ikke-vægtede gennemsnit på tværs af alle prøve- og standspunktskarakterer. En elev får beregnet et gennemsnit i alle fag, såfremt eleven har modtaget mindst én prøve- eller standpunktskarakter i 9. klasse det pågældende skoleår. I beregningen af gennemsnittet i alle fag skal det bemærkes, at der løbende har været ændringer i, hvilke fag eleverne har fået karakter i fra 2010/11 til 2019/20.

2.5.1 Resultater i nationale test i engelsk i folkeskolen

I engelsk er der obligatoriske nationale test i 4. og 7. klasse i folkeskolen. I 4. klasse testes elevernes faglige niveau i tre faglige områder: lytning, læsning og ordforråd. I 7. klasse testes elevernes ordforråd, læsning samt sprog og sprogbrug.

Den samlede vurdering af elevernes niveau i engelsk, i forhold til læsning, lytning og ordforråd på 4. klassetrin, viser, at eleverne fra 2017-2020 er blevet bedre. I 2017-2018 havde eleverne i 4. klasse en score på 50 ud af 100 og i 2019-2020 havde de en score på 57. Et tilsvarende mønster findes for eleverne på 7. klassetrin, som steg fra en score på 58 i 2015-2016 til en score på 60 i 2019-2020.

Tabel 8: Resultaterne på den normbaserede skala (1-100) i engelsk, 4. og 7. klassetrin

Klassetrin	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
4. klasse	-	-	50	52	57
7. klasse	58	59	59	58	60

Kilde: Børne og Undervisningsministeriet: National Præstationsprofil
Anm.: Resultaterne fra de obligatoriske nationale test er 2019/2020 baseret på et repræsentativt udsnit af klasser. For øvrige år er testen gennemført på alle skoler. Testen i engelsk på 4. klassetrin er indført i 2018. Kun kommunale skoler (folkeskoler, kommunale specialskoler samt interne skoler på kommunale dagbehandlingstilbud og behandlingshjem) aflægger de obligatoriske nationale test.

Om udviklingen i det faglige niveau
I engelsk, tysk og fransk er karakterniveauet steget over de seneste 10 år. Resultaterne for de nationale tests i engelsk er ligeledes forbedret over de seneste 5 år. Sammenlignet med den gennemsnitlige karakterudvikling for alle fag er stigningen i karakterniveauet for engelsk over 10 år højere, mens stigningen i karakterniveau for fransk og tysk stort er på samme niveau som gennemsnittet. Engelsk havde i 2020 det højeste niveau (7,6) på tværs af de tre sprog. Sammenlignet med det gennemsnitlige karakterniveau for alle fag i grundskolen ligger karakterniveauet for engelsk højere, mens niveauet for fransk er lig gennemsnittet. Tysk ligger lavere end gennemsnittet.

Figur 4: Karakterudvikling i fremmedsprog

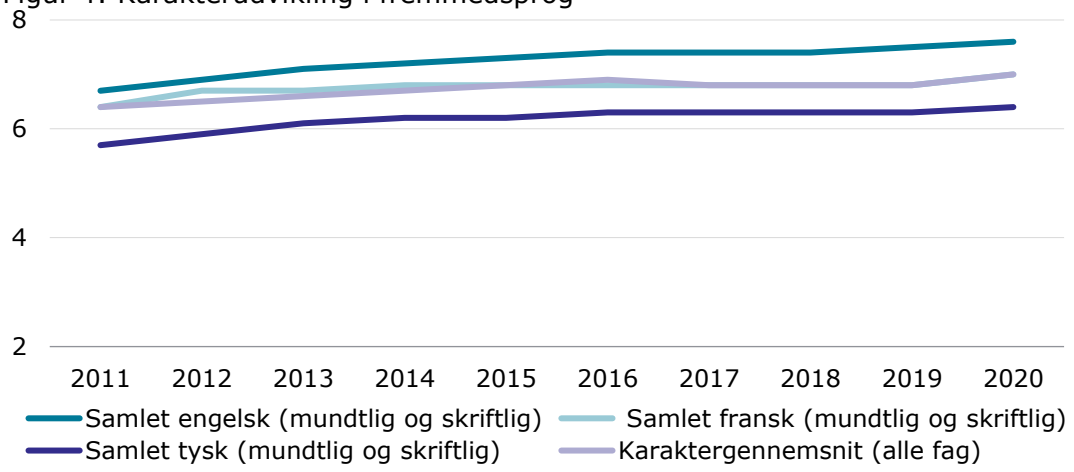

Anm.1: Opgørelsen bygger på skolernes karakterindberetning til Styrelsen for It og Læring for engelsk som 1. fremmedsprog og fransk/tysk som 2. fremmedsprog. Tallene er gennemsnit af elevernes udregnede gennemsnit af både prøve- og standpunktskarakterer i de enkelte fagdiscipliner. Da både de skriftlige og mundtlige prøver i fransk og tysk samt den skriftlige prøve i engelsk er udtræksprøver, har kun en delmængde af eleverne en prøvekarakter i

disse fag, i så fald er elevens gennemsnit udelukkende beregnet på standspunktskarakteren.
Anm. 2: Opgørelsen omfatter elever på folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler, dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, friskoler og private grundskoler, efterskoler samt efterskoler med samlet særligt tilbud.
Anm. 3: Gennemsnittet i alle fag er et gennemsnit af elevernes samlede ikke-vægtede gennemsnit på tværs af alle prøve- og standspunktskarakterer. En elev får beregnet et gennemsnit i alle fag, såfremt eleven har modtaget mindst én prøve- eller standpunktskarakter i 9. klasse det pågældende skoleår. I beregningen af gennemsnittet i alle fag skal det bemærkes, at der løbende har været ændringer i, hvilke fag eleverne har fået karakter i fra 2010/11 til 2019/20.

2.6 Kompetencedækning i folkeskolen

Kompetencedækningen for lærerne, der underviser i folkeskolen i engelsk, tysk og fransk, opgøres på nationalt niveau. Spansk og andre fremmedsprog indgår ikke i opgørelsen. Erfaringsbaseret viden om spansk som treårigt forsøgsfag indgår i det omfang, det er muligt. Der tages forbehold for, at oplysninger om spansk på ingen måde har samme datakvalitet som for tysk, fransk og engelsk.

2.6.1 Kompetencedækning for lærere, der underviser i engelsk, tysk og fransk i folkeskolen

Kompetencedækning forstås som andelen af planlagte undervisningstimer i folkeskolen, der varetages af undervisere med kompetenceniveauerne *undervisningskompetence* og *tilsvarende kompetencer* i forhold til det samlede timetal. I tabellerne indgår ligeledes antal af lærere opgjort som det antal personale, der har undervisning i hhv. tysk og fransk. Det omfatter derfor ikke lærere, som ikke har nogen undervisning i fagene. Data er indsamlet siden 2012-2013, men dækker først et tilstrækkeligt antal skoler fra 2014-2015, hvorfor data fra før 2014-15 er fravalgt. Kompetencedækningsgraden opgøres kun for folkeskoler og ikke for spansk og øvrige fremmedsprog.

Målet for kompetencedækningsgraden i folkeskolen er 90 pct. i skoleåret 2020-2021 og 95 pct. i skoleåret 2025-2026. Landsgennemsnittet for kompetencedækning for alle folkeskolens fag var 88,4 pct. i 2020. For fransk var landsgennemsnittet 95 pct., for tysk var det 93,6 pct. og for engelsk var det 89,3 pct. Kompetencedækningsgraderne for fransk og tysk ligger over gennemsnittet, mens engelsk svarer til gennemsnittet. Tysk og særligt fransk er blandt de fag, der har den højeste kompetencedækning i folkeskolen. Engelsk har ligeledes en høj kompetencedækning, omend den er lavere end tysk og særligt lavere end fransk. Ved sprogstart i hhv. 1. klasse for engelsk og i 5. klasse for fransk og tysk ligger kompetencedækningsgraden for alle tre fag dog noget lavere end gennemsnittet for det enkelte fag. Kompetencedækningen i udskolingen er markant højere end gennemsnittet for alle klassetrin.

Kompetencedækning for spansk
Der eksisterer ikke opgørelser over kompetencedækningen for undervisere i spansk. Oplysninger fra forsøget med det treårige valgfag i spansk, som er baseret på en ikke-repræsentativ forespørgsel blandt 8 skoler i 2020, viste, at 5 ud af 8 lærere var folkeskolelærere. De resterende tre spansklærere har gymnasielærerbaggrund og er eksterne undervisere, der indgår i et samarbejde med den lokale folkeskole om at undervise forsøgsvalgfaget. Da der ikke eksisterer en uddannelse i spansk på læreruddannelsen, og de lærere der er under uddannelse på forsøget på læreruddannelsen endnu ikke er færdiguddannede, har lærerne i det treårige forsøgsfag udelukkende tilsvarende kompetencer.

Tabel 9: National kompetencedækning for tysk, fransk og engelsk fordelt på alderstrin 2019-2020

Sprog	Alle klassetrin	1.klasse	5. klasse	9. klasse
Engelsk	89,3 pct.	69,4 pct.	89 pct.	97,2 pct.
Tysk	93,6 pct.	-	84 pct.	97,4 pct.
Fransk	95 pct.	-	88,1 pct.	96,4 pct.

Anm. 1: Kompetencedækningsgrad udregnes som den andel af undervisningen i faget, der varetages af en lærer med enten undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer.
Anm. 2: Kompetencedækningsgraden opgøres kun for folkeskoler.

I tabel 10, 11 og 12 fremgår kompetencedækningsgrad for hhv. engelsk, tysk- og fransklærere opgjort for perioden fra skoleåret 2014-2015 til 2019-2020.

Af tabel 10 fremgår det, at antallet af tysklærere i folkeskolen siden 2014-2015 er steget marginalt fra omkring 3200 i 2014-2015 til omkring 3300 i 2019-2020. Kompetencedækningsgraden er steget i faget siden 2014-2015, hvor den var på 88,5 pct. og lå på 93,6 pct. i 2020. Flertallet af lærerne har igennem perioden undervisningskompetence i faget, men andelen er faldet, mens andelen af lærere, der har andre, men tilsvarende kompetencer, er steget.

Tabel 10: Kompetencedækningsgrad for tysk i folkeskolen, 2014-2015 til 2019-2020

Kompetence	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Undervisningskompetence	2.646	2.736	2.700	2.674	2.660	2.604
Andel lærere med undervisningskompetence	83,2 pct.	81,5 pct.	79,9 pct.	78,5 pct.	78,5 pct.	78,7 pct.
Tilsvarende kompetencer	534	623	680	733	730	704
Andel lærere med tilsvarende kompetencer	16,8 pct.	18,5 pct.	20,1 pct.	21,5 pct.	21,5 pct.	21,3 pct.
Antal lærere i alt	3.180	3.359	3.380	3.407	3.390	3.308
Kompetencedækningsgrad	88,5 pct.	90,3 pct.	92,1 pct.	92,7 pct.	93,5 pct.	93,6 pct.

Det fremgår af tabel 11, at antallet af lærere (i nærværende opgørelse), der underviser i fransk har ligget relativt stabilt siden 2014/2015. Andelen af lærere, som har undervisningskompetence i fransk, er faldet lidt, mens antallet af lærere med tilsvarende kompetencer er steget. Kompetencedækningsgraden er siden 2014-15 steget fra 90,3 pct. til 96 pct. i 2019, mens der ses et fald for året efter, så kompetencedækningsgraden for skoleåret 2019/2020 er 95 pct..

Tabel 11: Kompetencedækningsgrad for fransk i folkeskolen, 2014-2015 til 2019-2020

Kompetence	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Undervisningskompetence	361	342	339	315	332	327
Andel lærere med undervisningskompetence	77,6 pct.	73,5 pct.	72,9 pct.	70,2 pct.	72,2 pct.	71,9 pct.
Tilsvarende kompetencer	104	123	126	134	128	128
Andel lærere med tilsvarende kompetencer	22,4 pct.	26,5 pct.	27,1 pct.	29,8 pct.	27,8 pct.	28,1 pct.
Antal lærere i alt	465	465	465	449	460	455
Kompetencedækningsgrad	90,3 pct.	92,1 pct.	92,2 pct.	94,3 pct.	96 pct.	95 pct.

Af tabel 12 fremgår det, at antallet af lærere, som underviser i engelsk er steget siden 2014-2015. Antallet af lærere, som har undervisningskompetence i engelsk, er steget marginalt, mens antallet af lærere med tilsvarende kompetencer er steget mest. Kompetencedækningsgraden er steget siden 2014-15 fra 84,2 pct. i 2014-15 til 89,3 pct. i 2020.

Tabel 12: Kompetencedækningsgrad for engelsk i folkeskolen, 2014-2015 til 2019-2020

Kompetence	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Undervisningskompetence	7.021	7.023	7.151	7.180	7.403	7.183
Andel lærere med undervisningskompetence	83,6 pct.	82,2 pct.	82,6 pct.	82,1 pct.	81,9 pct.	81,4 pct.
Tilsvarende kompetencer	1.376	1.521	1.506	1.566	1.637	1.644
Andel lærere med tilsvarende kompetencer	16,4 pct.	17,8 pct.	17,4 pct.	17,9 pct.	18,1 pct.	18,6 pct.
Antal lærere i alt	8.397	8.544	8.657	8.746	9.040	8.827
Kompetencedækningsgrad	84,2 pct.	84 pct.	86 pct.	86,9 pct.	88,5 pct.	89,3 pct.

Anm. 1: Kategorien lærere består af alt personale med undervisning og kompetence i faget engelsk. Data er indsamlet siden 2012-2013, men data dækker først et tilstrækkeligt antal skoler fra 2014-2015.
Anm. 2: *Tilsvarende kompetencer* betyder, at underviseren fx har en efteruddannelse, videreuddannelse, kompetencegivende uddannelse eller et længerevarende kursusforløb, der vurderes at give kompetence tilsvarende undervisningskompetence i faget. Det er skoleledere, der foretager denne vurdering.
Anm. 3: Kompetencedækningsgrad udregnes som den andel af undervisningen i faget, der varetages af en lærer med enten undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer.
Anm. 4: Kompetencedækningsgraden opgøres kun for folkeskoler.

Regional kompetencedækningsgrad for tysk

Kompetencedækningsgraden for tysk i folkeskolen varierer, når den opgøres på regional basis. Af tabel 13 fremgår, at lidt færre timer varetages af en lærer med undervisningskompetence eller tilsvarende i Region Sjælland set ift. landsgennemsnittet og øvrige regioner, mens det i de fleste andre regioner (Hovedstaden, Nordjylland, Syddanmark) er højere end landsgennemsnittet. I region Midtjylland er

kompetencedækningsgraden stort set på samme niveau som landsgennemsnittet. I alle regioner er kompetencedækningsgraden steget i perioden.

Tabel 13: Kompetencedækningsgraden for tysk i folkeskolen pr. region

Region	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Region Hovedstaden	88,7 pct.	90,9 pct.	91,8 pct.	94,2 pct.	94,4 pct.	94,8 pct.
Region Midtjylland	87,5 pct.	90,6 pct.	92,5 pct.	93,9 pct.	93,3 pct.	93,5 pct.
Region Nordjylland	92,6 pct.	93 pct.	93,3 pct.	92,7 pct.	94,1 pct.	94 pct.
Region Sjælland	88,3 pct.	87,9 pct.	89,9 pct.	89,7 pct.	91,1 pct.	91,2 pct.
Region Syddanmark	87,5 pct.	89,5 pct.	92,7 pct.	91,8 pct.	94,2 pct.	94,2 pct.
Total landsgennemsnit	88,5 pct.	90,3 pct.	92,1 pct.	92,7 pct.	93,5 pct.	93,6 pct.

Anm. 1: Data er indsamlet siden 2012-2013, men data dækker først et tilstrækkeligt antal skoler fra 2014-2015.

Anm. 2: Kompetencedækningsgraden opgøres kun for folkeskoler.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik.

Regional kompetencedækningsgrad for fransk

Kompetencedækningsgraden for fransk i folkeskolen varierer, når den opgøres pr. region. Af tabel 14 fremgår det, at det altid er en lærer med undervisningskompetence eller tilsvarende, der underviser i fransk i Region Nordjylland, ligesom det samme ofte er tilfældet i Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Sjælland. I Region Syddanmark er der et fald, som nu er den region med lavest kompetencedækning i faget. I alle regioner er kompetencedækningsgraden steget i den opgjorte periode.

Tabel 14: Kompetencedækningsgrad for fransk pr. region

Skoleår	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Region Hovedstaden	92,2 pct.	93,9 pct.	93,1 pct.	94,5 pct.	96,6 pct.	95,6 pct.
Region Midtjylland	85,2 pct.	81 pct.	89 pct.	100 pct.	99,5pct.	97,5pct.
Region Nordjylland	86,4 pct.	93 pct.	100 pct.	87,5 pct.	100 pct.	100 pct.
Region Sjælland	89,1 pct.	92,8 pct.	89,5 pct.	89,2 pct.	88, pct.	93,8 pct.
Region Syddanmark	72,7 pct.	78 pct.	81 pct.	97,9 pct.	95,8 pct.	77,8 pct.
Landsgennemsnit	90,3 pct.	92,1 pct.	92,2 pct.	94,3 pct.	96 pct.	95 pct.

Anm. 1: Kategorien lærere består af alt personale med undervisning og kompetence i faget fransk. Data er indsamlet siden 2012-2013, men data dækker først et tilstrækkeligt antal skoler fra 2014-2015.

Anm. 2: Kompetencedækningsgraden opgøres kun for folkeskoler.

Regional kompetencedækningsgrad for engelsk

Kompetencedækningsgraden for engelsk varierer, når den opgøres pr. region. Af tabel 15 fremgår det, at der for 92,5 pct. af undervisningstimerne er en lærer med undervisningskompetence eller tilsvarende, der underviser i engelsk i Region Nordjylland, 91,1 pct. af timerne i Region Sydjylland, mens Region Midtjylland og Region Hovedstaden ligger omkring landsgennemsnittet. Region Sjælland har den lave-

ste dækning med 85,6 pct. I alle regioner er kompetencedækningsgraden steget i den opgjorte periode.

Tabel 15: Kompetencedækningsgrad for engelsk pr. region

Skoleår	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Region Hovedstaden	83,7 pct.	83,4 pct.	85,1 pct.	86,6 pct.	87,2 pct.	88,2 pct.
Region Midtjylland	82,1 pct.	84,8 pct.	86,6 pct.	88,2 pct.	89,7 pct.	89,7 pct.
Region Nordjylland	88,9 pct.	86,6 pct.	89 pct.	88,7 pct.	92,3 pct.	92,5 pct.
Region Sjælland	82,6 pct.	80,5 pct.	81,8 pct.	82,2 pct.	84,8 pct.	85,6 pct.
Region Syddanmark	85,7 pct.	84,9 pct.	87,6 pct.	87,9 pct.	89,5 pct.	91,1 pct.
Landsgennemsnit	84,2 pct.	84 pct.	86 pct.	86,9 pct.	88,5 pct.	89,3 pct.

Anm. 1: Kategorien lærere består af alt personale med undervisning og kompetence i faget engelsk. Data er indsamlet siden 2012-2013, men data dækker først et tilstrækkeligt antal skoler fra 2014-2015.
Anm. 2: Kompetencedækningsgraden opgøres kun for folkeskoler.

Kompetencedækningsgraden fremadrettet

I EPINIONs kortlægning af fremmedsprog i uddannelsessektoren[5] undersøges bl.a. kompetencedækningsgraden for de forskellige fremmedsprogfag i folkeskolen frem mod år 2039/40. Prognosen for tysk viser, at andelen af undervisere vil falde i alle regioner, bortset fra Region Midtjylland. Værst ser det ud Nordjylland, hvor kompetencedækningsgraden anslås at falde fra 80 pct. til 51 pct. frem mod 2039/40. Kompetencedækningsgraden i engelsk forventes at stige i samtlige regioner, hvor graden for fransk forventes at stige i fire ud af fem regioner. I Region Midtjylland forventes den dog at falde fra 80 pct. til 49 pct..

[5] https://ncff.dk/fileadmin/NCFF/Dokumenter/RAPPORT_-_Kortlaegning_af_fremmedsprog_i_uddannelsessektoren_-_2021.pdf

3 Status på ungdomsuddannelserne

Dette afsnit indledes med en status på fremmedsprogfagene på det gymnasiale område (stx, hhx, htx og hf). Herunder vil det fremgå, hvordan tilslutningen til de forskellige fremmedsprogfag har udviklet sig i perioden 2013-2021[6], samthvordan karakterniveauet har ændret sig i de forskellige fremmedsprogfag sammenholdt med udviklingen i de samlede karaktergennemsnit.

Herefter vil der fremgå en status på erhvervsuddannelsesområdet som afsluttes med en opridsning af eux-området.

3.1 Om fremmedsprogene i gymnasiet

Hhx og stx
På hhx er engelsk obligatorisk på A-niveau, mens det på stx og htx er obligatorisk på B-niveau. På hhx og stx er 2. fremmedsprog obligatorisk, enten som begyndersprog A-niveau eller fortsættersprog B-niveau. På hhx- og stx-institutioner skal der derudover udbydes et begyndersprog og et fortsætter-sprog på A-niveau som valgfag.
På hhx findes der én studieretning inden for hovedområdet *sprog* og fire studieretninger inden for hovedområdet *økonomi og sprog*. På stx kan der udbydes fire rene sproglige studieretninger, mens fremmedsprog også indgår som studieretningsfag i en række studieretninger inden for hovedområderne *samfundsvidenskab* og *kunst*. Se bilag C for en samlet oversigt over studieretninger med fremmedsprog som studieretningsfag. Derudover er det muligt at tone en studieretning i en sproglig retning ved at vælge et tredje fremmedsprog som valgfag. Såfremt en hhx-elev har tre fremmedsprog, eller en stx-elev har flere end tre fremmedsprog eller tre fremmedsprog på mindst A-, A- og B-niveau, kan matematik afsluttes på C-niveau i stedet for B-niveau. På stx er det endvidere muligt for elever på en sproglig studieretning at udskifte et naturvidenskabeligt fag på C-niveau med latin C.

Htx
På htx er der ikke krav om 2. fremmedsprog. Institutionerne skal dog udbyde engelsk A og et fortsættersprog på mindst C-niveau som valgfag. På htx findes ingen sproglige studieretninger.

Hf
På den toårige hf er engelsk på B-niveau obligatorisk. Det er et krav, at institutionen udbyder et fortsættersprog på B-niveau som valgfag. Hf-elever kan kun vælge et sprogfag på A-niveau, hvis de har en udvidet fagpakke (hf med overbygning).

Sprog efter gymnasiereformen 2017
I forlængelse af gymnasiereformen blev der sat fokus på en række brede faglige kompetencer på de gymnasiale uddannelser: Innovative, digitale og globale kompetencer samt karrierekompetencer. Derudover blev der erklæret et mål om at fremme fremmedsprogene over en bred kam. Temaerne er skrevet frem i alle sprogfagenes læreplaner og vejledninger. Endvidere er karrierekompetence blevet et mere centralt element i faget almen sprogforståelse (AP), som er en del af grundforløbet på stx og hhx. Læreplanerne i AP blev justeret i 2020 med fuld indfasning i skoleåret 2021/22, bl.a. med formål om at give eleverne et bedre udgangspunkt for deres videre studieretningsvalg samt indsigt i, hvad sprog kan

[6] Det er ikke muligt at validere data fra tidligere end 2013.

føre til ift. anvendelse i det omgivende samfund, valg af videregående uddannelse og fremtidigt karrierevalg.

Siden gymnasiereformen har der endvidere været gennemført en række supplerende tiltag for at understøtte fagenes indholdsmæssige side. Her kan bl.a. fremhæves udvikling af nye skriftlige digitale prøvesæt, hvor der er fokus på *funktionel og kontekstbaseret grammatik* og *skriftlig udtryksfærdighed*, og der arbejdes med både skriftlighed og mundtlighed ift. det faglige samspil i studieretningsprojektet (stx) og studieområdeprojektet (hhx, htx).

De centralt fastlagte studieretninger på gymnasierne, som typisk er konstrueret med to A-niveau-fag, har dog resulteret i, at muligheden for et eventuelt løft af et fremmedsprogfag fra B- til A-niveau ikke vælges af ret mange elever. Fremmedsprogfag som fransk, italiensk og spansk indgår desuden kun i de centralt fastlagte studieretninger i begrænset omfang, og derfor har stx- og hhx-eleverne ofte kun mulighed for at vælge disse fag som deres 2. obligatoriske fremmedsprog. Dette præger desuden tværfaglige forløb, der typisk tager afsæt i studieretningsfag, således at elevernes mulighed for at tænke fremmedsprogene ind i praksis forringes snarere end styrkes.
Ydermere er 2. fremmedsprog på toårig hf ikke længere obligatorisk, medmindre eleverne vælger en udvidet fagpakke. Derfor er andelen af hf-elever med andre fremmedsprog end engelsk formindsket efter reformen.

Fremmedsprog fremover
I løbet af rapportens tilblivelse har EPINION foretaget en kortlægning af fremmedsprog i uddannelsessektoren for NCFF[7]. Heri fremgår bl.a. at andelen af gymnasielærere i tysk, fransk, italiensk og spansk forventes at mindskes med hhv. 18, 36, 44 og 1 pct. frem mod skoleåret 2039/40, hvis den nuværende udvikling i sprogområdet fortsætter uden indgreb.

Prøver i 2020 og 2021

Som følge af COVID-19 blev langt de fleste gymnasiale prøver i 2020 og 2021 aflyst, hvorfor elevernes prøvekarakterer i skoleåret 2019-2020 blev ophøjet til afsluttende standpunktskarakterer i de aflyste tilfælde. Dette medfører en væsentlig ændring af datagrundlaget sammenlignet med tidligere år. Prøvekarakter og adgangsgivende gennemsnit fra skoleåret 2019-2020 og 2020-2021 bør derfor tolkes med ekstra varsomhed, og eventuelle udviklinger i karakterniveauet for skoleåret 2019-2020 og 2020-2021 kan ikke nødvendigvis tolkes som et udtryk for en udvikling i elevernes faglige niveau eller som en udvikling i de faglige resultater i en given prøve.

Der foretages i gennemgangen af karakterniveauet en sammenligning mellem fagene. Det bemærkes, at der tages kraftigt forbehold for denne sammenligning, idet gennemsnittene er udregnet blandt alle elever, der har modtaget karakterer i de enkelte fag. Det er ikke nødvendigvis den samme elevgruppe, der modtager karakterer i eksempelvis fransk og tysk. Derfor kan forskelle i karaktergennemsnit på tværs af fag ligeså vel være en konsekvens af forskelle i elevgrupperne.

[7] https://gymnasieskolen.dk/sites/default/files/RAPPORT_-_Kortlaegning_af_fremmedsprog_i_uddannelsessektoren_-_2021.pdf

Elevernes valg af sproglige studieretninger

Tabel 16: Andel stx-elever med sproglig studieretning 2017-2018 til 2021-2022[8]

2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
10 pct.	10 pct.	9 pct.	8 pct.	8 pct.

Tabel 17: Andel hhx-elever med sproglig studieretning 2017-2018 til 2021-2022

2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
1 pct.	1 pct.	1 pct.	1 pct.	1 pct.

Opgørelsen er baseret på 1.g'ere, som var i gang med uddannelsen pr. d. 15. november i skoleåret. På stx har der, siden gymnasiereformen, været mellem 8 og 10 pct. af en årgang med en sproglig studieretning. Dermed har reformen ikke ændret væsentligt i andelen, som vælger sproglige studieretninger. På hhx har der heller ikke fundet en ændring sted ift. andelen med sproglige studieretninger, da tilslutningen over hele perioden har været 1 pct..

- På htx er det ikke muligt at vælge sproglige studieretninger. Derudover er andelen af elever med tre fremmedsprog omkring 0 pct..
- På hhx går 98 pct. af eleverne på studieretningen "Økonomi og marked". Sprogfagenes rolle i hhx-elevernes studieretninger er derfor ligeledes ganske begrænset.
- Blandt hf-studenterne er der få med en stærk sproglig profil. Andelen af studenter med ét sprogfag på A-niveau er eksempelvis 2 pct., hvor 0 pct. har mindst to på A-niveau og 4 pct. har to fremmedsprog[9].

Figur 5: Andelen af studenter med to fremmedsprog på A-niveau (2010-2021)

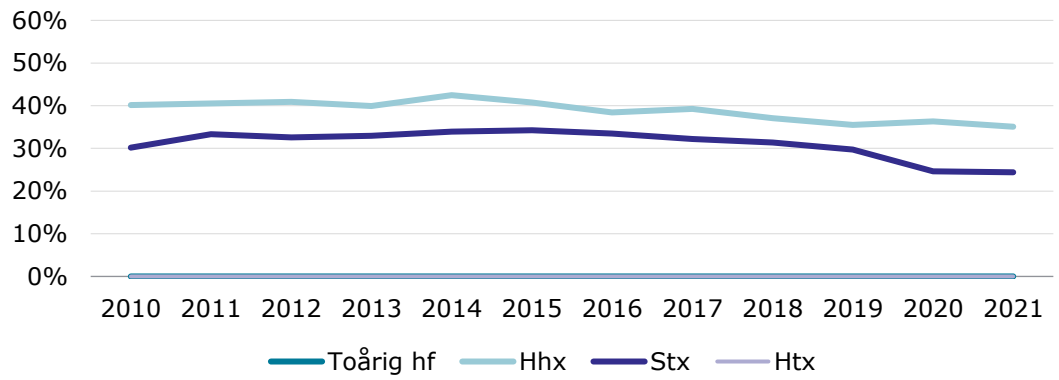

Figur 5 viser udviklingen i andelen af studenter med to fremmedsprog på A-niveau fra 2010 til 2021. Andelen har været 0 pct. på hf og htx gennem hele perioden [10]. På stx er den dog faldet fra 30 pct. til

[8] Det er ikke muligt at sammenligne andelen af elever med sproglige studieretninger før og efter gymnasiereformen, da der før reformen (skoleåret 2017/18) ikke var centralt fastlagte studieretninger og dermed er opgørelserne væsentlig anderledes og usammenlignelige.

[9] Dette skyldes bl.a., at eleverne på hf ikke kan vælge et A-niveaufag, udover dansk A, medmindre de har en udvidet fagpakke

[10] Det er derfor ikke muligt at se andelen af hf- og htx-studenter med tre eller flere fremmedsprog illustreret i figuren samtidig.

24 pct. Andelen var højest i de midterste år, men er i årene efter gymnasiereformens ikrafttrædelse faldet mærkbart. På hhx findes en lignende tendens, hvor andelen af faldet fra 40 pct. til 35 pct. Gymnasiereformen har dermed ikke formået at få flere elever til at vælge flere fremmedsprog på A-niveau. Tværtimod har udviklingen været i negativ retning. Dette skyldes hovedsageligt reformens bindinger, der resulterer i, at en større andel af eleverne ender med at vælge deres fremmedsprog på fortsætter B-niveau. Denne tendens tydeliggøres desuden i det kommende afsnit, hvor procentandelene med hvert fremmedsprogfag (og niveau) fremgår.

Figur 6: Andelen af studenter med mindst tre fremmedsprog (2010-2021)

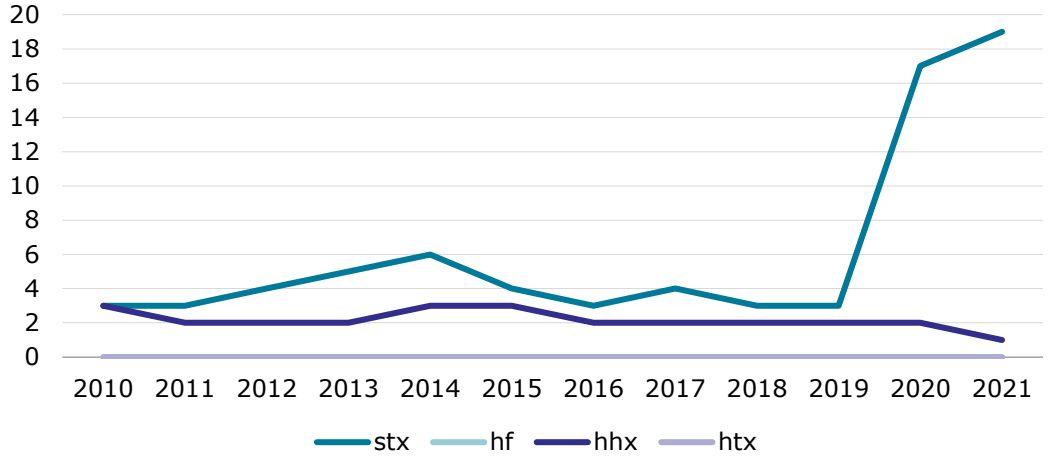

Figur 6 viser udviklingen i andelen af studenter med mindst tre fremmedsprog på stx, toårig hf, hhx og htx. Gennem størstedelen af perioden 2010 til 2021 har andelen af studenter med tre fremmedsprog været stabil på tværs af uddannelsestyperne. På hf og htx var andelen 0 pct[11] alle år og på hhx har den svinget mellem 2 og 3 pct. I 2021 er andelen dog nede på 1 pct. og dermed den laveste i perioden. På stx har der været større udsving, da andelen har været mellem 3 og 19 pct.. I 2020 udklækkede de første stx-studenter fra 2017-reformen. Reformens effekt kan tydeligt aflæses i forskellen mellem andelen i 2020 sammenlignet med de øvrige år. Den forhøjede andel skyldes særligt den kraftige stigning i andelen af elever med latin C. Dermed har reformen resulteret i en mærkbar stigning i andelen af stx-studenter med mindst tre fremmedsprog.

Elevernes valg og den generelle karakterudvikling

I de følgende afsnit undersøges de enkelte sprogfags udvikling og elevernes valg af fremmedsprogfag. Derudover undersøges ændringerne i års- og prøvekarakterer i de forskellige fremmedsprogfag. Opgørelserne er opdelt i de forskellige uddannelsestyper. Dataene sammenholdes med den generelle karakterudvikling på tværs af fag for den pågældende uddannelsestype.

Data er indhentet fra Uddannelsesstatistik.dk.

[11] Det er derfor ikke muligt at se andelen af hf- og htx-studenter med tre eller flere fremmedsprog illustreret i figuren samtidig.

3.1 Engelsk

Engelsk udbydes på A-, B- og C-niveau. På hhx er faget obligatorisk på A-niveau, hvor det på de øvrige gymnasiale uddannelser er obligatorisk på B-niveau. På stx og htx er det muligt at hæve faget til A-niveau. Det er kun muligt at hæve faget til A-niveau på hf med en udvidet fagpakke.

3.1.1 Andel af elever med engelsk

Figur 7: Procentandelen af elever med engelsk (stx)

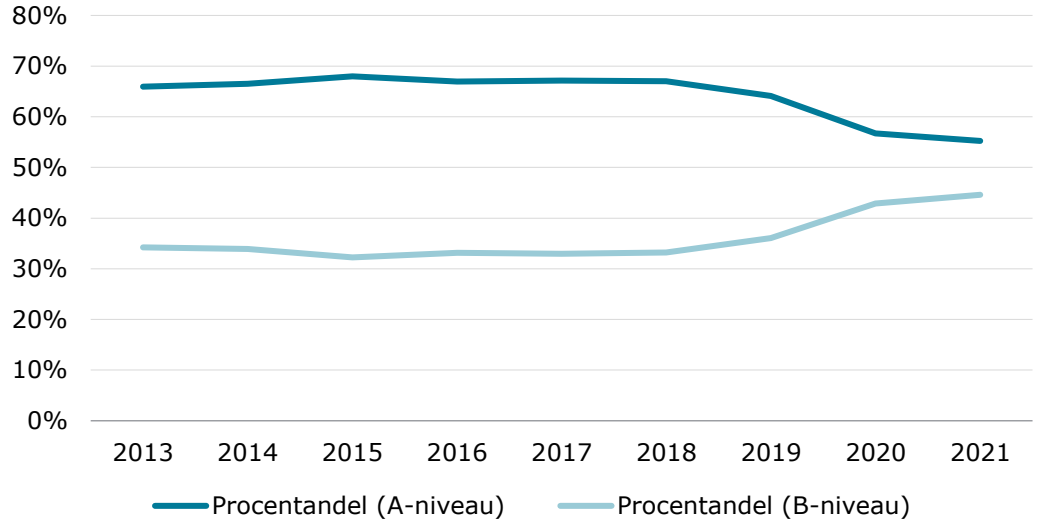

Tabel 18: Antallet og andelen af stx-elever med engelsk på hhv. A og B-niveau

Antal stx-studenter i alt	A-niveau	B-niveau
2013: 25.515 2014: 27.057 2015: 26.981 2016: 27.907 2017: 26.926 2018: 27.247 2019: 28.109 2020: 26.761 2021: 25.780	2013: 65,9 pct. (16.818) 2014: 66,5 pct. (18.001) 2015: 68,0 pct. (18.341) 2016: 66,9 pct. (18.679) 2017: 67,1 pct. (18.079) 2018: 67,0 pct. (18.251) 2019: 64,1 pct. (18.026) 2020: 56,7 pct. (15.186) 2021: 55,2 pct. (14.239)	2013: 34,2 pct. (8726) 2014: 33,9 pct. (9170) 2015: 32,2 pct. (8700) 2016: 33,2 pct. (9256) 2017: 33,0 pct. (8880) 2018: 33,2 pct. (9051) 2019: 36,0 pct. (10.130) 2020: 42,9 pct. (11.480) 2021: 42,6 pct. (11.498)
	Samlet fald: 10,7 procentpoint	Samlet stigning: 10,4 procent-point

Figur 7 og tabel 18 viser udviklingen i andel og antal stx-elever med engelsk på henholdsvis A- og B-niveau. Mellem 2013 og 2018 er fordelingen mellem niveauerne relativt stabil. Omtrent to tredjedele havde faget på A-niveau, hvor den sidste tredjedel havde det på B-niveau. De seneste tre år er andelen på A-niveau dog faldet, mens den på B-niveau er steget tilsvarende. Særligt i 2020 og 2021 har de nærmet sig hinanden. Det seneste skoleår var forholdet cirka 55 pct. med A-niveau og knap 43 pct. med B-niveau.

Figur 8: Procentandelen af elever med engelsk (htx)

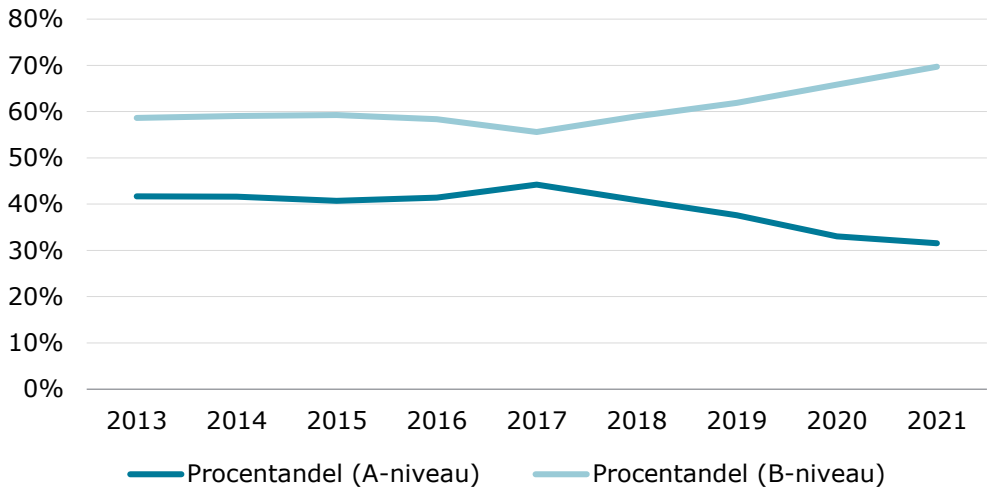

Tabel 19: Antallet og andelen af htx-elever med engelsk på hhv. A og B-niveau

Antal htx-studenter i alt	**A-niveau**	**B-niveau**
2013: 3.894 2014: 3.835 2015: 3.853 2016: 3.867 2017: 3.932 2018: 4.262 2019: 4.554 2020: 4.390 2021: 4.377	2013: 41,7 pct. (1622) 2014: 41,6 pct. (1597) 2015: 40,7 pct. (1570) 2016: 41,4 pct. (1601) 2017: 44,2 pct. (1739) 2018: 40,8 pct. (1741) 2019: 37,6 pct. (1711) 2020: 33,0 pct. (1449) 2021: 31,6 pct. (1381)	2013: 58,6 pct. (2283) 2014: 59,0 pct. (2264) 2015: 59,3 pct. (2283) 2016: 58,3 pct. (2256) 2017: 55,6 pct. (2186) 2018: 59,0 pct. (2513) 2019: 61,9 pct. (2819) 2020: 65,8 pct. (2890) 2021: 69,7 pct. (3051)
	Samlet fald: 10,1 procentpo-int	Samlet stigning: 11,1 pro-centpoint

Figur 8 og tabel 19 viser udviklingen i andel og antal htx-elever med engelsk på henholdsvis A- og B-niveau. Mellem 2013 og 2016 er fordelingen mellem niveauerne relativt stabil. Omtrent 40 pct. havde faget på A-niveau, hvor knap 60 pct. havde det på B-niveau. I 2017 nærmede tallene sig hinanden mere, men de seneste fire år er andelen på A-niveau dog faldet, mens den på B-niveau er steget tilsvarende. I 2021 havde knap 70 pct. faget på B-niveau, hvilket er en stigning på over 11 procentpoint siden udgangspunktet i 2013.

Figur 9: Procentandelen af elever med engelsk (toårig hf)

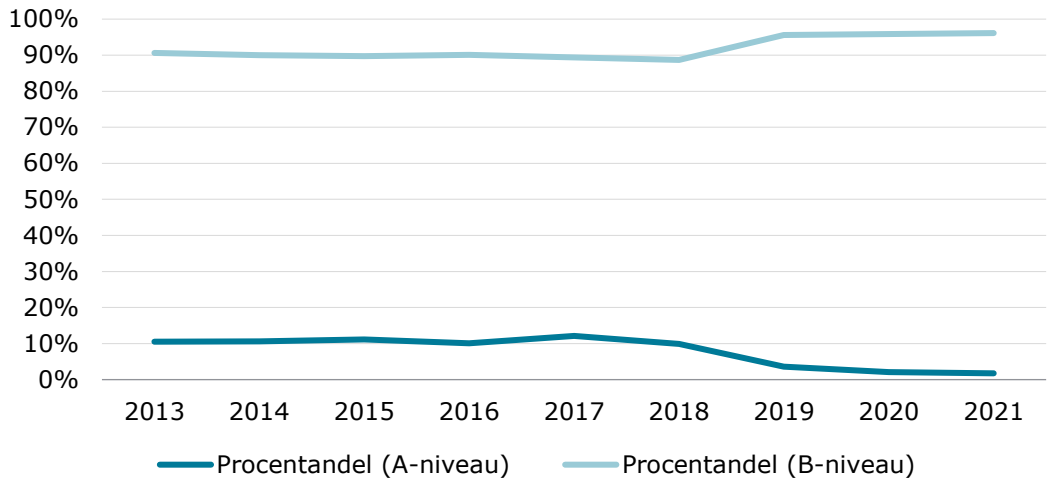

Tabel 20: Antallet og andelen af toårig hf-elever med engelsk på hhv. A- og B-niveau

Antal toårig hf-studenter i alt	**A-niveau**	**B-niveau**
2013: 6.438 2014: 6.699 2015: 6.669 2016: 6.343 2017: 5.917 2018: 6.094 2019: 6.471 2020: 6.856 2021: 7.288	2013: 10,5 pct. (676) 2014: 10,6 pct. (709) 2015: 11,1 pct. (742) 2016: 10,1 pct. (640) 2017: 12,1 pct. (717) 2018: 9,9 pct. (601) 2019: 3,6 pct. (235) 2020: 2,1 pct. (142) 2021: 1,7 pct. (127)	2013: 90,6 pct. (5834) 2014: 90,0 pct. (6030) 2015: 89,7 pct. (5985) 2016: 90,1 pct. (5714) 2017: 89,4 pct. (5290) 2018: 88,7 pct. (5404) 2019: 95,6 pct. (6186) 2020: 95,8 pct. (6569) 2021: 96,1 pct. (7005)
	Samlet fald: 8,8 procentpoint	Samlet stigning: 5,5 procent-point

Figur 9 og tabel 20 viser udviklingen i andel og antal toårig hf-elever med engelsk på henholdsvis A- og B-niveau. Mellem 2013 og 2017 er fordelingen mellem niveauerne relativt stabil. Omtrent 10 pct. havde faget på A-niveau, hvor cirka 90 pct. havde det på B-niveau. I 2018 skete et mindre fald i andelen på A-niveau. Fra 2019 og frem er denne andel dog faldet betydeligt, og det seneste år havde kun 1,7 pct. af eleverne med eksamensbeviser fra toårig hf engelsk på A-niveau. Denne markante ændring skyldes gymnasiereformen, som trådte i kraft 2017 med den første årgang toårig hf-studenter i 2019. Reformen har tilskyndet, at det kun er muligt at tage engelsk på A-niveau med en udvidet fagpakke. Derfor havde 96,7 pct. af studenterne fra toårig hf engelsk på B-niveau i 2021.

Figur 10: Procentandelen af kursister med engelsk (hf-enkeltfag)

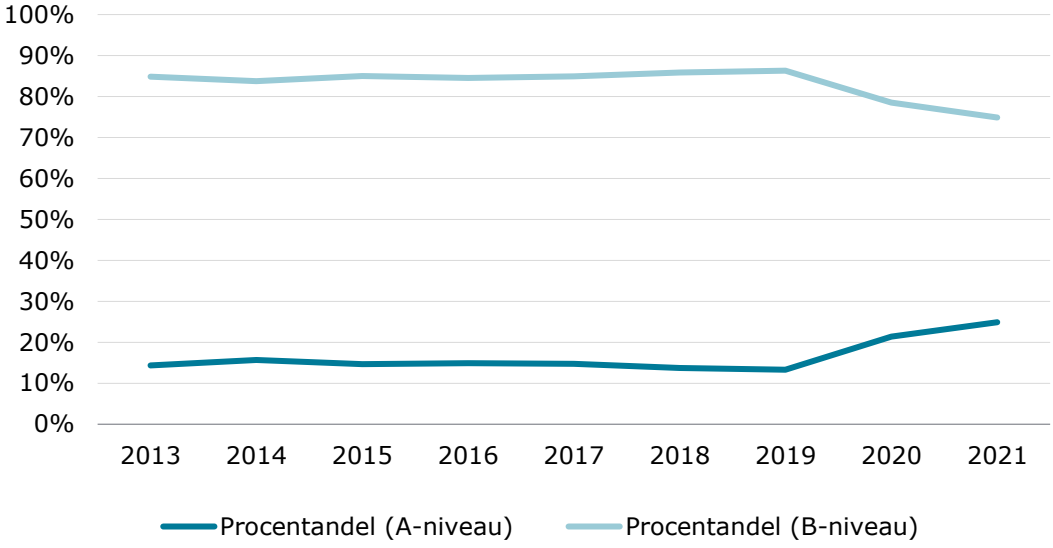

Tabel 21: Antallet og andelen af hf-enkeltfagskursister med engelsk på hhv. A- og B-niveau

Antal hf-enkeltfag-studenter i alt	**A-niveau**	**B-niveau**
2013: 2.564 2014: 2.836 2015: 3.095 2016: 3.169 2017: 3.193 2018: 3.261 2019: 2.877 2020: 1.940 2021: 1.791	2013: 14,4 pct. (368) 2014: 15,7 pct. (445) 2015: 14,7 pct. (455) 2016: 14,9 pct. (472) 2017: 14,7 pct. (470) 2018: 13,7 pct. (448) 2019: 13,3 pct. (383) 2020: 21,4 pct. (415) 2021: 24,9 pct. (446)	2013: 84,9 pct. (2176) 2014: 83,8 pct. (2376) 2015: 85,0 pct. (2630) 2016: 84,5 pct. (2678) 2017: 84,9 pct. (2711) 2018: 85,8 pct. (2799) 2019: 86,3 pct. (2483) 2020: 78,5 pct. (1523) 2021: 74,9 pct. (1341)
	Samlet stigning: 10,5 procentpoint	Samlet fald: 10 procentpoint

Figur 10 og tabel 21 viser udviklingen i andel og antal hf-enkeltfagskursister med engelsk på henholdsvis A- og B-niveau. Mellem 2013 og 2019 er fordelingen mellem niveauerne relativt stabil. Omtrent 14 pct. havde faget på A-niveau, hvor cirka 85 pct. havde det på B-niveau. I 2020 begyndte andelen med A-niveau at stige. Det samme skete i 2021, således at knap en fjerdedel havde faget på A-niveau. Det er muligt, at stigningen hænger sammen med, at en given andel af studenterne har valgt en udvidet fagpakke, jf. gymnasiereformen, og at studenterne i denne pakke vælger at hæve engelsk til A-niveau.

Samlet om engelsk

Samlet set er antallet af elever med engelsk på A-niveau faldet i perioden 2013-2021.

Da hhx gennem hele perioden har haft engelsk på A-niveau som obligatorisk fag, er der ikke forekommet ændringer inden for den uddannelsestype. Tendensen gør sig både gældende på stx, htx og toårig hf. De faldende andele er forekommet sidst i perioden i alle tilfælde. På toårig hf kan det mærkbare fald forklares med gymnasiereformens manglende mulighed for engelsk på A-niveau uden en udvidet fagpakke. Hf-enkeltfag er den eneste uddannelsestype, hvor andelen på A-niveau er højere i 2021 end i 2013. Stigningen i andelen med faget på A-niveau har fundet sted i den samme periode, hvor andelen af faldet på de øvrige uddannelsestyper. Dette kan skyldes muligheden for at vælge en udvidet fagpakke med engelsk på A-niveau.

3.1.2 Karakterudvikling i engelsk

Figur 11-14 viser udviklingen i års- og prøvekarakterer i engelsk på hhv. stx, hhx, htx, toårig hf og hf-enkeltfag mellem årene 2010 og 2021. Karakterudviklingerne sammenholdes med udviklingen af de samlede gennemsnit for års- og prøvekarakterer for den pågældende uddannelsestype, så det er muligt at aflæse, hvordan elevernes engelskkarakterer generelt har ligget i forhold til det samlede gennemsnit. Under opsamlingen sidst i afsnittet fremgår det desuden, om de gennemsnitlige års- og prøvekarakterer i engelsk er steget, faldet eller forblevet på samme niveau mellem årene 2010 og 2021.

Figur 11: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i engelsk (stx)

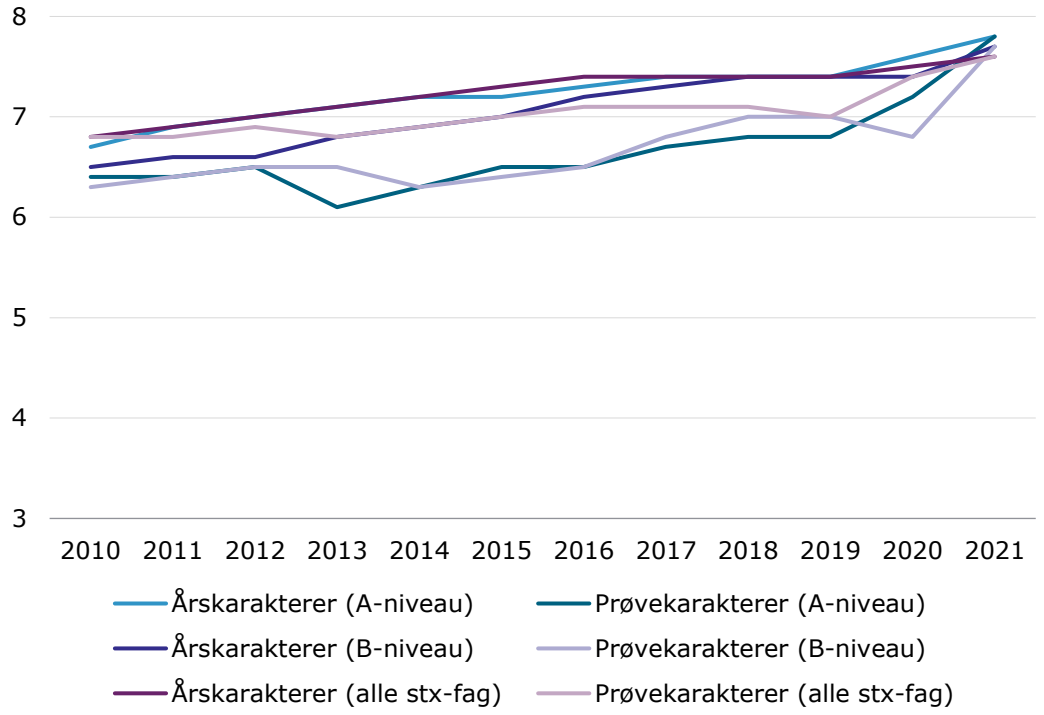

Årskarakteren i engelsk på A-niveau har i hele perioden 2010-2021 været på niveau med den samlede gennemsnitlige årskarakter for alle stx-fag. På B-niveau har den generelt ligget lavere. Dette gør sig særligt gældende i den første del af perioden. Den har således nærmet sig det samlede gennemsnit for alle stx-årskarakterer. Prøvekaraktererne på både A- og B-niveau har gennem langt størstedelen af perioden været lavere end det samlede gennemsnit af prøvekarakterer på stx. I 2021 har de dog nærmet sig det samlede prøvegennemsnit. Dog må der som bekendt tages forbehold for karaktererne for 2020 og 2021 grundet de særlige omstændigheder med COVID-19. Alle gennemsnit for hhv. prøve- og årskarakterer i engelsk var højere i 2021 end i 2010. På B-niveau var der flere udsving undervejs.

Figur 12: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i engelsk (hhx)

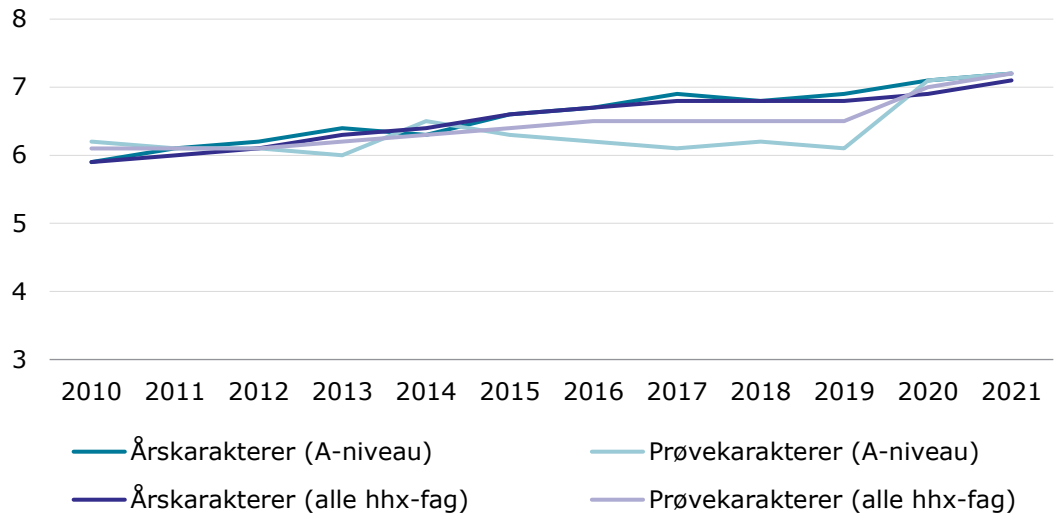

Årskarakteren for engelsk på A-niveau har gennem hele perioden været på niveau med det samlede gennemsnit for årskarakterer for hhx-fag. Prøvekarakteren har været mere svingende, hvor den i periodens første år fulgte den gennemsnitlige prøvekarakter for hhx-fag, men efterfølgende begyndte at være lavere end gennemsnitlige prøvekarakterer på tværs af fagene. I 2020 og 2021 har prøvekarakteren nærmet sig det samlede prøvegennemsnit igen. Dog må der som bekendt tages forbehold for karaktererne fra 2020 og 2021 grundet de særlige omstændigheder med COVID-19. Gennemsnittet for årskaraktererne i engelsk er steget fra 2010 til 2021. Prøvekaraktererne har været svingende, men var i 2021 højere end i 2010.

Figur 13: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i engelsk (htx)

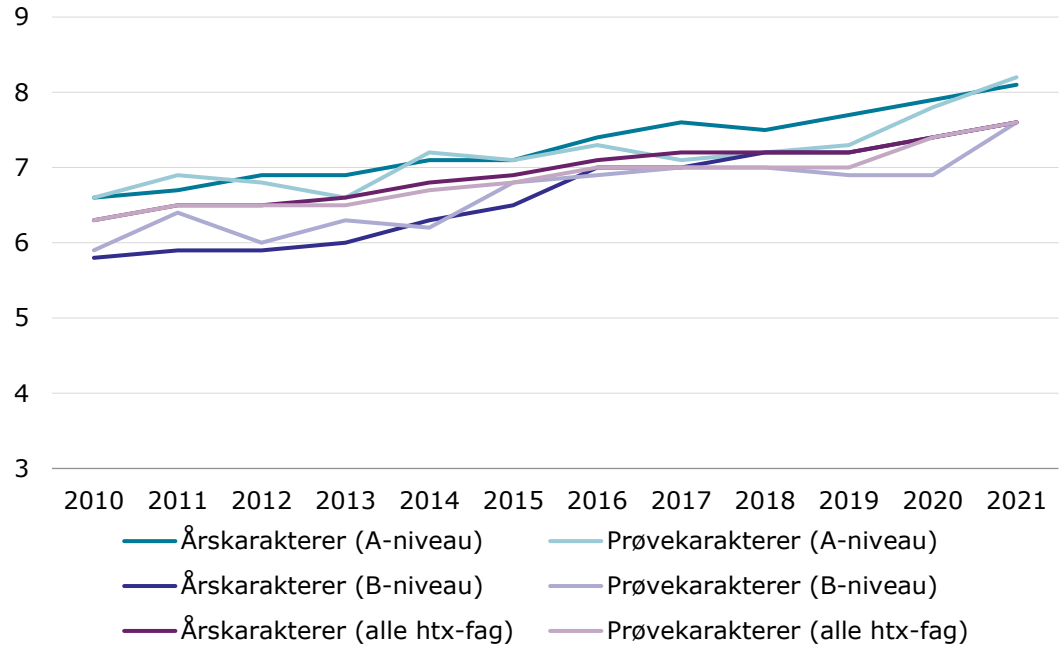

Årskarakteren i engelsk på A-niveau har i hele perioden 2010-2021 været højere end den samlede gennemsnitlige årskarakter for alle htx-fag. Den samme tendens gør sig gældende for prøvekarakteren på A-niveau. På B-niveau har årskarakteren generelt ligget lavere. Dette gør sig særligt gældende i den

første del af perioden. Den har således nærmet sig det samlede gennemsnit for alle htx-årskarakterer. Samme tendens gør sig gældende for prøvekarakteren på B-niveau. I 2021 har de dog nærmet sig det samlede prøvegennemsnit. Dog må der som bekendt tages forbehold fra karaktererne for 2020 og 2021 grundet de særlige omstændigheder med COVID-19. Alle gennemsnit for hhv. prøve- og årskarakterer i engelsk var højere i 2021 end i 2010.

Figur 14: Udviklingen i prøvekarakterer i engelsk (toårig hf)

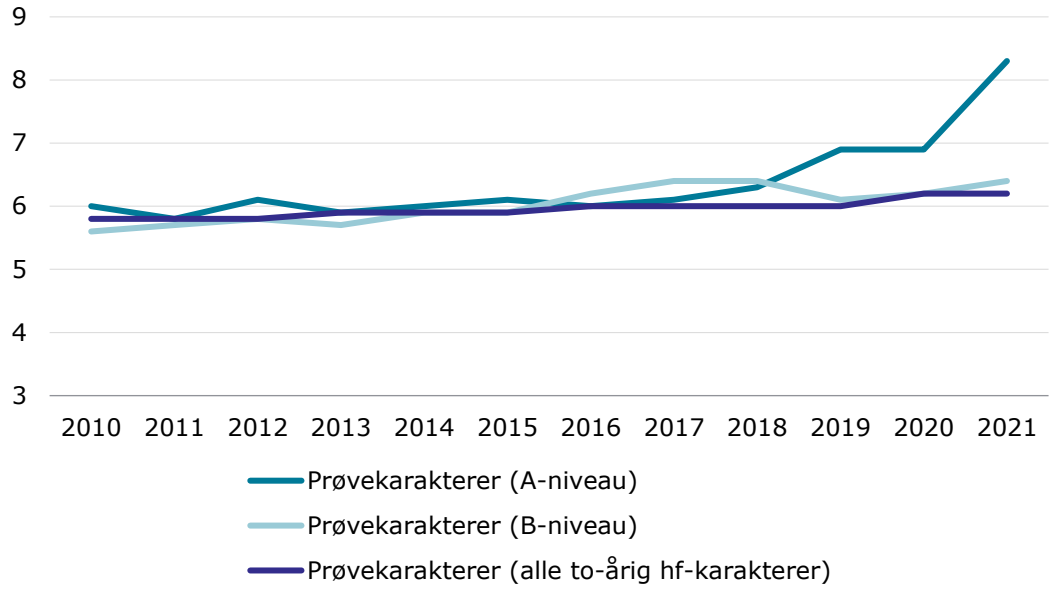

Prøvekarakteren i engelsk på A-niveau har mellem 2010 og 2017 flugtet med den samlede gennemsnitlige prøvekarakter for alle toårig hf-fag. Karakteren er steget gennem samtlige efterfølgende år. Hertil må det bemærkes, at andelen af hf-studenter med engelsk på A-niveau faldt betragteligt fra og med 2019, grundet gymnasiereformens indvirkning. Der er således tale om en lavere og anderledes[12] elevgruppe. Prøvekarakteren i engelsk på B-niveau har gennem hele perioden været på niveau med prøvekarakteren på tværs af alle hf-fag. I 2016-2019 var den en smule højere. Begge gennemsnit for hhv. prøve- og årskarakterer i engelsk var højere i 2021 end i 2010.

Figur 15: Udviklingen i prøvekarakterer (hf-enkeltfag)

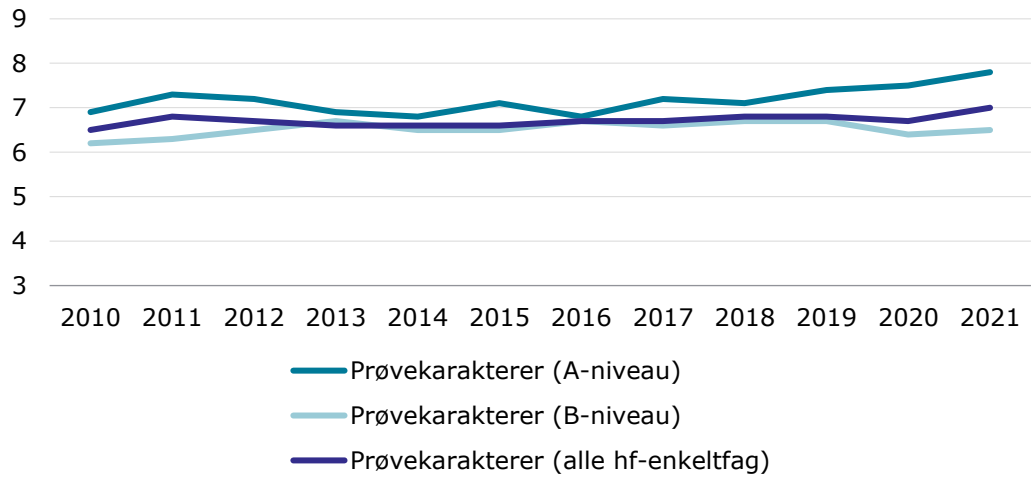

[12] Det særlige ved disse elever er, at de har valgt en udvidet fagpakke.

Prøvekarakteren i engelsk på A-niveau har gennem perioden været højere end den gennemsnitlige prøvekarakter på tværs af alle hf-enkeltfags prøvekarakterer. Prøvekarakteren for engelsk på B-niveau har gennem hele perioden været meget tæt på den gennemsnitlige prøvekarakter på tværs af hf-enkeltfagene.

Engelsk samlet

Generelt er karaktererne i engelsk på A-niveau højere end karaktererne på B-niveau. A-niveaukarakterne på htx og hf-enkeltfag er de eneste, som er højere end de samlede gennemsnitskarakterer på tværs af fag på den pågældende uddannelsestype. Generelt er karaktererne på B-niveau under de samlede gennemsnit for alle fag. Både års- og prøvekarakterer i engelsk har generelt været stigende i perioden 2010-2021. Visse karakterer som eksempelvis stx B-niveau og hhx prøvekarakter A-niveau har dog været svingende i perioden.

3.2 Tysk

I gymnasiet findes tysk på følgende niveauer: begyndersprog A og B, fortsættersprog A, B og C. Der oprettes kun tysk begyndersprog A, tysk begyndersprog B og tysk fortsættersprog C få steder, hvorfor der ses bort fra disse tal i de overordnede betragtninger heri. Tysk udbydes primært på stx og hhx, men det er ligeledes muligt at modtage tyskundervisning på hf.

3.2.1 Andel elever med tysk

Figur 16: Procentandelen af elever med tysk (stx)

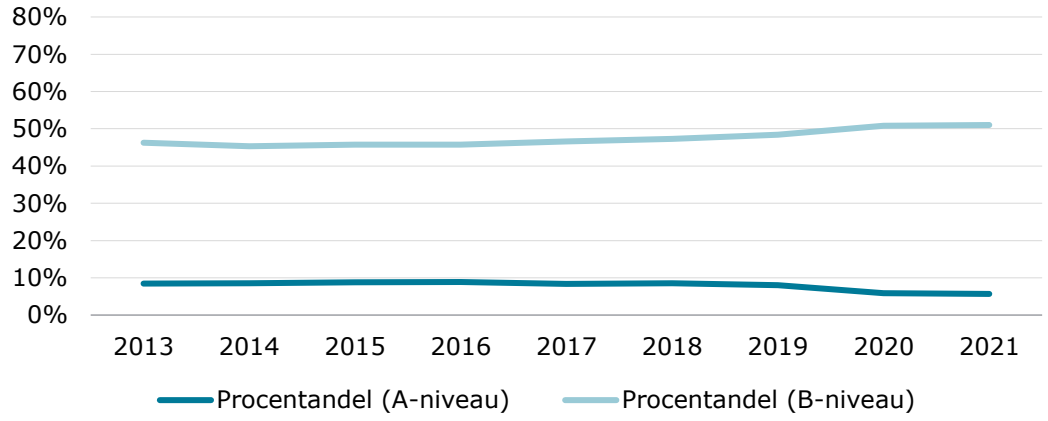

Tabel 22: Antallet og andelen af stx-elever med tysk fortsætter på hhv. B- og A-niveau

Antal stx-studenter i alt	Tysk fortsætter A	Tysk fortsætter B
2013: 25.515 2014: 27.057 2015: 26.981 2016: 27.907 2017: 26.926 2018: 27.247 2019: 28.109 2020: 26.761 2021: 25.780	2013: 8,5 pct. (2159) 2014: 8,5 pct. (2309) 2015: 8,8 pct. (2367) 2016: 8,9 pct. (2475) 2017: 8,3 pct. (2241) 2018: 8,5 pct. (2317) 2019: 8,0 pct. (2246) 2020: 5,8 pct. (1564) 2021: 5,7 pct. (1462)	2013: 46,3 pct. (11.805) 2014: 45,3 pct. (12.258) 2015: 45,7 pct. (12.341) 2016: 45,7 pct. (12.754) 2017: 46,6 pct. (12.540) 2018: 47,3 pct. (12.876) 2019: 48,4 pct. (13.613) 2020: 50,8 pct. (13.595) 2021: 51,0 pct. (13.149)
	Samlet fald: 2,8 procentpoint	Samlet stigning: 4,7 procentpoint

Figur 16 og tabel 22 viser udviklingen i andel og antal stx-elever med tysk på henholdsvis A- og B-niveau. Mellem 2013 og 2019 er fordelingen mellem niveauerne relativt stabil. Omtrent 8 pct. havde faget

på A-niveau, hvor cirka 46-47 pct. havde det på B-niveau. I 2020 og 2021 er andelen med A-niveau dog faldet til under 6 procent. På B-niveau er der sket en stigning på 4,7 procentpoint. Stigningen har fundet sted løbende gennem perioden og er derfor også højere end faldet på A-niveau. Alt i alt er der flere elever, som afslutter stx med tysk, selvom den samlede andel på A-niveau er faldet.

Figur 17: Procentandelen af elever med tysk (hhx)

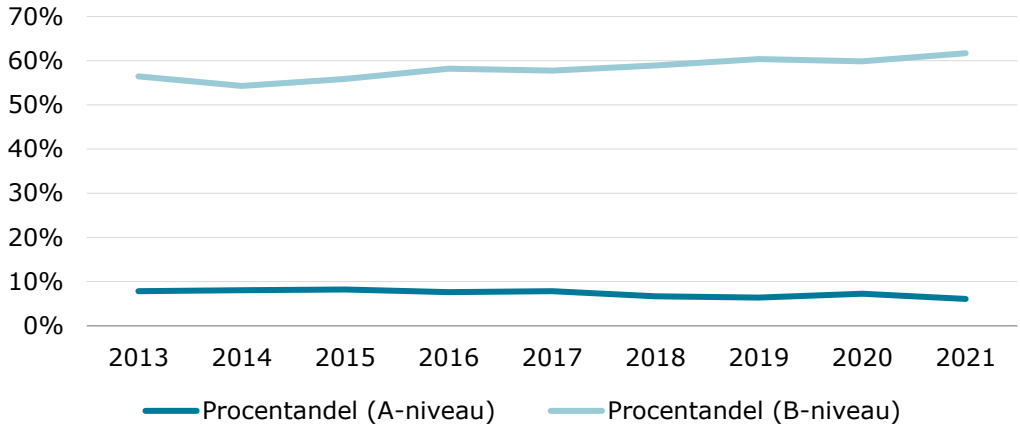

Tabel 23: Antallet og andelen af hhx-elever med tysk fortsætter på hhv. B- og A-niveau

Antal hhx-studenter i alt	Tysk fortsætter A	Tysk fortsætter B
2013: 7.688 2014: 7.619 2015: 7.889 2016: 7.789 2017: 8.386 2018: 8.899 2019: 8.909 2020: 8.847 2021: 8.638	2013: 7,8 pct. (603) 2014: 8,1 pct. (616) 2015: 8,2 pct. (648) 2016: 7,6 pct. (593) 2017: 7,8 pct. (656) 2018: 6,7 pct. (593) 2019: 6,4 pct. (570) 2020: 7,3 pct. (643) 2021: 6,1 pct. (525)	2013: 56,5 pct. (4342) 2014: 54,3 pct. (4136) 2015: 55,9 pct. (4407) 2016: 58,2 pct. (4531) 2017: 57,8 pct. (4846) 2018: 58,9 pct. (5245) 2019: 60,3 pct. (5376) 2020: 59,8 pct. (5293) 2021: 61,7 pct. (5328)
	Samlet fald: 1,8 procentpoint	Samlet stigning: 5,2 procentpoint

Figur 17 og tabel 23 viser udviklingen i andel og antal hhx-elever med tysk på henholdsvis A- og B-niveau. Andelen med tysk på A-niveau har svinget mellem 6,1 og 8,2 pct. gennem perioden. I 2021 er andelen lavere end udgangspunktet i 2013. På B-niveau har der derimod fundet en større stigning på 5,2 procentpoint sted løbende. Andelen var i 2021 61,7 procent. Alt i alt er der flere elever, som afslutter hhx med tysk, selvom den samlede andel på A-niveau er faldet.

Figur 18: Procentandelen af elever med tysk (toårig hf)

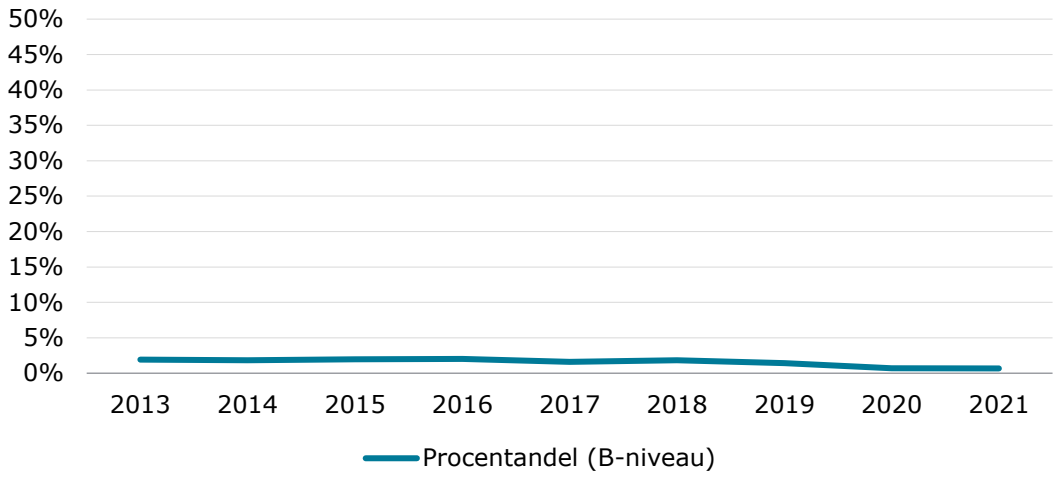

Tabel 24: Antallet og andelen af toårig hf-elever med tysk på B-niveau

Antal toårig hf-studenter i alt	**B-niveau**
2013: 6.438 2014: 6.699 2015: 6.669 2016: 6.343 2017: 5.917 2018: 6.094 2019: 6.471 2020: 6.856 2021: 7.288	2013: 1,9 pct. (123) 2014: 1,8 pct. (122) 2015: 2,0 pct. (132) 2016: 2,0 pct. (128) 2017: 1,6 pct. (96) 2018: 1,8 pct. (112) 2019: 1,4 pct. (93) 2020: 0,7 pct. (48) 2021: 0,7 pct. (49)
	Samlet fald: 1,2 procentpoint

Figur 18 og tabel 24 viser udviklingen i andel og antal toårig hf-elever med tysk på B-niveau. Andelen har været lav gennem hele perioden. Mellem 2013 og 2018 lå den mellem 1,9 og 1,4 procent. Den lave andel blev dog halveret i 2020 og er fortsat ligeså lav i 2021. Da andelene fra 2020 og 2021 er særligt lave, er det muligt, at gymnasiereformen fra 2017 har haft indvirkning på andelen af studenter fra to-årig hf med tysk.

Figur 19: Procentandel af elever med tysk (hf-enkeltfag)

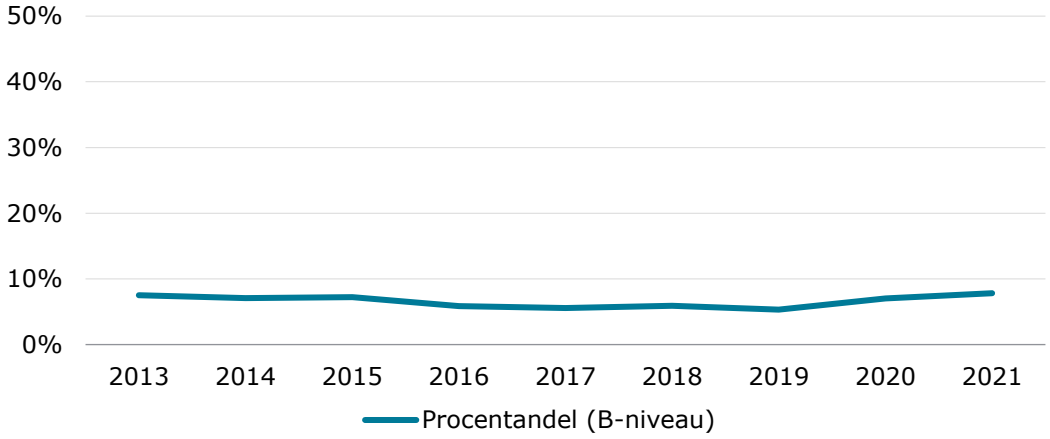

Tabel 25: Antallet og andelen af hf-enkeltfagskursister med tysk på hhv. A- og B-niveau

Antal toårig hf-enkeltfags-studenter i alt	**B-niveau**
2013: 2.564 2014: 2.836 2015: 3.095 2016: 3.169 2017: 3.193 2018: 3.261 2019: 2.877 2020: 1.940 2021: 1.791	2013: 7,5 pct. (192) 2014: 7,1 pct. (200) 2015: 7,2 pct. (223) 2016: 5,9 pct. (186) 2017: 5,5 pct. (177) 2018: 5,9 pct. (193) 2019: 5,3 pct. (153) 2020: 7,0 pct. (136) 2021: 7,8 pct. (140)
	Samlet stigning: 0,3 procentpoint

Figur 19 og tabel 25 viser udviklingen i andel og antal hf-enkeltfagskursister med tysk på B-niveau. Andelen har gennem perioden ligget mellem 5,3 og 7,8 pct. De laveste andele findes i midten af perioden, og den højeste andel på 7,8 pct. findes i 2021-årgangen.

Samlet om tysk

Antallet af stx- og hhx-elever med tysk på A-niveau er faldet i perioden 2013-2021. Samtidig er andelen og det samlede antal med faget på B-niveau steget, og dermed er der sket en samlet stigning af elever med tysk alt i alt. Der har været et mindre fald i andelene på toårig hf og hf-enkeltfag, hvor faget findes på B-niveau.

3.2.2 Karakterudvikling i tysk

Figur 20-23 viser udviklingen i års- og prøvekarakterer i tysk på hhv. stx, hhx, toårig hf og hf-enkeltfag mellem årene 2010 og 2021. Karakterudviklingerne sammenholdes med udviklingen af de samlede gennemsnit for års- og prøvekarakterer for den pågældende uddannelsestype, så det er muligt at aflæse, hvordan elevernes tyskkarakterer generelt har ligget i forhold til det samlede gennemsnit. Under opsamlingen sidst i afsnittet fremgår det desuden, om de gennemsnitlige års- og prøvekarakterer i tysk er steget, faldet eller forblevet på samme niveau mellem årene 2010 og 2021.

Figur 20: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i tysk (stx)

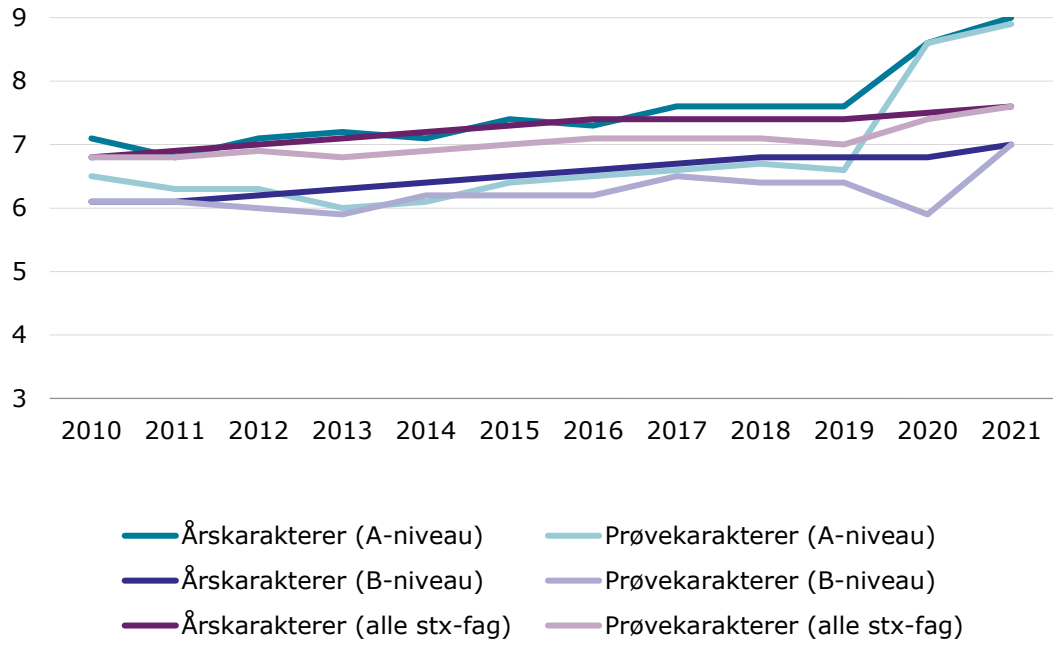

Årskarakteren i tysk på A-niveau har mellem 2010 og 2016 været på niveau med den samlede gennemsnitlige årskarakter for alle stx-fag. I 2017 steg den en smule, og særligt i årene 2020 og 2021 har karakteren været høj. I perioden 2010-2019 har prøvekarakteren på A-niveau været betydeligt lavere end det samlede gennemsnit for prøvekarakterer på stx. Ligesom årskaraktererne på A-niveau steg prøvekaraktererne dog mærkbart i 2020 og 2021. Dog må der som bekendt tages forbehold fra karaktererne for 2020 og 2021 grundet de særlige omstændigheder med COVID-19. Gennemsnittet af både års- og prøvekarakterer på B-niveau har gennem hele perioden ligget et mærkbart stykke under gennemsnittet for samtlige prøve- og årskarakterer. Alle gennemsnit for hhv. prøve- og årskarakterer i tysk var højere i 2021 end i 2010.

Figur 21: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i tysk (hhx)

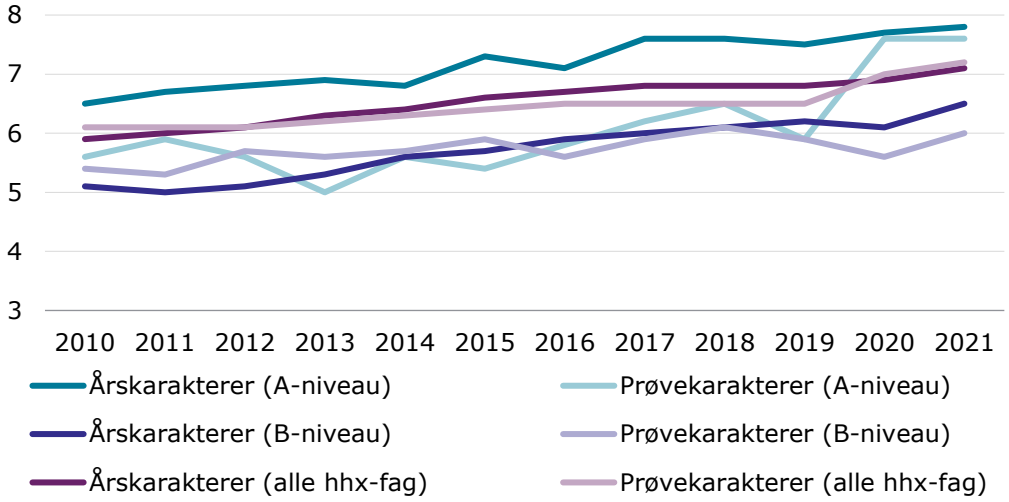

Årskarakteren i tysk på A-niveau har mellem 2010 og 2016 været højere end den samlede gennemsnitlige årskarakter for alle hhx-fag. Prøvekarakteren på A-niveau har været meget svingende. Gennemsnittet steg dog mærkbart i 2020 og 2021. Dog må der som bekendt tages forbehold fra karaktererne for

2020 og 2021 grundet de særlige omstændigheder med COVID-19. Gennemsnittet af både års- og prøvekarakterer på B-niveau har gennem hele perioden ligget et mærkbart stykke under gennemsnittet for samtlige prøve- og årskarakterer. Alle gennemsnit for hhv. prøve- og årskarakterer i tysk var højere i 2021 end i 2010.

Figur 22: Udviklingen i prøvekarakterer i tysk (toårig hf)

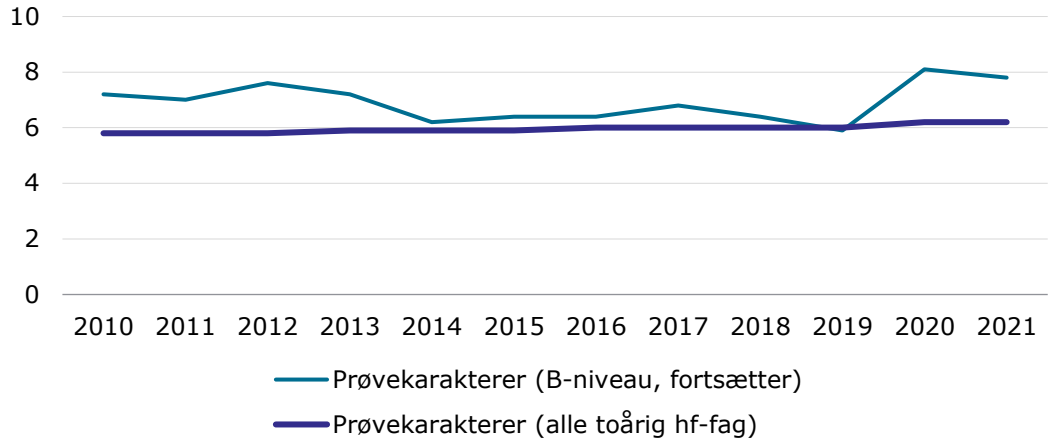

Data for A-niveau fremgår ikke af grafen, da populationen er for lav

Prøvekarakteren i tysk på B-niveau har, bortset fra i 2019, været højere end det samlede gennemsnit af prøvekarakterer på toårig hf. Gennemsnittet steg dog mærkbart i 2020 og 2021. Dog må der som bekendt tages forbehold fra karaktererne for 2020 og 2021 grundet de særlige omstændigheder med COVID-19. Selvom gennemsnittet har været svingende gennem perioden var det højere i 2021 end i 2010.

Figur 23: Udviklingen i prøvekarakterer i tysk (hf-enkeltfag)

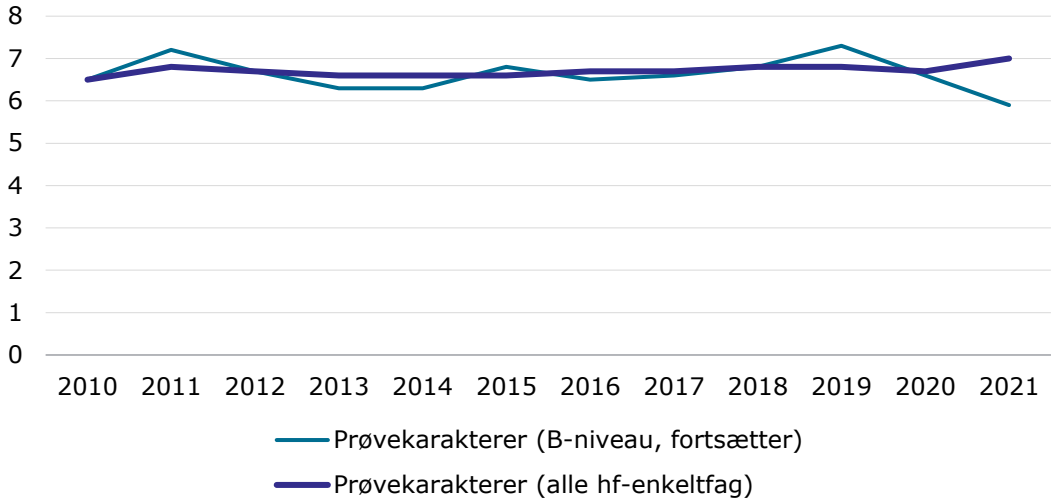

Data for A-niveau fremgår ikke af grafen, da populationen er for lav

Prøvekarakteren i tysk på B-niveau har gennem hele perioden været tæt på det samlede gennemsnit af prøvekarakterer på hf-enkeltfag. I 2021 faldt karakteren dog lidt i forhold til det samlede gennemsnit. Gennemsnittet har været svingende gennem perioden og endte i 2021 med at være lavere end i 2010.

Samlet om tysk

Generelt er karaktererne i tysk på A-niveau højere end karaktererne på B-niveau. Årskarakteren på A-niveau på hhx, og prøvekarakteren på B-niveau på toårig hf er de eneste, som er højere end de samlede gennemsnitskarakterer på tværs af fag på den pågældende uddannelsestype. Generelt er karakterne på B-niveau under de samlede gennemsnit for alle fag. Både års- og prøvekarakterer i tysk på stx og hhx samt prøvekarakteren på toårig hf har været stigende i perioden 2010-2021. Visse karakterer som eksempelvis hhx prøvekarakteren på A-niveau har dog været svingende i perioden. På hf-enkeltfag er den gennemsnitlige prøvekarakter lavere i 2021 end i 2010.

3.3 Fransk

Fransk udbydes på fire niveauer på de gymnasiale uddannelser: Begyndersprog B og A samt fortsætter-sprog B og A. Begyndersprog B udbydes på hf, mens de øvrige niveauer udbydes på stx og hhx.

Begyndersprog fransk på B-niveau kan hæves til begyndersprog A på stx. Fortsættersprog B på stx og hhx, der afsluttes efter 2. g, kan i 3. g hæves til fortsættersprog A. I praksis vælges dette af meget få elever.

3.3.1 Andel elever med fransk

Figur 24: Procentandel af elever med fransk (stx)

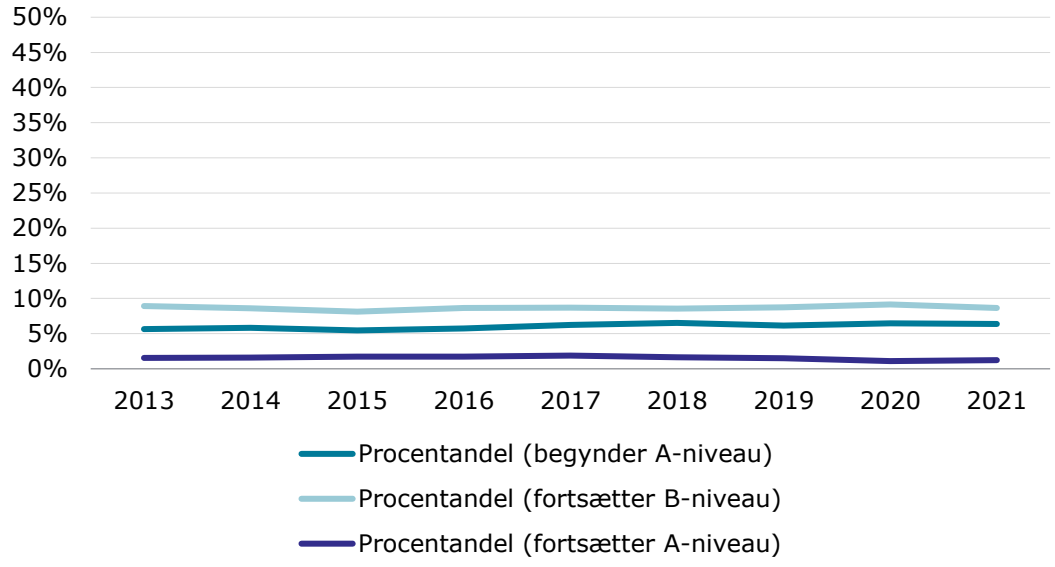

Tabel 26: Antallet og andelen af stx-elever med fransk på hhv. begynder A-niveau, fortsætter B-niveau og fortsætter A-niveau

Antal stx-elever i alt	**Fransk begynder A**
2013: 25.515 2014: 27.057 2015: 26.981 2016: 27.907 2017: 26.926 2018: 27.247 2019: 28.109 2020: 26.761 2021: 25.780	2013: 5,6 pct. (1438) 2014: 5,8 pct. (1572) 2015: 5,5 pct. (1473) 2016: 5,8 pct. (1607) 2017: 6,2 pct. (1677) 2018: 6,5 pct. (1778) 2019: 6,2 pct. (1733) 2020: 6,5 pct. (1730) 2021: 6,4 pct. (1642)
	Samlet stigning: 0,8 procentpoint
Fransk fortsætter B	**Fransk fortsætter A**
2013: 8,9 pct. (2281) 2014: 8,6 pct. (2334) 2015: 8,1 pct. (2192)	2013: 1,5 pct. (391) 2014: 1,6 pct. (433) 2015: 1,7 pct. (463)

2016: 8,6 pct. (2410) 2017: 8,7 pct. (2336) 2018: 8,5 pct. (2328) 2019: 8,7 pct. (2454) 2020: 9,2 pct. (2449) 2021: 8,6 pct. (2229)	2016: 1,7 pct. (482) 2017: 1,9 pct. (505) 2018: 1,7 pct. (450) 2019: 1,5 pct. (427) 2020: 1,1 pct. (293) 2021: 1,2 pct. (313)
Samlet fald: 0,3 procentpoint	Samlet fald: 0,3 procentpoint

Figur 24 og tabel 26 viser udviklingen i andel og antal stx-elever med fransk på henholdsvis A-niveau begynder og -fortsætter og B-niveau fortsætter. I løbet af hele perioden har alle tre andele ligget relativt stabilt. Der er omtrent 9 pct. – og dermed flest elever - som gennem perioden har haft faget på fortsætter B-niveau, efterfulgt af begynder A-niveau med cirka 6 procent. Endeligt har mellem 1 og 2 pct. af stx-eleverne i perioden 2013 til 2021 haft fransk fortsætter A-niveau.

Figur 25: Procentandel af elever med fransk (hhx)

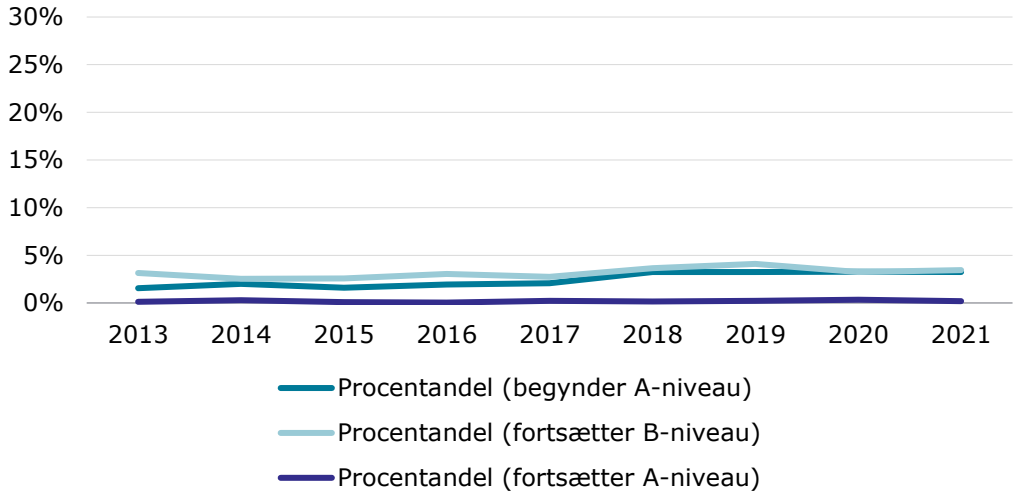

Tabel 27: Antallet og andelen af hhx-elever med fransk på hhv. begynder A-niveau, fortsætter B-niveau og fortsætter A-niveau

Antal hhx-elever i alt	**Fransk begynder A**
2013: 7.688 2014: 7.619 2015: 7.889 2016: 7.789 2017: 8.386 2018: 8.899 2019: 8.909 2020: 8.847 2021: 8.638	2013: 1,5 pct. (119) 2014: 2,0 pct. (152) 2015: 1,6 pct. (125) 2016: 1,9 pct. (150) 2017: 2,1 pct. (174) 2018: 3,2 pct. (288) 2019: 3,2 pct. (288) 2020: 3,3 pct. (290) 2021: 3,3 pct. (281)
	Samlet stigning: 1,8 procentpoint
Fransk fortsætter B	**Fransk fortsætter A**
2013: 3,1 pct. (241) 2014: 2,5 pct. (193) 2015: 2,6 pct. (204) 2016: 3,0 pct. (236) 2017: 2,7 pct. (229) 2018: 3,7 pct. (325) 2019: 4,1 pct. (365) 2020: 3,3 pct. (288) 2021: 3,4 pct. (298)	2013: 0,1 pct. (9) 2014: 0,3 pct. (22) 2015: 0,1 pct. (8) 2016: 0,0 pct. (3) 2017: 0,2 pct. (19) 2018: 0,2 pct. (14) 2019: 0,2 pct. (20) 2020: 0,3 pct. (30) 2021: 0,2 pct. (15)
Samlet stigning: 0,3 procentpoint	Samlet stigning: 0,1 procentpoint

Figur 25 og tabel 27 viser udviklingen i andel og antal hhx-elever med fransk på henholdsvis A-niveau begynder og -fortsætter og B-niveau fortsætter. Andelene på alle niveauer er højere i 2021 end i 2013,

særligt på fransk begynder A-niveau, som er steget fra 1,5 pct. til 3,3 procent. Andelen med fransk fortsætter B-niveau har været mere svingende, da den har ligget mellem 2,5 og 4 procent. Generelt vælger meget få elever fransk fortsætter A på hhx.

Figur 26: Procentandel af elever med fransk (toårig hf)

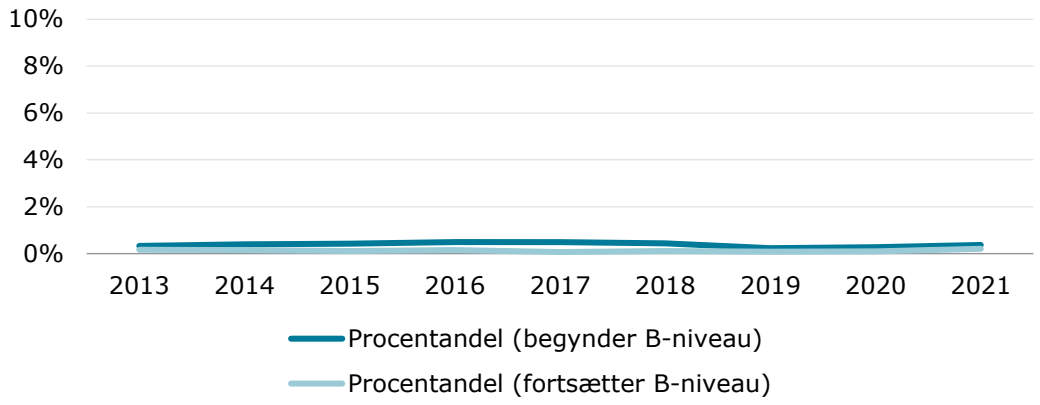

Tabel 28: Antallet og andelen af toårig hf-elever med fransk på B-niveau

Antal toårig hf-studenter i alt	**Fransk begynder B**	**Fransk fortsætter B**
2013: 6.438 2014: 6.699 2015: 6.669 2016: 6.343 2017: 5.917 2018: 6.094 2019: 6.471 2020: 6.856 2021: 7.288	2013: 0 pct. (21) 2014: 0 pct. (27) 2015: 0 pct. (28) 2016: 0 pct. (31) 2017: 0 pct. (29) 2018: 0 pct. (27) 2019: 0 pct. (15) 2020: 0 pct. (19) 2021: 0 pct. (27)	2013: 0 pct. (11) 2014: 0 pct. (10) 2015: 0 pct. (7) 2016: 0 pct. (10) 2017: 0 pct. (4) 2018: 0 pct. (7) 2019: 0 pct. (5) 2020: 0 pct. (7) 2021: 0 pct. (15)
	Samlet ændring: 0 procent-point	Samlet ændring: 0 procent-point

Figur 26 og tabel 28 viser udviklingen i andel og antal toårig hf-elever med fransk på henholdsvis B-niveau begynder og -fortsætter. Andelene har været under 1 pct. hele perioden, men antallene har været tæt på hinanden, og dermed vurderes det ikke, at gymnasiereformen fra 2017 har haft indvirkning på andelen af elever på toårig hf med fransk.

Figur 27: Procentandel af elever med fransk (hf-enkeltfag)

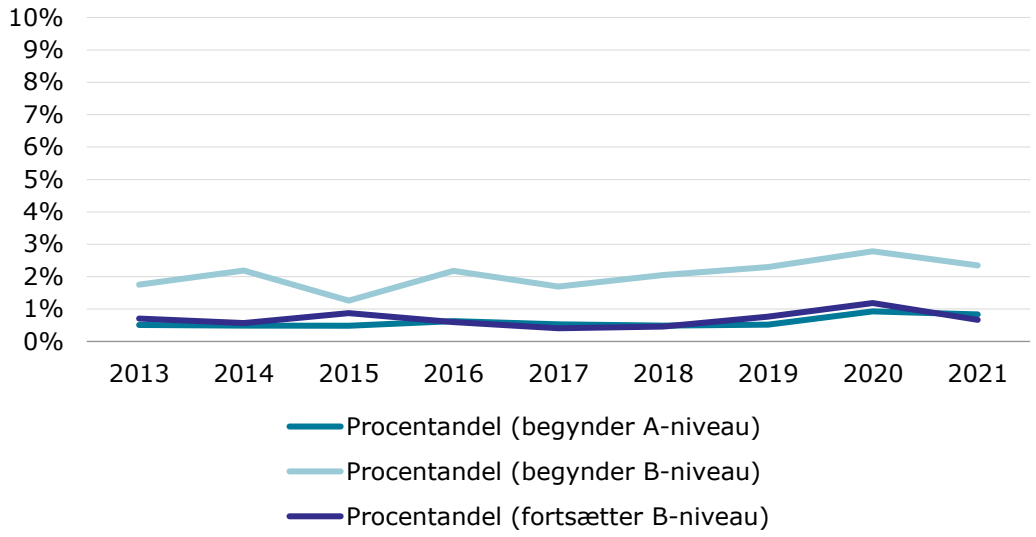

Tabel 29: Antallet og andelen af hf-enkeltfagskursister med fransk på hhv. A- og B-niveau

Antal hf-enkeltfag-kursister i alt	**Fransk begynder A**
2013: 2.564 2014: 2.836 2015: 3.095 2016: 3.169 2017: 3.193 2018: 3.261 2019: 2.877 2020: 1.940 2021: 1.791	2013: 0,5 pct. (13) 2014: 0,5 pct. (14) 2015: 0,5 pct. (15) 2016: 0,6 pct. (20) 2017: 0,5 pct. (17) 2018: 0,5 pct. (16) 2019: 0,5 pct. (15) 2020: 0,9 pct. (18) 2021: 0,8 pct. (15)
	Samlet stigning: 0,3 procentpoint
Fransk begynder B	**Fransk fortsætter B**
2013: 1,8 pct. (45) 2014: 2,2 pct. (62) 2015: 1,3 pct. (39) 2016: 2,2 pct. (69) 2017: 1,7 pct. (54) 2018: 2,1 pct. (67) 2019: 2,3 pct. (66) 2020: 2,8 pct. (54) 2021: 2,3 pct (42)	2013: 0,7 pct. (18) 2014: 0,6 pct. (16) 2015: 0,9 pct. (27) 2016: 0,6 pct. (19) 2017: 0,4 pct. (13) 2018: 0,5 pct. (15) 2019: 0,8 pct. (22) 2020: 1,2 pct. (23) 2021: 0,7 pct. (12)
Samlet stigning: 0,5 procentpoint	Samlet ændring: 0 procentpoint

Figur 27 og tabel 29 viser udviklingen i andel og antal hf-enkeltfagskursister med fransk på henholdsvis A-niveau begynder, B-niveau begynder og -fortsætter. Andelene har været lave (under 3 procent) på alle niveauer gennem hele perioden. Der har ikke været større udsving, og dermed vurderes det ikke, at gymnasiereformen fra 2017 har haft indvirkning på andelen af hf-enkeltfagskursister med fransk.

Fransk samlet

Andelen med fransk på stx har ligget relativt stabilt gennem hele perioden. Det samme har den på fortsættersprog A og –B på hhx. Der har været en mindre stigning i B-niveau fortsætter. Andelene på både toårig hf og hf-enkeltfag er meget lave og uden større udsving. Alt i alt har der ikke været mærkbare ændringer i andelen af elever med fransk i gymnasiet mellem 2013 og 2021.

3.3.2 Karakterudvikling i fransk

Figur 28-31 viser udviklingen i års- og prøvekarakterer i fransk på hhv. stx, hhx, toårig hf og hf-enkeltfag mellem årene 2017 og 2021. Karakterudviklingerne sammenholdes med udviklingen af de samlede gennemsnit for års- og prøvekarakterer for den pågældende uddannelsestype, så det er muligt at aflæse, hvordan elevernes franskkarakterer generelt har ligget i forhold til det samlede gennemsnit. Under opsamlingen sidst i afsnittet fremgår det desuden, om de gennemsnitlige års- og prøvekarakterer i fransk er steget, faldet eller forblevet på samme niveau mellem årene 2010 og 2021.

Figur 28: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i fransk (stx)

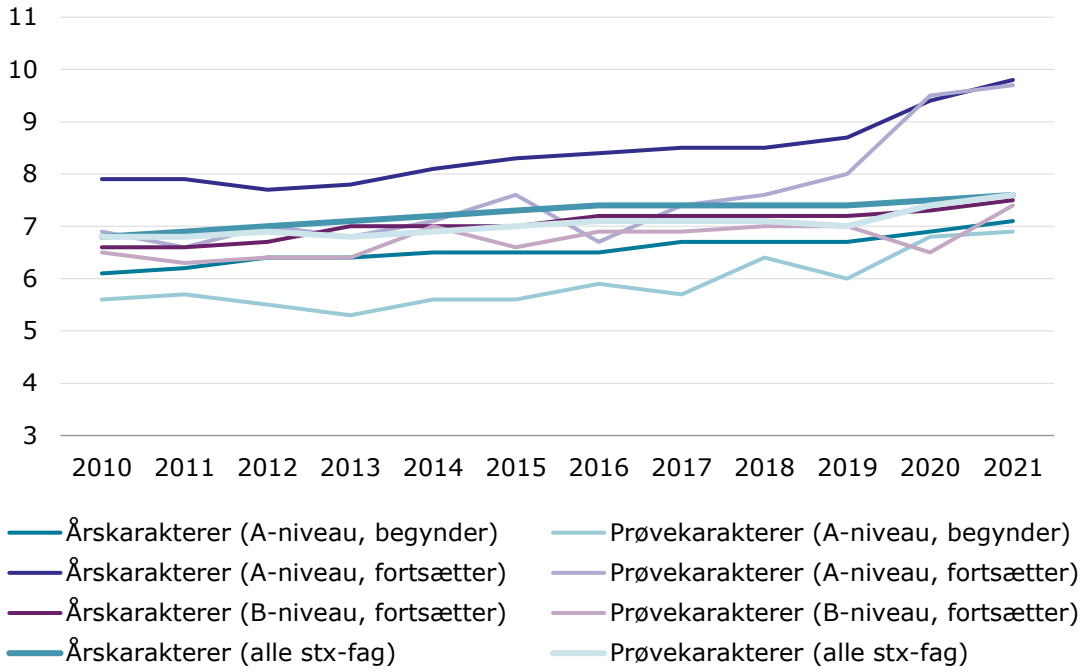

Årskarakteren i fransk fortsætter A-niveau har gennem hele perioden ligget mærkbart over den gennemsnitlige årskarakter for alle stx-fag. Prøvekarakteren på fortsætter A-niveau har været nærmere det samlede gennemsnit for prøvekarakterer gennem det meste af perioden. Det steg dog mærkbart i 2020 og 2021. Dog må der som bekendt tages forbehold for karaktererne for 2020 og 2021 grundet de særlige omstændigheder med COVID-19. Årskarakteren for A-niveau begynder har været lavere end gennemsnittet af alle årskarakterer gennem hele perioden. Samme tendens gør sig gældende for prøvekarakteren, som er langt lavere end alle øvrige karakterer i figuren. Gennemsnittet af både års- og prøvekarakterer på B-niveau har gennem størstedelen af perioden været en smule lavere end de samlede års- og prøvekaraktergennemsnit på tværs af fag. Alle gennemsnit for hhv. prøve- og årskarakterer i fransk var højere i 2021 end i 2010.

Figur 29: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i fransk (hhx)

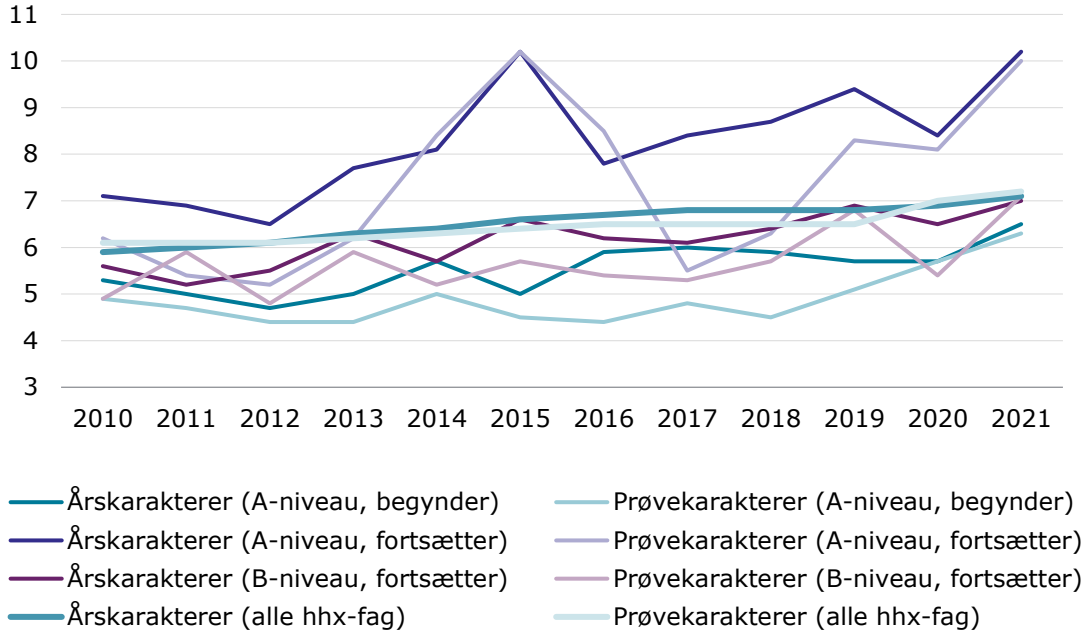

Årskarakteren i fransk fortsætter A-niveau har gennem hele perioden ligget mærkbart over den gennemsnitlige årskarakter for alle hhx-fag. Prøvekarakteren på fortsætter A-niveau har været nærmere det samlede gennemsnit for prøvekarakterer gennem det meste af perioden, men har svinget meget. Det steg dog mærkbart i 2020 og 2021. Dog må der som bekendt tages forbehold for karaktererne for 2020 og 2021 grundet de særlige omstændigheder med COVID-19. Årskarakteren for A-niveau begynder har været lavere end gennemsnittet af alle årskarakterer gennem hele perioden. Samme tendens gør sig gældende for prøvekarakteren, som er langt lavere end alle øvrige karakterer i figuren. Gennemsnittet af både års- og prøvekarakterer på B-niveau har gennem størstedelen af perioden været en smule lavere end de samlede års- og prøvekaraktergennemsnit på tværs af fag. Elevandelene med fransk på A-niveau er dog så lave, at få karakterer på skalaens yderpunkter kan have mærkbar påvirkning på grafen. Alle gennemsnit for hhv. prøve- og årskarakterer i fransk var højere i 2021 end i 2010, men dog som bekendt meget svingende.

Figur 30: Udviklingen i prøvekarakterer i fransk (to-årig hf)

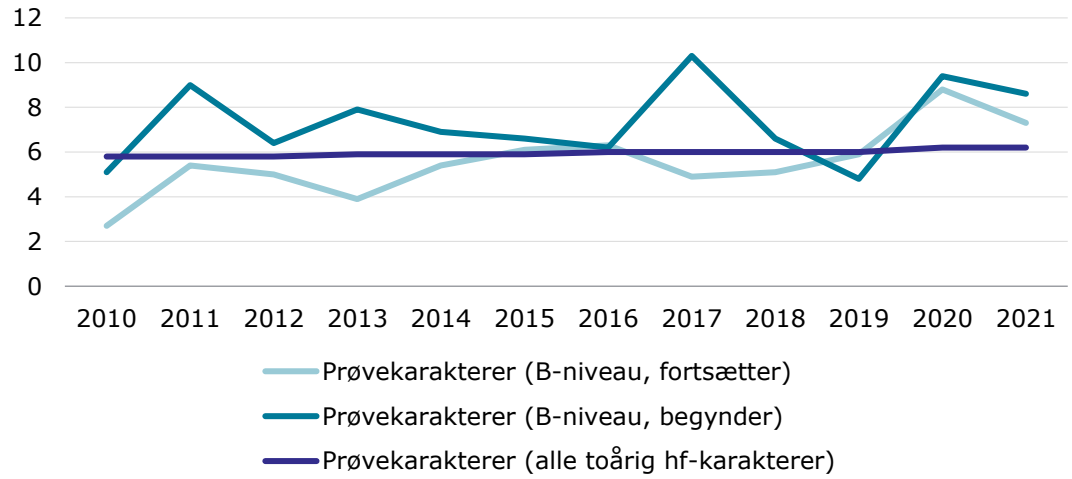

Prøvekarakteren på fransk B-niveau begynder har gennem det meste af perioden ligget over den gennemsnitlige prøvekarakter på tværs af fag på toårig hf. Den modsatte tendens gør sig gældende for

fransk B-niveau begynder. Begge gennemsnit for hhv. prøvekarakterer i fransk var højere i 2021 end i 2010, men meget svingende.
Elevandelene med fransk på toårig hf er dog så lave, at der ikke kan drages entydige konklusioner.

Figur 31: Udviklingen i prøvekarakterer i fransk (hf-enkeltfag)

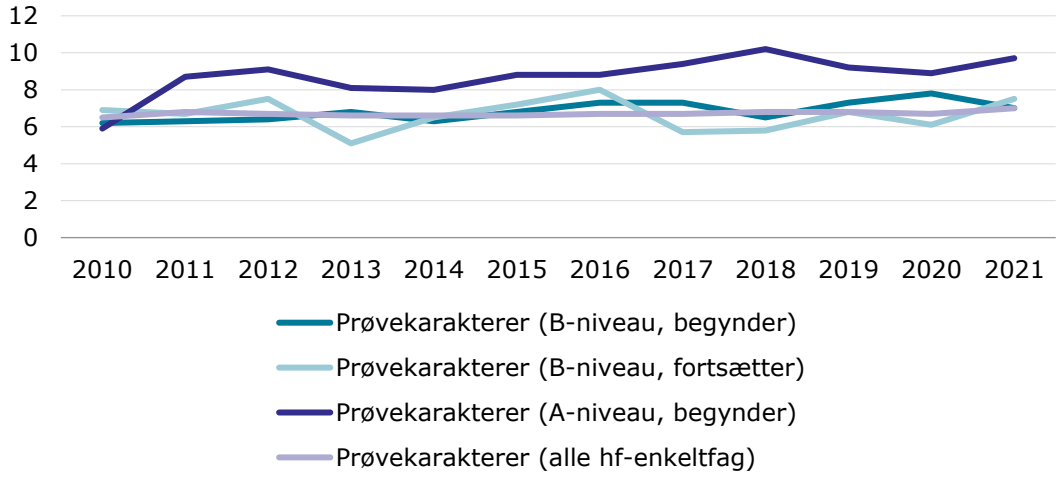

Prøvekarakteren på fransk A-niveau begynder har gennem det meste af perioden ligget over den gennemsnitlige prøvekarakter på tværs af fag på hf-enkeltfag. Fransk B-niveau begynder og –fortsætter ligger gennem perioden nærmere det samlede gennemsnit. Samtlige gennemsnitlige prøvekarakterer i fransk har været svingende gennem perioden. Karakteren for A-niveau begynder var dog højere i 2021 end i 2010. Både B-niveau begynder- og fortsætter var på samme niveau i 2010 som i 2021.
Elevandelene med fransk på hf-enkeltfag er dog så lave, at der ikke kan drages entydige konklusioner.

Samlet om fransk
Generelt er karaktererne i fransk på A-niveau fortsætter på stx og hhx mærkbart højere end de samlede års- og prøvekarakterer for hhv. stx og hhx. På B-niveau fortsætter er karaktererne generelt lidt lavere end de samlede gennemsnit, og på begynder A er de mærkbart lavere på både stx og hhx. Andelene med fransk på toårig hf og hf-enkeltfag er så lave, at det er vanskeligt at drage entydige konklusioner om niveauet. Dog er karakteren på B-niveau begynder på toårig hf generelt højere end det samlede gennemsnit. Det samme gør sig gældende for A-niveau begynder på hf-enkeltfag. Både års- og prøvekarakterer i fransk på stx og hhx har været stigende i perioden 2010-2021. De fleste af gennemsnittene, særligt på hhx, har dog været svingende i perioden. De svingende tendenser har ligeledes gjort sig gældende for gennemsnittene på hf-enkeltfag, hvor prøvekarakteren på A-niveau begynder dog var højere i 2021 end i 2020. B-niveau-karaktererne var endt på samme niveau som 2010.

3.4 Spansk

Spansk udbydes på fire niveauer: begyndersprog B og A samt per august 2020 på fortsættersprog B og A.
Begyndersprog spansk på B-niveau kan hæves til begyndersprog A på stx. Fortsættersprog B på stx og hhx, der afsluttes efter 2. g, kan i 3. g hæves til fortsættersprog A. I praksis vælges dette af meget få elever.

3.4.1 Andel elever med spansk

Figur 32: Procentandel af elever med spansk (stx)

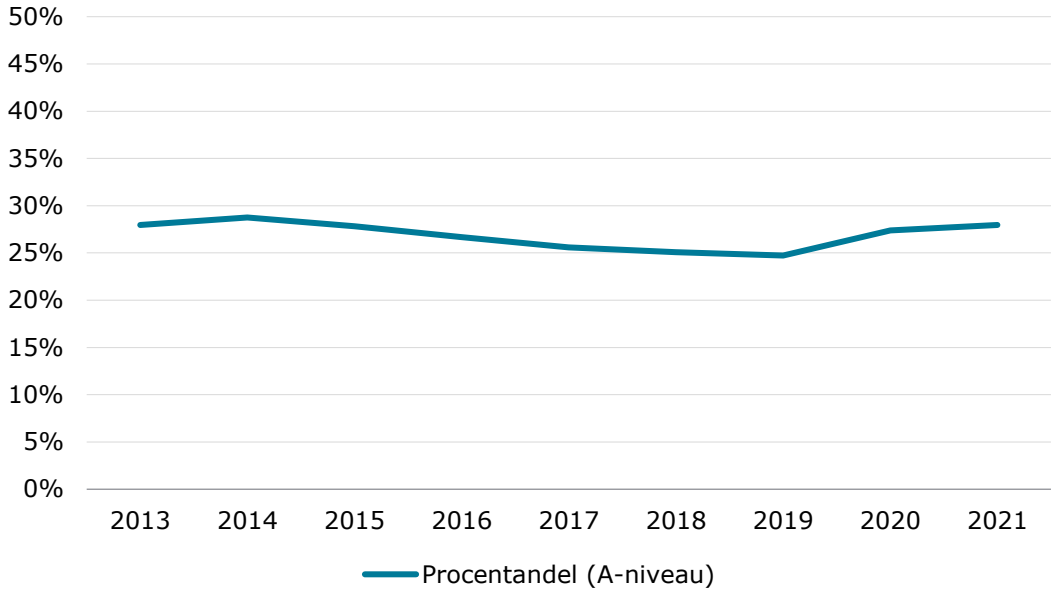

Tabel 30: Antallet og andelen af stx-elever med spansk begynder A

Antal stx-elever i alt	Spansk begynder A
2013: 25.515 2014: 27.057 2015: 26.981 2016: 27.907 2017: 26.926 2018: 27.247 2019: 28.109 2020: 26.761 2021: 25.780	2013: 27,9 pct. (7130) 2014: 28,8 pct. (7780) 2015: 27,8 pct. (7503) 2016: 26,7 pct. (7445) 2017: 25,6 pct. (6894) 2018: 25,1 pct. (6830) 2019: 24,7 pct. (6951) 2020: 27,4 pct. (7326) 2021: 27,9 pct. (7204)
	Samlet ændring: 0 procentpoint

Figur 32 og tabel 30 viser udviklingen i andel og antal stx-elever med spansk begynder A-niveau. I begyndelsen og slutningen af perioden har andelen været knap 28 pct., i midten af perioden har den dog været lavere. Særligt i årene lige inden gymnasiereformen. Med en stigning på 2,7 procentpoint mellem 2019 og 2020 kan gymnasiereformen have haft en indvirkning på andelen af stx-elever med spansk.

Figur 33: Procentandelen af elever med spansk (hhx)

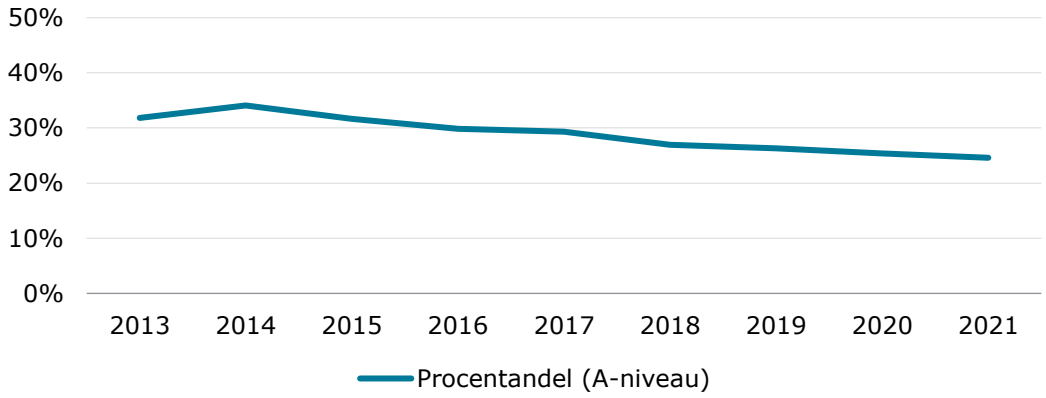

Tabel 31: Antallet og andelen af hhx-elever med spansk begynder A

Antal hhx-elever i alt	Spansk begynder A
2013: 7.688 2014: 7.619 2015: 7.889 2016: 7.789 2017: 8.386 2018: 8.899 2019: 8.909 2020: 8.847 2021: 8.638	2013: 31,8 pct. (2445) 2014: 34,1 pct. (2597) 2015: 31,7 pct. (2497) 2016: 29,9 pct. (2327) 2017: 29,3 pct. (2460) 2018: 26,9 pct. (2396) 2019: 26,3 pct. (2343) 2020: 25,4 pct. (2246) 2021: 24,6 pct. (2125)
	Samlet fald: 7,2 procentpoint

Figur 33 og tabel 31 viser udviklingen i andel og antal hhx-elever med spansk begynder A-niveau. Andelen er faldet med 7,2 procentpoint mellem 2013 og 2021. Faldet er sket gradvist i løbet af årene, men særligt i midterårene mellem 2017 og 2018. I årene efter gymnasiereformen er der ligeledes sket fald, men da tendensen har fundet sted over hele perioden, kan det ikke konkluderes, at reformen har haft indvirkning på andelen.

Figur 34: Procentandel af elever med spansk (toårig hf)

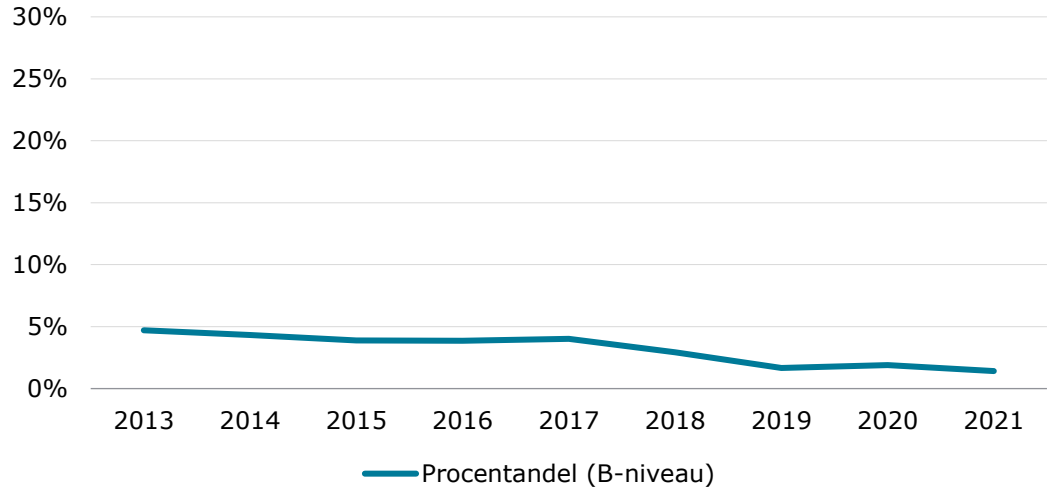

Tabel 32: Antallet og andelen af toårig hf-elever med spansk B-niveau

Antal toårig hf-studenter i alt	B-niveau
2013: 6.438 2014: 6.699 2015: 6.669 2016: 6.343 2017: 5.917 2018: 6.094 2019: 6.471 2020: 6.856 2021: 7.288	2013: 4,7 pct. (303) 2014: 4,3 pct. (289) 2015: 3,9 pct. (259) 2016: 3,8 pct. (244) 2017: 4,0 pct. (237) 2018: 2,9 pct. (178) 2019: 1,7 pct. (107) 2020: 1,9 pct. (130) 2021: 1,4 pct. (103)
	Samlet fald: 3,3 procentpoint

Figur 34 og tabel 32 viser udviklingen i andel og antal toårig hf-elever med spansk begynder B-niveau. Andelen er faldet mærkbart fra 4,7 pct. i 2013 til 1,4 pct. i 2021. Det største fald er sket mellem 2018 og 2019. Da sidstnævnte år var første årgang med udklækkede hf-studenter fra gymnasiereformen fra 2017, er det muligt, at reformen har haft indvirkning på andelen af elever med spansk begynder B-niveau.

Figur 35: Procentandel af elever med spansk (hf-enkeltfag)

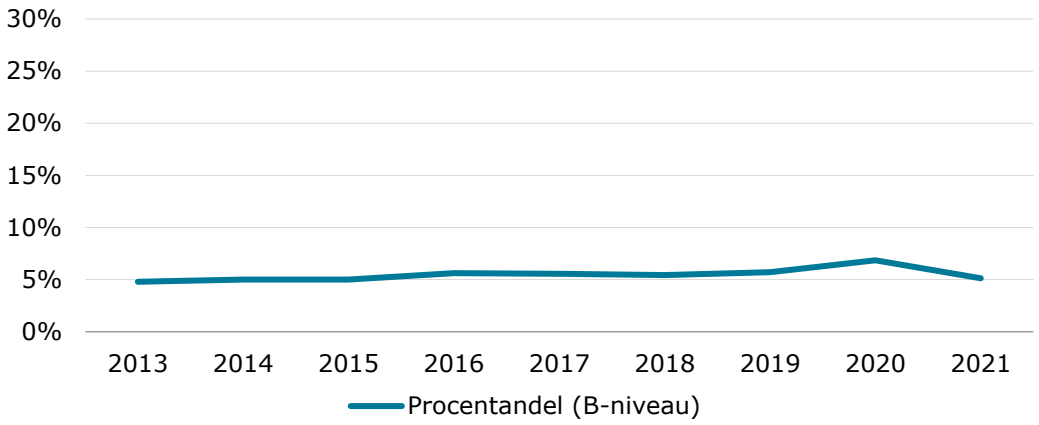

Tabel 33: Antallet og andelen af hf-enkeltfagskursister med spansk B-niveau

Antal toårig hf-enkeltfags-kursister i alt	**B-niveau**
2013: 2.564 2014: 2.836 2015: 3.095 2016: 3.169 2017: 3.193 2018: 3.261 2019: 2.877 2020: 1.940 2021: 1.791	2013: 4,8 pct. (123) 2014: 5,0 pct. (142) 2015: 5,0 pct. (155) 2016: 5,6 pct. (178) 2017: 5,4 pct. (178) 2018: 5,4 pct. (177) 2019: 5,7 pct. (164) 2020: 6,9 pct. (133) 2021: 5,1 pct. (92)
	Samlet stigning: 0,3 procentpoint

Figur 35 og tabel 33 viser udviklingen i andel og antal hf-enkeltfagskursister med spansk begynder B-niveau. Andelen er har været svingende gennem perioden 2013-2021. Det mest af perioden har den været omkring 5 pct. med undtagelse af 2020, hvor andelen var knap 7 procent. I absolutte tal var der dog færre kurister med faget det år end flere af de øvrige, men grundet den store nedgang i studenter fra 2019 til 2020 er procentandelen fra 2020 højere end flere øvrige år.

Spansk samlet

Andelen med spansk på stx har haft mindre udsving i perioden, men er endt på den samme andel som udgangspunktet. På hhx har der derimod fundet et større fald sted. Det samme gør sig gældende på toårig hf – særligt i årene efter gymnasiereformen. På hf-enkeltfag har andelen været svingende, men dog højere gennem de seneste år.

3.4.2 Karakterudviklingen i spansk

Figur 36-39 viser udviklingen i års- og prøvekarakterer i spansk på hhv. stx, hhx, toårig hf og hf-enkeltfag. Stx- og hhx-karaktererne vedrører årene 2017-2020, hvor karaktererne for toårig hf og hf-enkeltfag vedrører årene 2018-2021. Karakterudviklingerne sammenholdes med udviklingen af de samlede gennemsnit for års- og prøvekarakterer for den pågældende uddannelsestype, så det er muligt at aflæse, hvordan elevernes spanskkarakterer generelt har ligget i forhold til det samlede gennemsnit. Under opsamlingen sidst i afsnittet fremgår det desuden, om de gennemsnitlige års- og prøvekarakterer i spansk er steget, faldet eller forblevet på samme niveau mellem årene 2010 og 2021.

Figur 36: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i spansk (stx)

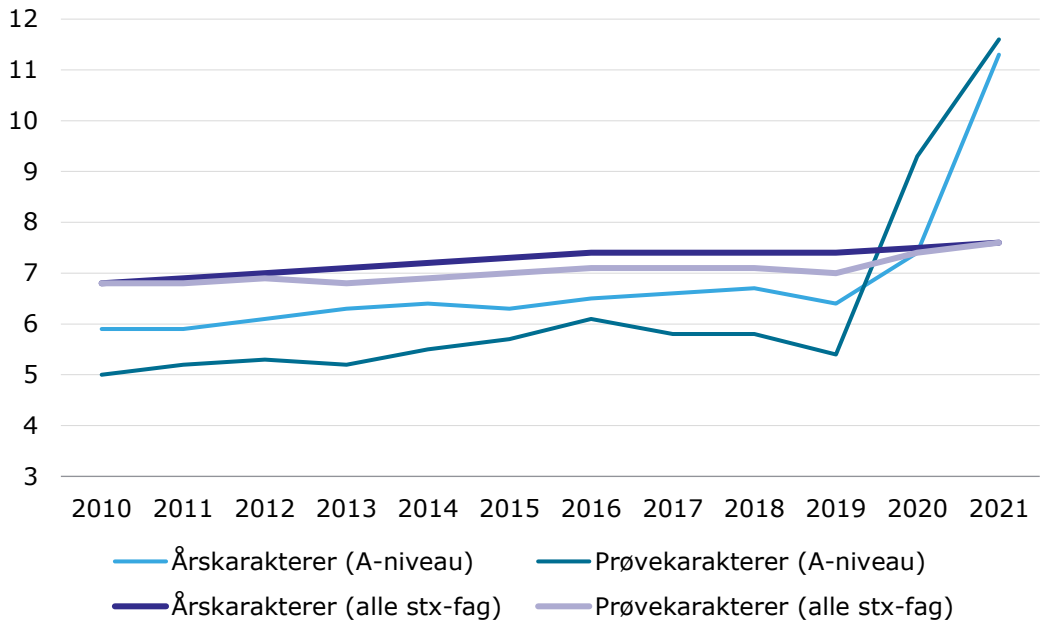

Både års- og prøvekarakterer i spansk A-niveau har fra 2010-2019 ligget mærkbart under de samlede gennemsnit af hhv. års- og prøvekarakterer på tværs af stx-fag. De steg dog mærkbart i 2020 og 2021. Dog må der som bekendt tages forbehold fra karaktererne for 2020 og 2021 grundet de særlige omstændigheder med COVID-19.

Figur 37: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i spansk (hhx)

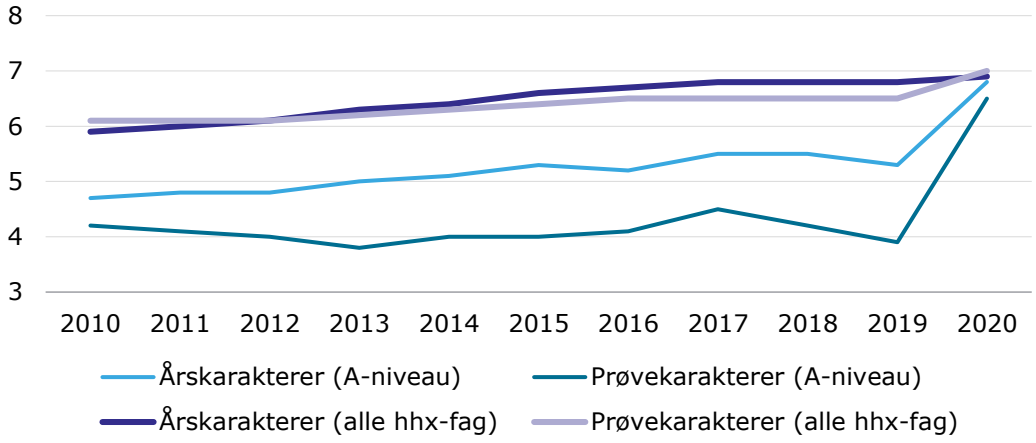

Anm.: Data for 2021 er ikke tilgængelig

Både års- og prøvekarakterer i spansk A-niveau har fra 2010-2019 ligget mærkbart under de samlede gennemsnit af hhv. års- og prøvekarakterer på tværs af stx-fag. De steg dog mærkbart i 2020. Dog må der som bekendt tages forbehold fra karaktererne for 2020 og 2021 grundet de særlige omstændigheder med COVID-19. På trods af stigningen var spanskkaraktererne fortsat under de samlede års- og prøvekaraktergennemsnit på tværs af hhx-fag i 2020.

Figur 38: Udviklingen i prøvekarakterer i spansk (toårig hf)

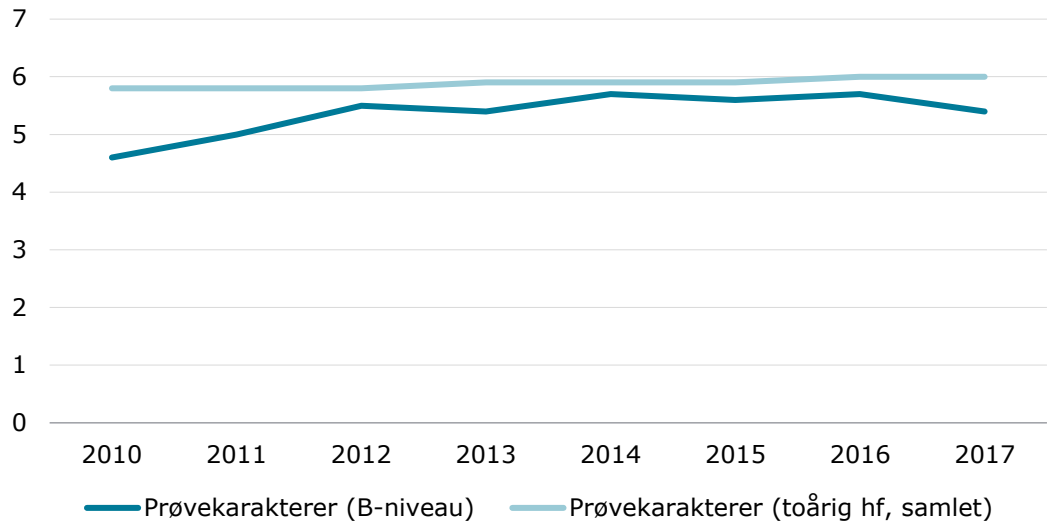

Anm.: Data for 2018-2021 er ikke tilgængelig

Prøvekarakteren i spansk på toårig hf har gennem hele perioden 2010-2017 været lavere end det samlede gennemsnit for prøvekarakterer på toårig hf. Da data fra 2018-2021 ikke kan valideres, har det ikke været muligt at medtage.

Figur 39: Udviklingen i prøvekarakterer i spansk (hf-enkeltfag)

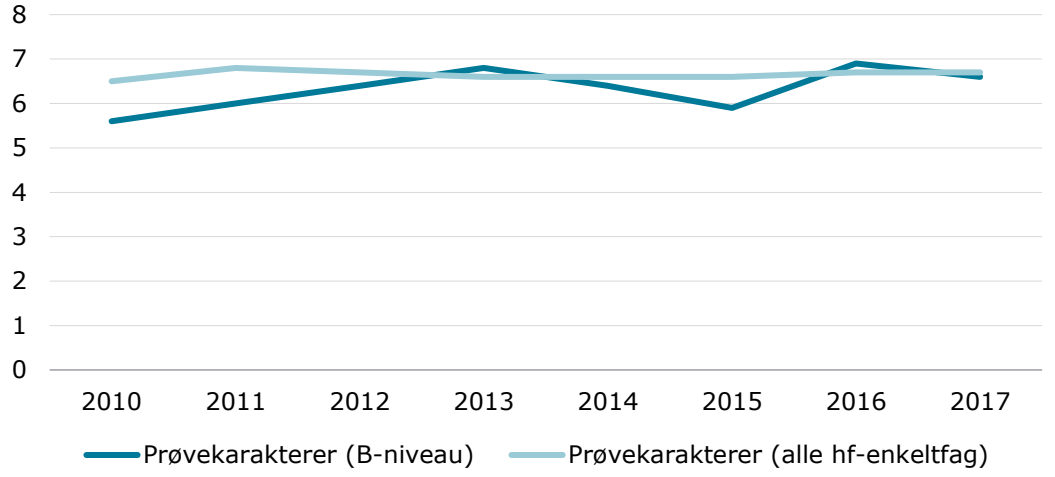

Anm.: Data for 2018-2021 er ikke tilgængelig

Prøvekarakteren i spansk på hf-enkeltfag har gennem det meste af perioden 2010-2017 været lavere end det samlede gennemsnit for prøvekarakterer på hf-enkeltfag. Da data fra 2018-2021 ikke kan valideres, har det ikke været muligt at medtage.

Spansk samlet

Generelt er alle karakterer i spansk, på tværs af uddannelsestype og niveau lavere end det samlede gennemsnit af års- og prøvekarakterer på de forskellige uddannelsestyper. Både års- og prøvekarakterer i spansk på stx og hhx har været stigende i hele perioden, men særligt i den sidste del. Dermed er gennemsnittene højere i 2021 end i 2010 på begge uddannelsestyper. På både toårig hf og hf-enkeltfag har gennemsnittene været svingende. Der er kun medtaget data mellem 2010 og 2017. Til trods for udsving er karaktererne på begge uddannelsestyper højere i 2017 end i 2010.

3.5 Italiensk

Italiensk udbydes på begyndersprog A på stx og begyndersprog B på hf.

3.5.1 Andel elever med italiensk

Figur 40: Procentandel af elever med italiensk (stx)

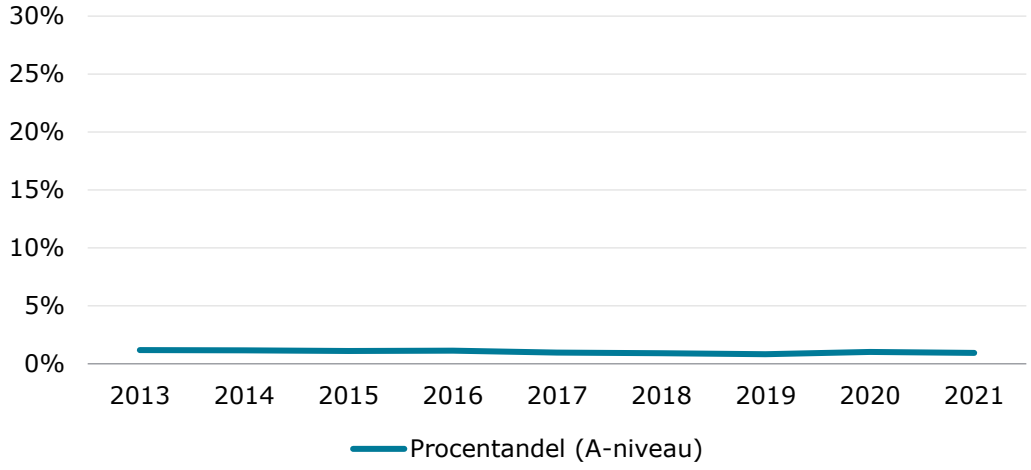

Tabel 34: Antallet og andelen af stx-elever med italiensk begynder A

Antal stx-studenter i alt	Italiensk begynder A
2013: 25.515 2014: 27.057 2015: 26.981 2016: 27.907 2017: 26.926 2018: 27.247 2019: 28.109 2020: 26.761 2021: 25.780	2013: 1,2 pct. (302) 2014: 1,2 pct. (316) 2015: 1,1 pct. (298) 2016: 1,1 pct. (317) 2017: 1,0 pct. (263) 2018: 0,9 pct. (248) 2019: 0,8 pct. (232) 2020: 1,0 pct. (270) 2021: 0,9 pct. (242)
	Samlet fald: 0,3 procentpoint

Figur 40 og tabel 34 viser udviklingen i andel og antal stx-elever med italiensk begynder A-niveau. Andelen har gennem hele perioden været omkring 1 pct., og dermed er der langt færre elever med italiensk end tysk, fransk og spansk.

Figur 41: Procentandel af kursister med italiensk (hf-enkeltfag)

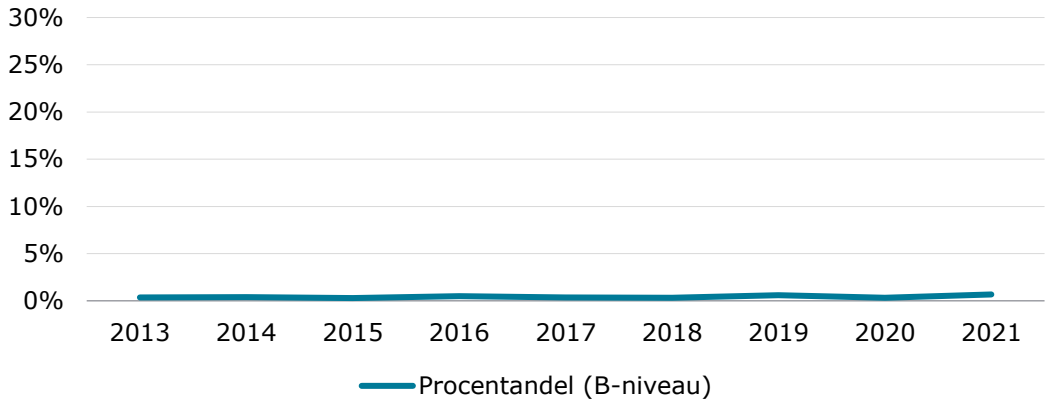

Tabel 35: Antallet og andelen af hf-enkeltfagskursister med italiensk B-niveau

Antal hf-enkeltfag-kursister i alt	Italiensk begynder B
2013: 2.564 2014: 2.836 2015: 3.095 2016: 3.169 2017: 3.193 2018: 3.261 2019: 2.877 2020: 1.940 2021: 1.791	2013: 0,4 pct. (9) 2014: 0,4 pct. (11) 2015: 0,3 pct. (9) 2016: 0,5 pct. (16) 2017: 0,3 pct. (11) 2018: 0,3 pct. (11) 2019: 0,6 pct. (17) 2020: 0,3 pct. (6) 2021: 0,7 pct. (12)
	Samlet stigning: 0,3 procentpoint

Figur 41 og tabel 35 viser udviklingen i andel og antal hf-enkeltfagskursister med italiensk begynder B-niveau. Andelen har gennem hele perioden været under 1 pct., og dermed er der tale om et meget lavt antal kursister, der årligt har italiensk begynder B-niveau på eksamensbeviset.

Italiensk samlet

Andelen af elever på både stx og hf-enkeltfag har været meget lav gennem hele perioden 2013-2021. Der har ikke været større udsving, og de mindre ændringer, der har været i antallene, hænger sammen med ændringerne i antallet af studenter på de pågældende uddannelser samlet set.

3.5.2 Karakterudviklingen i italiensk

Figur 42 viser udviklingen i års- og prøvekarakterer i italiensk på stx mellem årene 2010 og 2019. Figur 43 viser udviklingen i prøvekarakterer i italiensk på hf-enkeltfag mellem årene 2010-2017. Karakterudviklingerne sammenholdes med udviklingen af de samlede gennemsnit for års- og prøvekarakterer for hhv. stx og hf-enkeltfag, så det er muligt at aflæse, hvordan elevernes italienskkarakterer generelt har ligget i forhold til det samlede gennemsnit. Under opsamlingen sidst i afsnittet fremgår det desuden, om de gennemsnitlige års- og prøvekarakterer i italiensk er steget, faldet eller forblevet på samme niveau mellem årene 2010 og 2019 (stx) og 2010 og 2017 (hf-enkeltfag).

Figur 42: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i italiensk (stx)

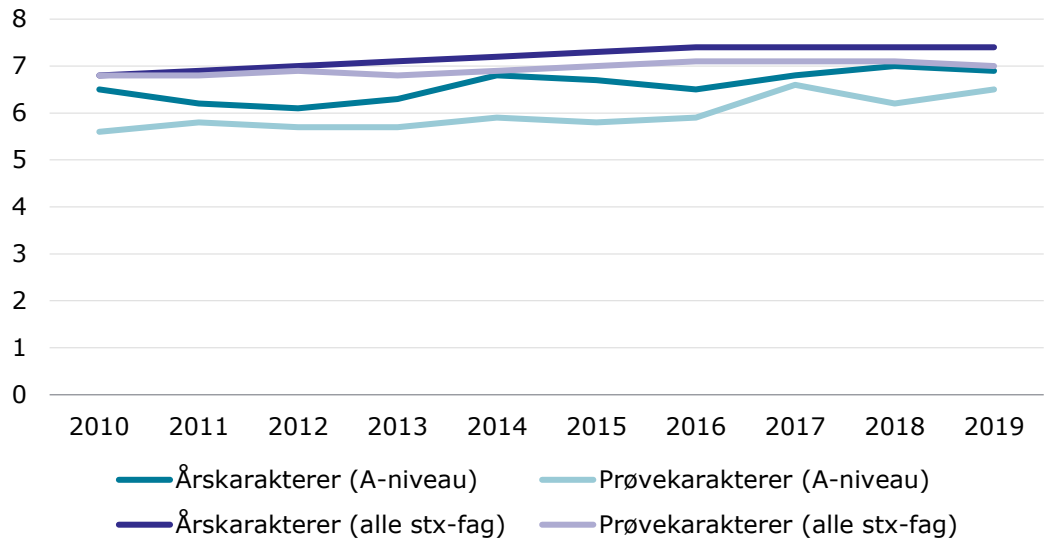

Anm.: Data for 2020 og 2021 er ikke tilgængelig

Både års- og prøvekarakterer i italiensk A-niveau har fra 2010-2019 ligget mærkbart under de samlede gennemsnit af hhv. års- og prøvekarakterer på tværs af stx-fag. Da data fra 2020 og 2021 ikke kan valideres har det ikke været muligt at medtage. Både års- og prøvekarakterer er højere i 2019 end i 2010.

Figur 43 Udviklingen i prøvekarakterer i italiensk (hf-enkeltfag)

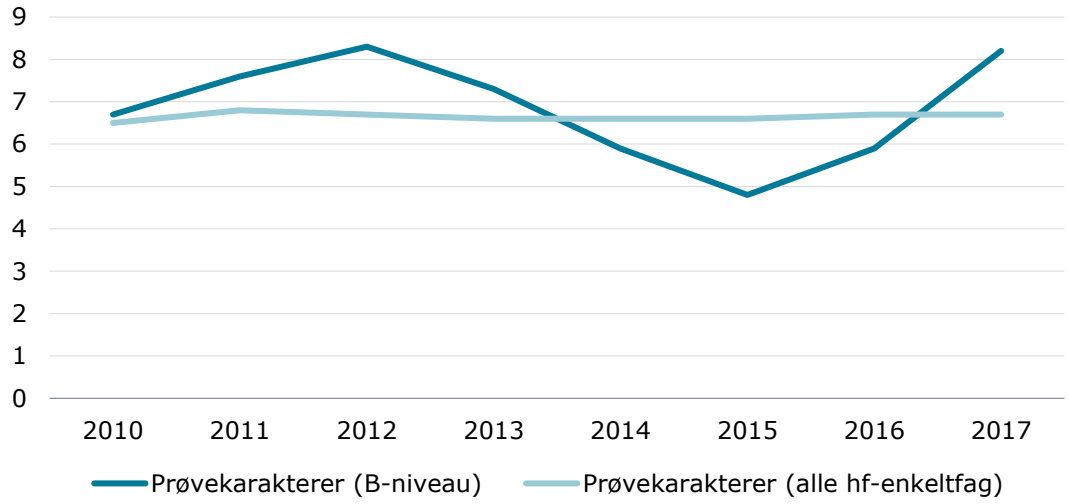

Anm.: Data for 2018-2021 er ikke tilgængelig

Prøvekarakteren i italiensk B-niveau har været meget svingende i perioden. Det skyldes med høj sandsynlighed det lave elevgrundlag, som medfører at grafen er mere sårbar over for udsving. Da data fra 2018-2021 ikke kan valideres, har det ikke været muligt at medtage. Til trods for, at karakteren generelt har været svingende i perioden, var den højere i 2017 end i 2010.

Italiensk samlet

På stx ligger italienskkaraktererne på A-niveau lavere end gennemsnittet for de øvrige karakterer. Dette gælder både ved års- og prøvekarakterer. Der kan ikke drages entydige konklusioner om niveauet i ita-

liensk B-niveau på hf-enkeltfag. Både års- og prøvekarakterer i italiensk på stx har været stigende i perioden 2010-2019. På hf-enkeltfag har prøvekarakteren været meget svingende i perioden 2010-2017, men er dog højere det sidste år end det første.

3.6 Latin

Latin udbydes på tre niveauer på stx: A, B og C-niveau med mulighed for at løfte fra hhv. C til B og B til A.
Latin A optræder oftest som studieretningsfag i kombination med græsk A.

Med den seneste gymnasiereform er latin C begyndt at optræde i flere studieretninger som 3. fremmedsprog, oftest i kombination med engelsk A og spansk A. Derudover har der været en markant stigning i antallet af elever med latin C som valgfag.

3.6.1 Andel elever med latin

Figur 44: Procentandel af elever med latin (stx)

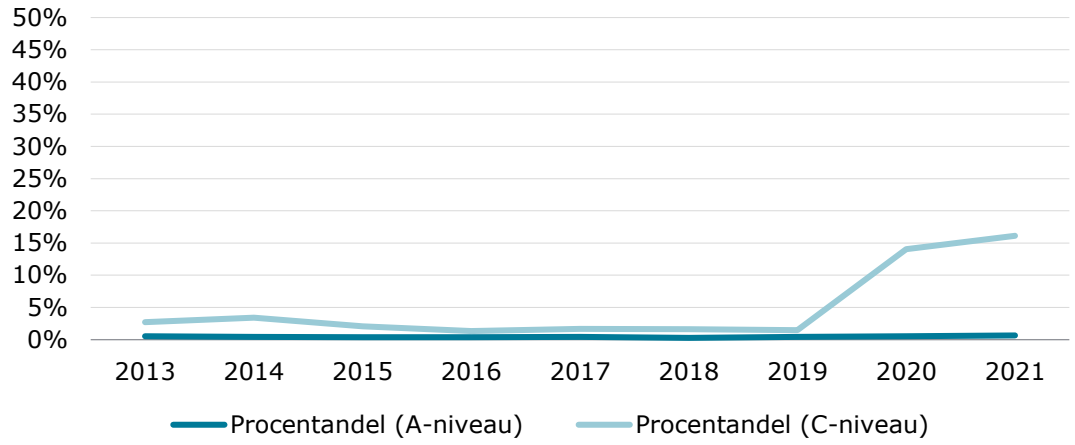

Anm. Data for B-niveau fremgår ikke af grafen, da populationen er for lav.

Tabel 36: Antallet og andelen af stx-elever med latin på hhv. A- og C-niveau

Antal stx-studenter i alt	A-niveau	C-niveau
2013: 25.515 2014: 27.057 2015: 26.981 2016: 27.907 2017: 26.926 2018: 27.247 2019: 28.109 2020: 26.761 2021: 25.780	2013: 0,5 pct. (132) 2014: 0,5 pct. (122) 2015: 0,4 pct. (101) 2016: 0,4 pct. (101) 2017: 0,4 pct. (110) 2018: 0,3 pct. (75) 2019: 0,4 pct. (114) 2020: 0,5 pct. (140) 2021: 0,7 pct. (168)	2013: 2,7 pct. (698) 2014: 3,4 pct. (923) 2015: 2,0 pct. (553) 2016: 1,3 pct. (373) 2017: 1,7 pct. (455) 2018: 1,6 pct. (447) 2019: 1,5 pct. (414) 2020: 14,0 pct. (3754) 2021: 16,1 pct. (4156)
	Samlet stigning: 0,2 procentpoint	Samlet stigning: 13,4 procentpoint

Anm.: Data for B-niveau fremgår ikke af tabellen, da populationen er for lav.

Figur 44 og tabel 36 viser udviklingen i andel og antal stx-elever med latin på hhv. A- og C-niveau. Andelen med faget på A-niveau har gennem hele perioden været under 1 pct. Ingen større udsving har fundet sted. På C-niveau har en markant stigning dog fundet sted mellem 2019 og 2020. Andelen af gået fra 1,5 pct. til 14 pct. og i 2021 blev den atter forhøjet til over 16 pct. I årene efter gymnasiereformen er der således sket en tydelig fremgang i andelen af stx-elever med latin på C-niveau.

Figur 45: Procentandel af kursister med Latin C (hf-enkeltfag)

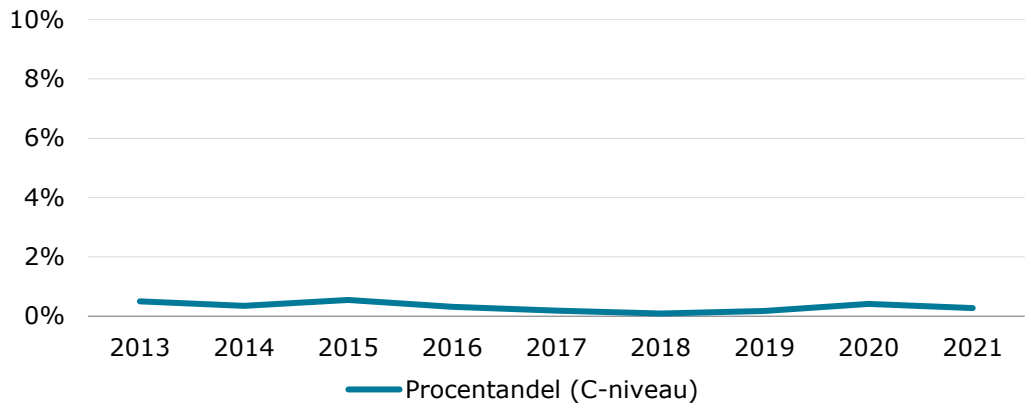

Tabel 37: Antallet og andelen af hf-enkeltfag-kursister med latin på C-niveau

Antal hf-enkeltfag-kursister i alt	**C-niveau**
2013: 2.564 2014: 2.836 2015: 3.095 2016: 3.169 2017: 3.193 2018: 3.261 2019: 2.877 2020: 1.940 2021: 1.791	2013: 0,5 pct. (13) 2014: 0,4 pct. (10) 2015: 0,5 pct. (17) 2016: 0,3 pct. (10) 2017: 0,2 pct. (6) 2018: 0,1 pct. (3) 2019: 0,2 pct. (5) 2020: 0,4 pct. (8) 2021: 0,3 pct. (5)
	Samlet fald: 0,2 procentpoint

Figur 45 og tabel 37 viser udviklingen i andel og antal hf enkeltfagskursister med latin C-niveau. Andelen med faget har gennem hele perioden været under 1 pct., og ingen større udsving har fundet sted. Der er altså generelt tale om et meget lavt antal kursister, der årligt har latin på C-niveau på eksamensbeviset.

Latin samlet

Andelen af stx-elever med latin på A-niveau har været lav, men stabil gennem hele perioden. På latin C har der dog fundet en markant fremgang sted efter gymnasiereformens ikrafttrædelse. Det er således tydeligt, at denne har haft en effekt på andelen af elever, som vælger faget. Andelen på hf-enkeltfag med latin C har dog ikke haft samme fremgang, og gennem perioden har andelen ikke ramt 1 pct. en eneste gang.

3.6.2 Karakterudviklingen i latin

Figur 46 og 47 viser udviklingen i års- og prøvekarakterer i latin på stx og prøvekarakterer for hf-enkeltfag mellem årene 2010 og 2021. Karakterudviklingerne sammenholdes med udviklingen af de samlede gennemsnit for års- og prøvekarakterer for stx og prøvekarakterer for hf-enkeltfag, så det er muligt at afgøre, hvordan elevernes latinkarakterer generelt har ligget i forhold til det samlede gennemsnit. Under opsamlingen sidst i afsnittet fremgår det desuden, om de gennemsnitlige års- og prøvekarakterer i latin er steget, faldet eller forblevet på samme niveau mellem årene 2010 og 2021.

Figur 46: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i latin (stx)

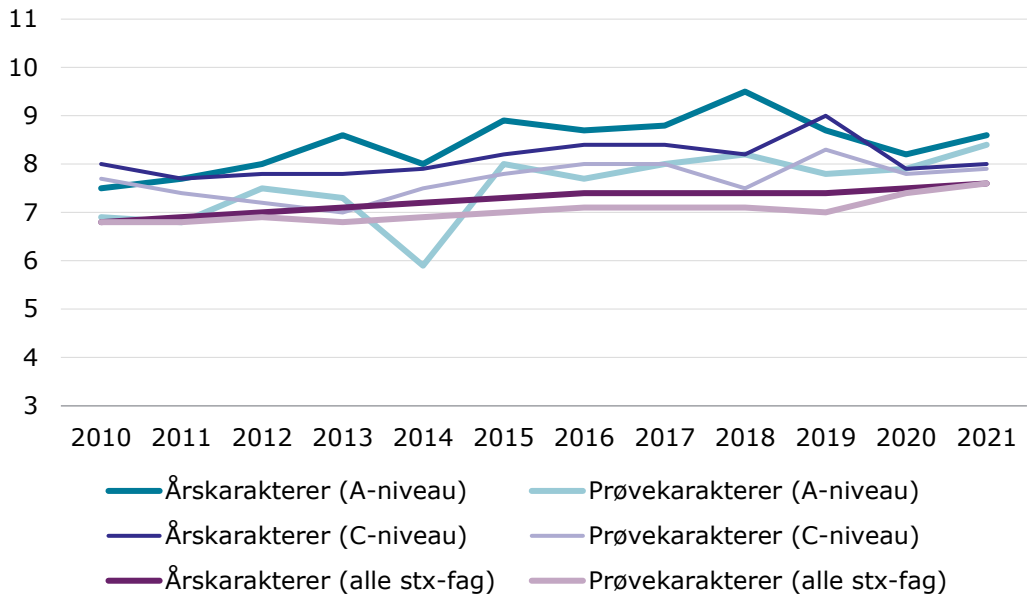

Anm.: Data for B-niveau fremgår ikke af grafen, da populationen er for lav.

Årskaraktererne i latin A-niveau har gennem hele perioden ligget højere end det samlede gennemsnit af årskaraktererne på stx. Prøvekaraktererne har været nærmere gennemsnittet for samtlige prøvekarakterer, men fortsat højere end disse. Dog har disse været mere svingende. Det skyldes med høj sandsynlighed det lave elevgrundlag, som medfører at grafen er mere sårbar over for udsving. Både års- og prøvekarakterer på C-niveau har ligeledes ligget højere end de samlede års- og prøvekaraktergennemsnit på stx. Gennemsnittet af både års- og prøvekarakterer på både A- og C-niveau har været svingende i perioden 2010-2021. C-niveaukaraktererne er næsten på samme niveau i 2021 som i 2010. A-niveaukaraktererne er højere i 2021 end i 2010.

Figur 47: Udviklingen i prøvekarakterer i latin (hf-enkeltfag)

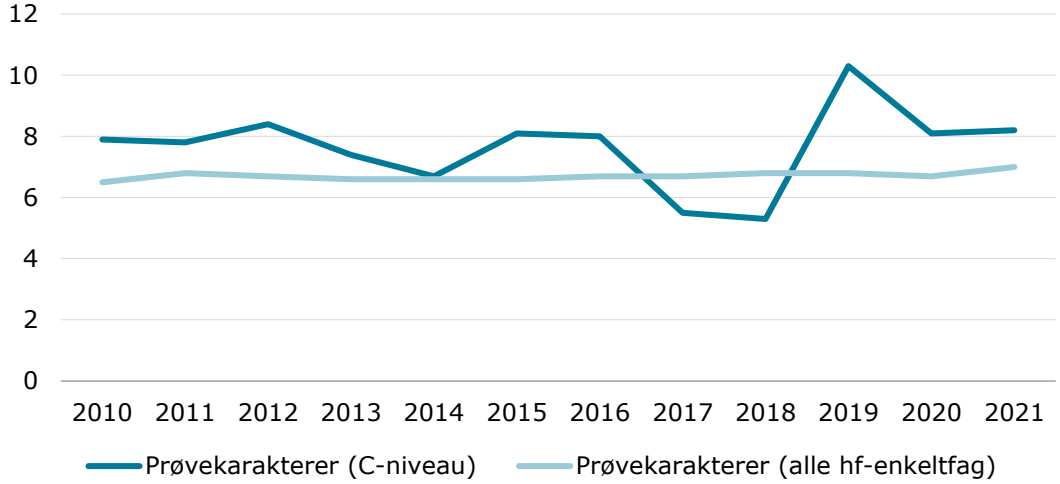

Da elevgrundlaget for latin C på hf-enkeltfag har været så lavt gennem hele perioden, er det ikke muligt at drage meningsfulde konklusioner om det faglige niveau. Det har været meget svingende og endte i 2021 på nogenlunde samme niveau som i 2010.

Latin samlet
På stx ligger latinkaraktererne på både A- og C-niveau generelt højere end gennemsnittet for de øvrige karakterer. Dette gælder både ved års- og prøvekarakterer. Begge karaktertyper på begge niveau har været svingende gennem perioden, men var alle højere i 2021 end i 2010. Der kan ikke drages entydige konklusioner om niveauet i latin C-niveau på hf-enkeltfag. Prøvekarakteren har været svingende gennem hele perioden, men er endt på samme niveau i 2021 som i 2010.

3.7 Græsk

Græsk udbydes på A og C-niveau. Faget udbydes udelukkende på stx.

3.7.1 Andel elever med græsk

Figur 48: Procentandelen af stx-elever med græsk (stx)

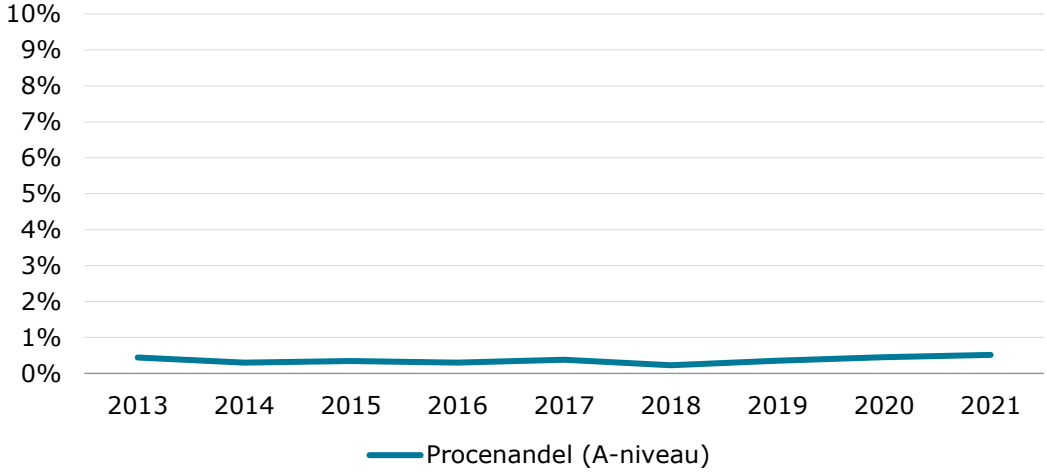

Tabel 38: Antallet og andelen af stx-elever med græsk A-niveau

Antal stx-studenter i alt	A-niveau
2013: 25.515 2014: 27.057 2015: 26.981 2016: 27.907 2017: 26.926 2018: 27.247 2019: 28.109 2020: 26.761 2021: 25.780	2013: 0,4 pct. (113) 2014: 0,3 pct. (82) 2015: 0,3 pct. (94) 2016: 0,3 pct. (83) 2017: 0,4 pct. (102) 2018: 0,2 pct. (62) 2019: 0,4 pct. (99) 2020: 0,5 pct. (121) 2021: 0,5 pct. (133)
	Samlet stigning: 0,1 procentpoint

Anm.: Data for C-niveau fremgår ikke af tabellen, da populationen er for lav.

Figur 48 og tabel 38 viser udviklingen i andel og antal stx-elever med græsk A-niveau. Andelen med faget har gennem hele perioden været under 1 pct., og ingen større udsving har fundet sted. Der er altså generelt tale om et meget lavt antal elever, der årligt har græsk på A-niveau på eksamensbeviset.

3.7.2 Karakterudviklingen i græsk

Figur 49 viser udviklingen i års- og prøvekarakterer i græsk på stx fra 2010 til 2021. Karakterudviklingerne sammenholdes med udviklingen af de samlede gennemsnit for års- og prøvekarakterer for stx, så det er muligt at aflæse, hvordan elevernes græskkarakterer generelt har ligget i forhold til det samlede

gennemsnit. Endeligt vil det fremgå, om de gennemsnitlige års- og prøvekarakterer i græsk er steget, faldet eller forblevet på samme niveau mellem årene 2010 og 2021.

Figur 49: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i græsk (stx)

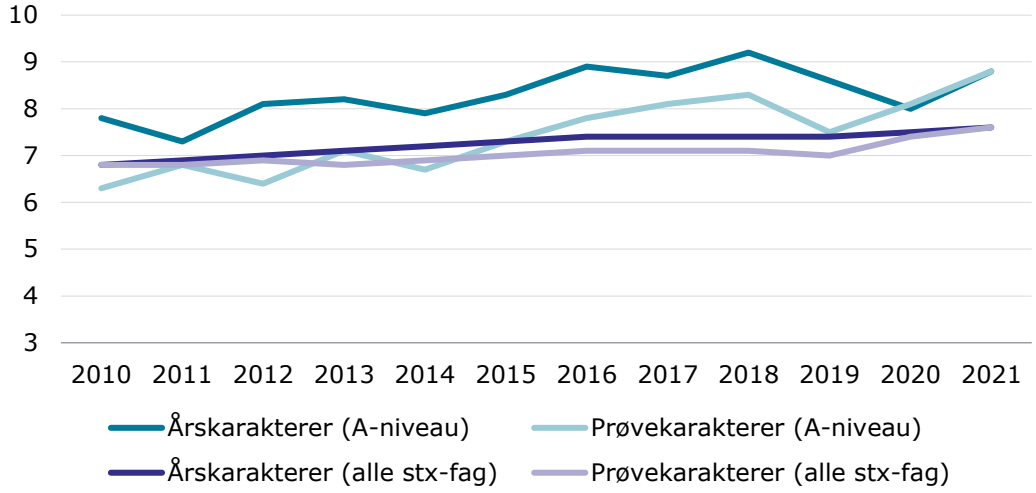

Årskarakteren i græsk har gennem hele perioden været højere end årskarakteren på tværs af alle stx-fag. Det samme har gjort sig gældende for prøvekarakteren siden 2015. Førhen var den hhv. lavere og på samme niveau som den gennemsnitlige prøvekarakter på tværs af stx-fag. Generelt har karaktererne været svingende, men både års- og prøvekarakterer var i 2021 højere end i 2010.

3.8 De øvrige sprogfag (Kinesisk, arabisk, japansk, russisk og tyrkisk)

Kinesisk, arabisk, japansk, russisk og tyrkisk udbydes som begyndersprog på hhv. A- og B- niveau. Kinesisk B-niveau udbydes kun få steder, hvorfor fokus i de følgende betragtninger vil være på fagets udvikling på A-niveau.
Kinesisk fortsættersprog og kinesisk områdestudium C, som i en periode på forsøgsbasis blev udbudt på en række skoler, blev afviklet med gymnasiereformen og udbydes dermed ikke længere.

3.8.1 Kinesisk

Kinesisk begyndersprog udbydes på hhv. A- og B-niveau (med mulighed for at løfte til A-niveau), og med gymnasiereformen har faget fået permanent status som 2. fremmedsprog på linje med tysk, fransk, spansk, italiensk og russisk.

3.8.2 Andel elever med Kinesisk

Figur 50: Procentandelen af elever med kinesisk (stx)

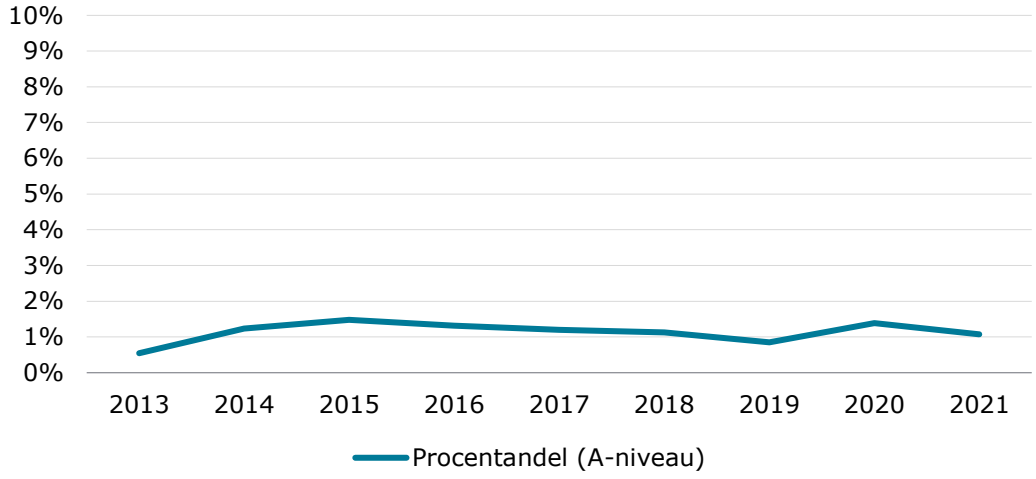

Anm.: Data for B-niveau fremgår ikke af grafen, da populationen er for lav.

Tabel 39: Antallet og andelen af stx-elever med kinesisk på A-niveau

Antal stx-studenter i alt	**Kinesisk A-niveau**
2013: 25.515 2014: 27.057 2015: 26.981 2016: 27.907 2017: 26.926 2018: 27.247 2019: 28.109 2020: 26.761 2021: 25.780	2013: 0,5 pct. (139) 2014: 1,2 pct. (333) 2015: 1,5 pct. (399) 2016: 1,3 pct. (367) 2017: 1,2 pct. (323) 2018: 1,1 pct. (308) 2019: 0,9 pct. (239) 2020: 1,4 pct. (372) 2021: 1,1 pct. (276)
	Samlet stigning: 0,6 procentpoint

Anm.: Data for B-niveau fremgår ikke af tabellen, da populationen er for lav.

Figur 50 og tabel 39 viser udviklingen i andel og antal stx-elever med kinesisk A-niveau. Andelen med faget har gennem hele perioden været omkring 1 pct., og ingen større udsving har fundet sted. Der er altså generelt tale om et meget lavt antal elever, der årligt har kinesisk på A-niveau på eksamensbeviset.

Figur 51: Procentandelen af elever med kinesisk (hhx)

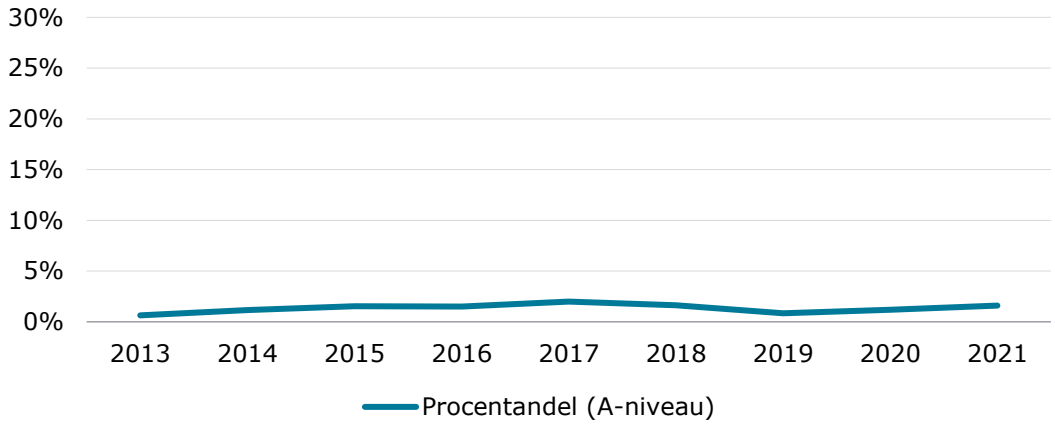

Anm.: Data for B-niveau fremgår ikke af grafen, da populationen er for lav.

Tabel 40: Antallet og andelen af hhx-elever med kinesisk på A-niveau

Antal hhx-studenter i alt	Kinesisk A-niveau
2013: 7.688 2014: 7.619 2015: 7.889 2016: 7.789 2017: 8.386 2018: 8.899 2019: 8.909 2020: 8.847 2021: 8.638	2013: 0,6 pct. (49) 2014: 1,1 pct. (87) 2015: 1,5 pct. (122) 2016: 1,5 pct. (117) 2017: 2,0 pct. (167) 2018: 1,6 pct. (145) 2019: 0,8 pct. (74) 2020: 1,2 pct. (104) 2021: 1,6 pct. (137)
	Samlet stigning: 1 procentpoint

Anm.: Data for B-niveau fremgår ikke af tabellen, da populationen er for lav.

Figur 51 og tabel 40 viser udviklingen i andel og antal hhx-elever med kinesisk A-niveau. Andelen med faget har gennem hele perioden været omkring 1 pct.. Der har været lidt større udsving end på stx, men også her er der altså generelt tale om et meget lavt antal elever, der årligt har kinesisk på A-niveau på eksamensbeviset.

Kinesisk samlet

Andelen af elever med kinesisk A på stx og hhx er meget lav. Dette skyldes bl.a., at antallet af skoler som udbyder faget er begrænset. Andelen har været svingende, men er i 2021 højere end i 2013 på både stx og hhx.

3.9 Karakterudviklingen i kinesisk

Figur 52 og 53 viser udviklingen i års- og prøvekarakterer i kinesisk på hhv. stx og hhx mellem årene 2017 og 2021. Karakterudviklingerne sammenholdes med udviklingen af de samlede gennemsnit for års- og prøvekarakterer for hhv. stx og hhx, så det er muligt at aflæse, hvordan elevernes kinesiskkarakterer generelt har ligget i forhold til det samlede gennemsnit. Under opsamlingen sidst i afsnittet fremgår det desuden, om de gennemsnitlige års- og prøvekarakterer i kinesisk er steget, faldet eller forblevet på samme niveau mellem årene 2010 og 2021.

Figur 52: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i kinesisk (stx)

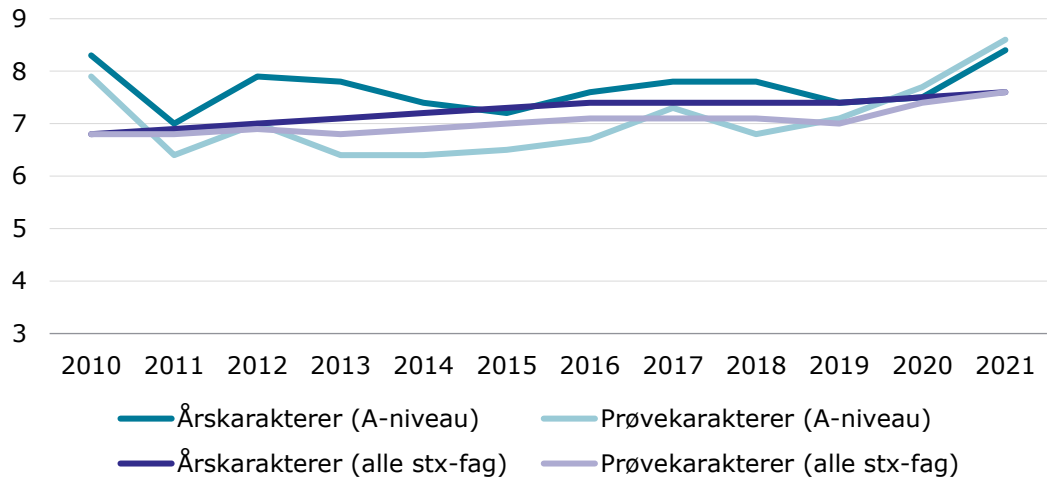

Anm.: Data for B-niveau fremgår ikke af grafen, da populationen er for lav.

Både års- og prøvekaraktererne i kinesisk har været svingende og har i løbet af perioden derfor både været over, under og på niveau med de samlede års- og prøvekaraktergennemsnit på stx. Begge karakterer er i 2021 dog endt med at være på niveau med gennemsnittene i 2010.

Figur 53: Udviklingen i års- og prøvekarakterer i kinesisk (hhx)

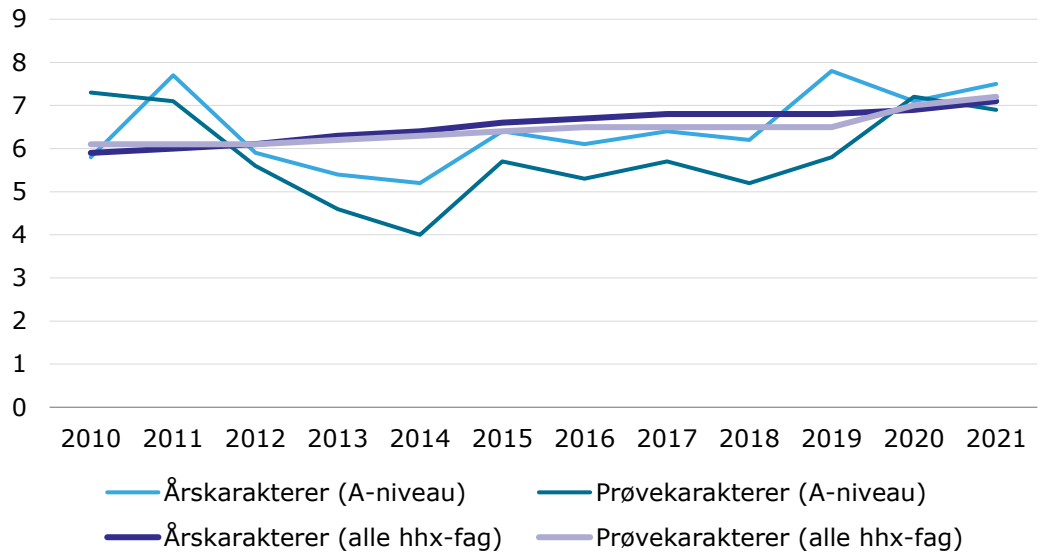

Anm.: Data for B-niveau fremgår ikke af grafen, da populationen er for lav.

Både års- og prøvekaraktererne i kinesisk har været svingende og har i løbet af perioden derfor både været over, under og på niveau med de samlede års- og prøvekaraktergennemsnit på hhx. De fleste år har kinesiskkaraktererne dog ligget lavere end de samlede gennemsnit. Prøvekarakteren er dog i 2021 endt med at være på niveau med selvsamme i 2010. Årskarakteren er steget.

Kinesisk samlet

På både stx og hhx har karaktererne været svingende. På begge uddannelsestyper har de både ligget over og under de samlede gennemsnit på tværs af fag. På hhx har de primært ligget under. Både års- og prøvekarakteren på stx samt prøvekarakteren på hhx er på sammenlignelige niveauer i 2021 som i 2010. Den gennemsnitlige årskarakter på hhx var højere i 2021 end i 2010.

3.9.1 Arabisk, japansk, russisk og tyrkisk

Målt på elevtal hører arabisk, japansk, russisk og tyrkisk til blandt de mindste gymnasiale sprogfag. For alle disse fag gælder således, at de aktuelt udbydes på ganske få skoler – det gælder i særdeleshed japansk og russisk.

Grundet fagenes størrelse er det vanskeligt at drage entydige konklusioner omkring karakterudviklingen. Arabisk og tyrkisk har dog generelt høje karaktergennemsnit, særligt i de mundtlige prøver. I 2018 lå gennemsnittet for mundtlige prøver i arabisk A fx på over 11 på alle skoleformer, og samme år lå gennemsnittet for mundtlige prøver i tyrkisk B på hhv. 10,6 (hhx), 9,7 (toårig hf) og 10 (hf-enkeltfag), hvilket er det laveste niveau i den undersøgte periode. Forklaringen på det høje karaktergennemsnit i særligt de mundtlige prøver i arabisk og tyrkisk er formentlig, at en betragtelig andel af de elever, som vælger disse fag, i et eller andet omfang taler sproget i forvejen.

På arabisk og tyrkisk fordeler eleverne sig nogenlunde jævnt imellem de to niveauer, mens eleverne på japansk fordeler sig med ca. 66 pct. på A-niveau og ca. 33 pct. på B-niveau. Ifølge de tilgængelige data er der ingen studenter med russisk B i den undersøgte periode.

Andelene af elever på de forskellige små sprog er så lave, at det ikke er meningsfuldt at opstille tabeller over ændringen i tilslutningen til dem.

3.10 Opsamling

Samlet set er der sket en mindre stigning i andelen af gymnasieelever, som vælger de forskellige fremmedsprogfag mellem 2013 og 2021. Ikke desto mindre er andelen med fremmedsprogfag på A-niveau faldende. Dette gælder for engelsk (stx og htx) og tysk (stx og hhx), som på nuværende tidspunkt er de to største fremmedsprogfag i gymnasiet. Andelene er steget minimalt på fransk og italiensk, hvor billedet i spansk er blandet på tværs af stx og hhx. Dette vejer dog ikke op for, at de formindskede andele af elever med engelsk og tysk A forårsager, at der i alt er færre studenter med fremmedsprogfag på A-niveau efter gymnasiereformen.

Det er ikke muligt at drage samlede konklusioner om elevernes sprogkarakterer sammenholdt med øvrige karakterer, da eleverne i visse fag, på visse niveauer, klarer sig hhv. bedre og dårligere end de gennemsnitligt gør i alle fag. Dog blev følgegruppen opmærksom på en tendens til, at eleverne klarede sig dårligere i spansk og fransk begyndersprog A end de gennemsnitligt gjorde på tværs af alle fag. En lignende tendens gjorde sig gældende på fransk og tysk fortsætter B. Følgegruppen bad derfor om data på, hvorvidt elever med hhv. spansk begynder A, fransk begynder A, fransk fortsætter B eller tysk fortsætter B generelt har lavere gennemsnit end øvrige elever eller om tendensen udelukkende vedrører deres sprogfag. Tabel 42 og 43 viser resultaterne af undersøgelserne[13].

Tabel 41: Stx-elevers karaktergennemsnit i sprogfag sammenlignet med deres samlede karaktergennemsnit og det samlede karaktergennemsnit for alle stx-elever (2019)

Stx	Samlet karaktergennemsnit i sprogfag	Elever med det pågældende sprogfags samlede karaktergennemsnit	Samlet karaktergennemsnit for alle stx-elever
Tysk fortsætter B	6,7	7,6	7,2
Fransk fortsætter B	7,2	8,1	7,2
Fransk begynder A	6,4	7,1	7,2
Spansk begynder A	6	6,7	7,2

I tabel 41 tydeliggøres det, at karaktergennemsnittene i tysk fortsætter B-niveau og fransk og spansk begynder A-niveau er lavere end det samlede karaktergennemsnit for hhv. de elever, som har de pågældende sprogfag, samt det samlede karaktergennemsnit for alle stx-elever. Eleverne med tysk fortsætter B-niveau har ikke desto mindre samlet set et højere karaktergennemsnit end alle stx-elever til sammen har. Der er dermed tale om, at de har en lav gennemsnitskarakter i deres sprogfag, men alt i alt et højere karaktergennemsnit end den gennemsnitlige stx-elev. Gældende for eleverne med fransk fortsætter B i 2019 er, at deres franskkarakter er på niveau med det samlede karaktergennemsnit for alle stx-elever, og gruppens samlede karaktergennemsnit på 8,1 er desuden højere end alle øvrige karakterer i fremstillingen. Det vil altså sige, at eleverne, der afsluttede fransk fortsætter B i 2019 ikke klarede sig dårligere end den gennemsnitlige stx-elev, men tværtimod bedre. Det samlede karaktergennemsnit for elever med fransk begynder A er så tæt på det samlede karaktergennemsnit for alle stx-elever (7,1 mod 7,2), at der er tale om et gennemsnit på niveau med alle stx-eleverne samlet. Dog gør det modsatte sig gældende for elever med spansk begynder A. Her får eleverne ikke blot lavere karakterer i deres spanskkarakterer end stx-elever gør i alle fag samlet set. De ender ligeledes med lavere karaktergennemsnit end den gennemsnitlige stx-elev. Det er ikke muligt, ud fra opgørelsen, at aflæse, om elevernes samlede karaktergennemsnit er på niveau med den gennemsnitlige stx-elev, hvis spanskkarakteren fjernes fra gennemsnittet.

Der er derfor ikke nogen klar tendens i data for stx-eleverne i de sprogfag, hvor de klarer sig dårligere end de gennemsnitligt gør i alle fag.

[13] I tabel 41 og 42 er der taget udgangspunkt i data fra år 2019, da det er det seneste skoleår, hvor COVID-19 ikke har haft påvirkning på undervisning, karaktergivning og prøver.

Tabel 42: Hhx-elevers karaktergennemsnit i sprogfag sammenlignet med deres samlede karaktergennemsnit og det samlede karaktergennemsnit for alle hhx-elever (2019)

Hhx	Samlet karaktergennemsnit i sprogfag	Elever med det pågældende sprogfags samlede karaktergennemsnit	Samlet karaktergennemsnit for alle hhx-elever
Tysk fortsætter B	6,1	7,1	6,6
Fransk fortsætter B	6,9	7,4	6,6
Fransk begynder A	5,5	6,6	6,6
Spansk begynder A	4,8	6,2	6,6

I tabel 42 tydeliggøres det, at karaktergennemsnittene i tysk fortsætter B-niveau og fransk og spansk begynder A-niveau er lavere end det samlede karaktergennemsnit for hhv. de elever, som har de pågældende sprogfag, samt det samlede karaktergennemsnit for alle hhx-elever. Eleverne med tysk fortsætter B-niveau har ikke desto mindre samlet set et højere karaktergennemsnit end alle hhx-elever til sammen har. Der er dermed tale om, at de har en lav gennemsnitskarakter i deres sprogfag, men alt i alt et højere karaktergennemsnit end den gennemsnitlige hhx-elev. Gældende for eleverne med fransk fortsætter B i 2019 er, at deres franskkarakter er højere end det samlede karaktergennemsnit for alle hhx-elever og gruppens samlede karaktergennemsnit er ligeledes højere end det samlede karaktergennemsnit for alle hhx-elever. Det vil altså sige, at eleverne, der afsluttede fransk fortsætter B i 2019 ikke klarede sig dårligere end den gennemsnitlige hhx-elev, men tværtimod bedre. Det samlede karaktergennemsnit for elever med fransk begynder A er identisk med det samlede karaktergennemsnit for alle hhx-elever, så derfor er der tale om, at eleverne med dette fag har lavere karakterer i deres sprogfag, men sammenlignelige karakterer med øvrige hhx-elever alt i alt. Eleverne med spansk A får dog ikke blot lavere karakterer i deres spanskkarakterer end hhx-elever gør i alle fag samlet set. De ender ligeledes med lavere karaktergennemsnit end den gennemsnitlige hhx-elev. Det er ikke muligt, ud fra opgørelsen, at aflæse, om elevernes samlede karaktergennemsnit er på niveau med den gennemsnitlige hhx-elev, hvis spanskkarakteren fjernes fra gennemsnittet.
Der er derfor ikke nogen klar tendens i data for hhx-eleverne i de sprogfag, hvor de klarer sig dårligere end de gennemsnitligt gør i alle fag.

3.11 Om fremmedsprog i erhvervsuddannelserne og eux

Fremmedsprog er ikke obligatorisk i erhvervsuddannelserne. Men for hver uddannelse er der nedsat et fagligt udvalg bestående af repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter, som kan vælge, at grundfaget 'fremmedsprog' skal indgå som en kompetence i uddannelsen, hvis de vurderer det relevant for dens faglige indhold og de brancher, som eleverne uddannes til. Oftest vil det være engelsk, der indgår som fremmedsprog, men det kan også være tysk og i enkelte tilfælde fransk, italiensk og spansk. Grundfaget fremmedsprog findes på fire niveauer fra F til og med C.

Faktaboks 1: Erhvervsuddannelsernes opbygning

I 2021 findes der 101 forskellige erhvervsuddannelser fordelt på 282 specialer, hvoraf 45 uddannelser udbydes med eux.

Erhvervsuddannelserne er opbygget med et grundforløb 1 og 2 og et efterfølgende hovedforløb på ca. 3-4 år. Grundforløb 1 på 20 skoleuger er for elever, der starter direkte på en erhvervsuddannelse efter 9. eller 10. klasse. Grundforløb 2 består ligeledes af 20 skoleuger og er adgangsgivende til et hovedforløb på den specifikke erhvervsuddannelse, som eleven har valgt. Vælges et eux-forløb er engelsk på C-niveau obligatorisk.

Formål med grundfaget fremmedsprog i erhvervsuddannelserne
Fremmedsproget skal styrke hensigtsmæssig kommunikation og give adgang til viden om erhvervsforhold, samfundsforhold og kultur på tværs af sproglige grænser og barrierer og til at handle på denne viden. Et omdrejningspunkt er de kulturelle og kommunikative kompetencer: at tale, at samtale, at lytte, at læse og at skrive.

Gennem berøringsflader og tværfagligt samspil med erhvervsuddannelsens øvrige fag skal faget bidrage til uddannelserne med et internationalt perspektiv og med både konkrete erhvervsrettede og almene fremmedsproglige kompetencer, der medvirker til at styrke og understøtte mobilitet og kompetenceudvikling. Fremmedsprog i erhvervsuddannelserne hviler på to ben – det erhvervsfaglige og det almene. I forhold til engelsk bygger faget videre på elevens grundskoleforløb.

Formålet med undervisningen er bl.a., at eleverne opnår evne til at forstå og anvende fremmedsproget, således at de kan orientere sig og agere i en globaliseret og digitaliseret verden. Et yderligere formål er, at eleven opnår viden om fremmedsproglige kulturer i forhold til erhverv og samfund samt i almene og personlige sammenhænge. Endeligt skal det styrke forudsætninger for mobilitet, beskæftigelse og kompetenceudvikling. Faget skaber grundlag for, at eleverne kan kommunikere på tværs af kulturelle og geografiske grænser i almene såvel som faglige sammenhænge.

Udbud af fremmedsprog i erhvervsuddannelserne
På erhvervsuddannelsesområdet fastsætter de faglige udvalg, hvilke faglige kompetencer eleverne skal opnå ud fra de forskellige branchers behov, herunder uddannelsernes behov for fremmedsprogskompetencer. Hvert tredje år skal de faglige udvalg udarbejde en udviklingsredegørelse som grundlag for ønskede ændringer. Grundfag indgår i grundforløbet i et fastsat antal uger, og de kan også vælges at indgå i hovedforløbet. For uddannelser med valgfag i hovedforløbet fastsætter skolen, hvilke fag den tilbyder eleven. Skolen skal dog altid tilbyde undervisning i mindst ét fremmedsprog ud over engelsk samt undervisning i etablering af selvstændig virksomhed, herunder innovation.

Grundfag i erhvervsuddannelserne
I 37 erhvervsuddannelser har de faglige udvalg valgt, at grundfaget engelsk på F-C-niveau skal bestås/gennemføres på grundforløbet for at eleven kan optages til skoleundervisningen i hovedforløbet. I eux er dog gældende, at eleven på grundforløbet skal have engelsk på C-niveau.

Ud over engelsk, indgår fremmedsprogene tysk, fransk, italiensk og spansk på niveau-niveau som valgfrit grundfag i grundforløbet på to uddannelser.

På hovedforløbet indgår grundfaget engelsk som et obligatorisk (bundet) fag på i alt 27 uddannelser[14].

[14] I seks af de 27 uddannelser indgår fremmedsprog som obligatorisk fag i hovedforløbet, men i disse uddannelser er det ikke fastsat, at det *skal* være engelsk – det kan også være tysk, fransk eller spansk.

Tysk, fransk og spansk indgår alene som valgfrie grundfag i hovedforløbet. Tysk kan vælges på seks uddannelser, fransk på en uddannelse og spansk på en uddannelse.

Fag- eller brancherelaterede fremmedsprogskompetencer
Ud over grundfaget fremmedsprog indgår engelsk, fransk og tysk som fag- eller brancherelaterede fremmedsprogskompetencer i erhvervsuddannelsernes hovedforløb. Her definerer de faglige udvalg de kompetencemål og specifikke målpinde, eleven skal nå i den enkelte uddannelses bekendtgørelse og uddannelsesordning. Faget er derfor ikke indplaceret på de almene fags niveauer (F-C), men er indplaceret i de uddannelsesspecifikke fags niveauforståelse (begynder, rutineret, avanceret).

På hovedforløbene i 12 uddannelser indgår den bundne (obligatorisk) fremmedsprogsundervisning primært med betegnelser som:

- Teknisk engelsk på værkstøjuddannelserne, elektronikoperatør
- Engelsk for ejendomsservice
- Branchekommunikation på engelsk og dansk for receptionister
- Dansk- fransk gastronomisk udvikling på gastronomuddannelsen

På hovedforløbene i fire uddannelser indgår valgfri fag- eller brancherelateret fremmedsprog med betegnelser som:

- Faglig engelsk på beslagsmed- og mejeristuddannelserne
- Lufthavnsengelsk på lufthavnsuddannelserne.
- Fransk madkultur og -fagsprog på tjeneruddannelsen.

Valgfri fag- eller brancherelateret tysk kan udbydes på 10 uddannelser: Gartner, kranfører, turistbuschauffør, elektronikoperatør, togklargøring, vejgodstransport, lageruddannelserne, tjener, receptionist og ortopædistuddannelserne.

3.12 Praktik i udlandet

Der er mulighed for praktik i udlandet (PIU) med en erhvervsuddannelse. Ordningen giver mulighed for, at praktikopholdet kan blive godkendt som en del af den danske uddannelse, og at der gives økonomisk tilskud til eleven (eller den danske arbejdsgiver). PIU-ordningen er et program for alle elever på erhvervsuddannelserne, og praktikopholdet kan finde sted overalt i verden. Der er to muligheder for at komme i praktik i udlandet efter bestået grundforløb:

- Skoleudsendelse er den mest anvendte form for PIU. Eleven bliver ansat direkte i en udenlandsk virksomhed i lønnet beskæftigelse med uddannelse for øje. Det er ikke en uddannelsesaftale, da de faglige udvalg kan ikke godkende praktikvirksomheder i udlandet, og det kan skolen heller ikke. Men det er skolen, der træffer afgørelse om, hvorvidt praktikuddannelse i form af beskæftigelse i udlandet kan sidestilles med praktikuddannelse og give adgang til skoleophold på hovedforløbet.
- Udstationering, hvor eleven udsendes af den virksomhed, vedkommende har en uddannelsesaftale med i Danmark[15].

Skoleudsendelse er den mest udbredte form for PIU. Det er de samme fem uddannelser, der ligger højt i både 2017 og 2018[16]: Kontoruddannelsen, handelsuddannelsen, landbrugsuddannelserne, dyrepasser og detailhandel med speciale og gastronom.

[15] https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/praktik/praktik-i-udlandet

[16] Årsagen til, at der er valgt at se på disse år er, at COVID-19 ikke har påvirket antallene på linje med de efterfølgende år.

Det er også i høj grad Tyskland, hvor elevere har PIU-forløb og derefter Storbritannien.

Figur 54: Oversigt over de ti uddannelser, som hyppigst bruger PIU, 2017

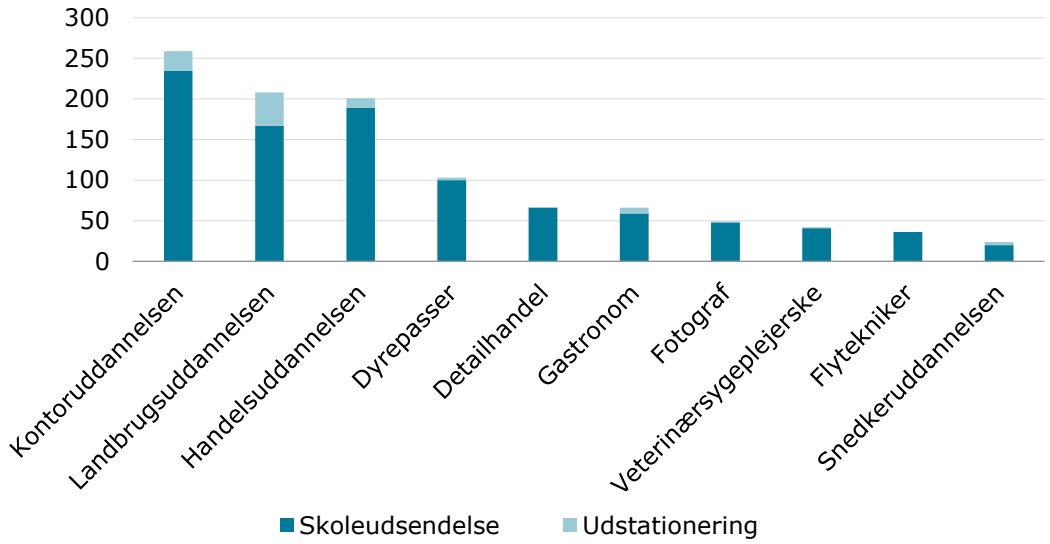

Figur 55: Oversigt over de ti lande eleverne hyppigst vælger PIU-ophold i, 2017

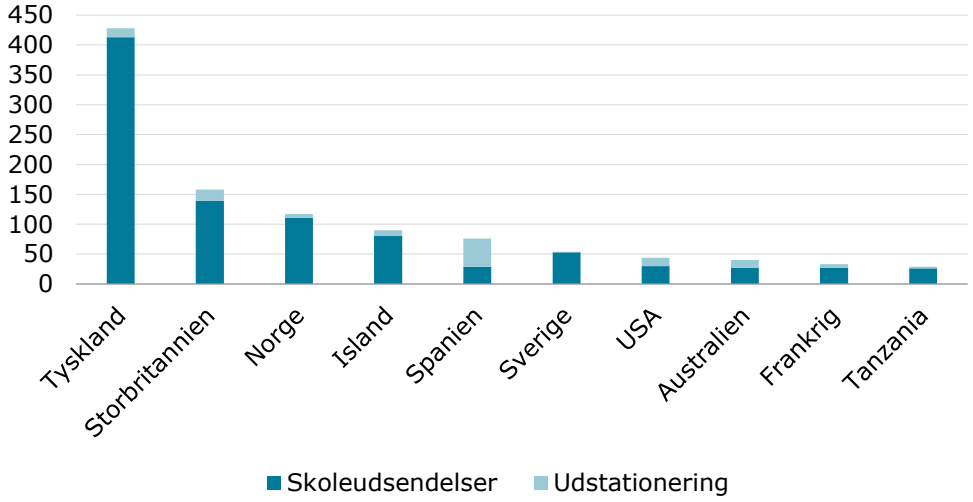

Figur 56: Oversigt over de ti uddannelser, som hyppigst bruger PIU, 2018

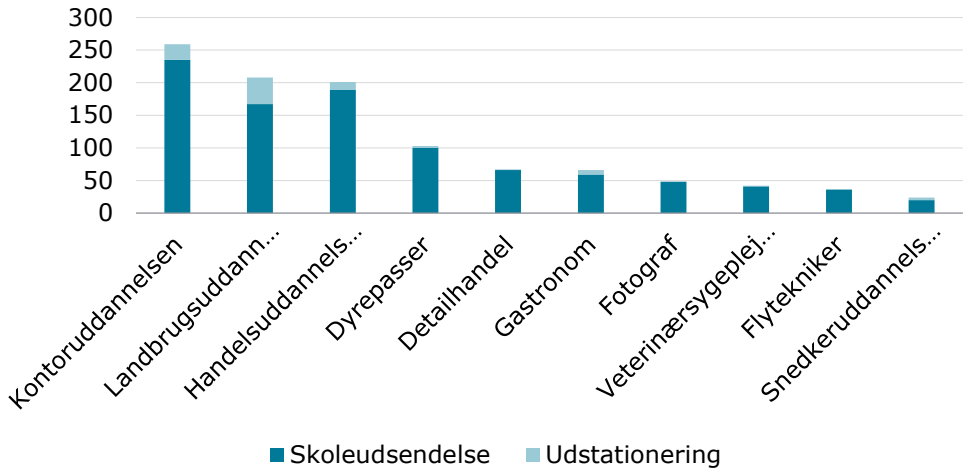

Figur 57: Oversigt over de ti lande eleverne hyppigst vælger PIU-ophold i, 2018

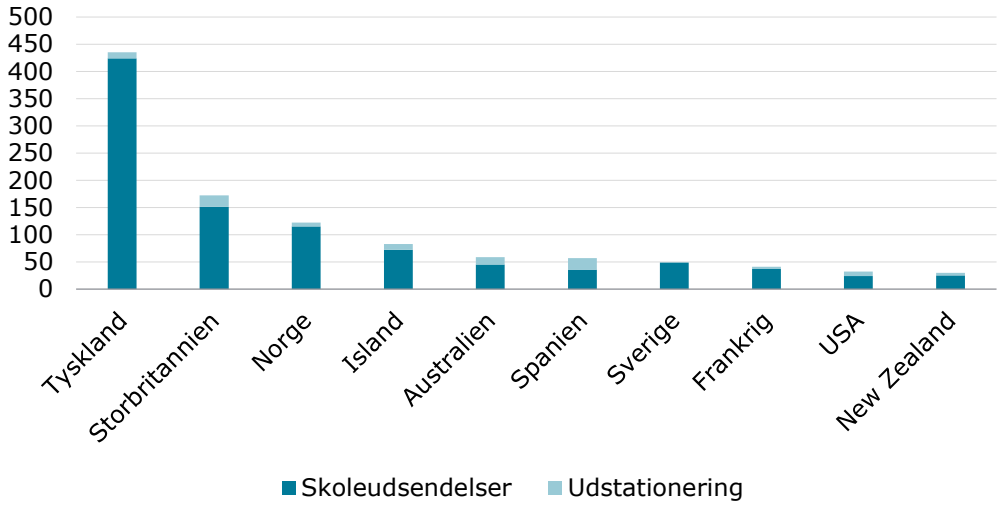

3.13 Om fremmedsprog i eux-forløb

I erhvervsuddannelser tilrettelagt med eux-forløb indgår engelsk på C-niveau som obligatorisk fag i grundforløbets første del, mens det gymnasiale fag engelsk på B-niveau indgår som obligatorisk fag i hhv. hovedforløbet på tekniske eux-forløb og studieåret på merkantile eux-forløb. I grundforløbet følger undervisningen i engelsk på C-niveau fagbilaget i grund- og erhvervsfagbekendtgørelsen, mens engelsk og andre fremmedsprog på B-niveau i hovedforløb og studieår læses efter gymnasiale læreplaner.

Ud over engelsk indgår fremmedsprogene fransk, tysk, spansk og italiensk som valgfag i fem uddannelser med eux. I gartneruddannelsen kan fransk, tysk eller spansk vælges som valgfag på F-niveau, mens enten tysk, fransk, italiensk eller spansk kan indgå som fag på C-niveau målrettet den enkelte uddannelse i studieåret på hhv. kontoruddannelsen, handelsuddannelsen og detailhandelsuddannelsen. I uddannelsen til pædagogisk assistent indgår andet fremmedsprog på C- og B-niveau som valgfag.

Erhvervsfaglig toning af fremmedsprog
I eux-forløb skal skolen sikre, at undervisningen i fag på gymnasialt niveau så vidt muligt knyttes an til den konkrete elevgruppes erhvervsuddannelser, herunder at opgaver, projekter m.v. i rimeligt omfang giver mulighed for at inddrage viden, begreber og indhold fra den enkelte elevs uddannelse. I forhold til fremmesprog, så vil det være lærerens opgave at relatere eksempelvis engelsk til den erhvervsuddannelsesundervisning, som eleven i øvrigt deltager i, så der bliver tale om reel synergi mellem den erhvervsfaglige og den gymnasiale undervisning, og så undervisningen opleves relevant og vedkommende for eleverne.

Ofte vil det være en erhvervsskolelærer, der varetager undervisningen i engelsk på grundforløbet (C-niveau), mens det vil være en gymnasielærer, der varetager undervisningen i gymnasiale fag på hovedforløb og på studieåret (B- og A-niveau). Progression og sammenhæng i undervisningen i eux-forløb er derfor i høj grad afhængig af et velfungerende lærersamarbejde på tværs af forskellige undervisningskulturer og undervisningsområder.

3.13.1 Eux-elevernes karakterniveau i engelsk B

Figur 58: Udvikling i års- og prøvekarakterer i engelsk B, tekniske eux-forløb

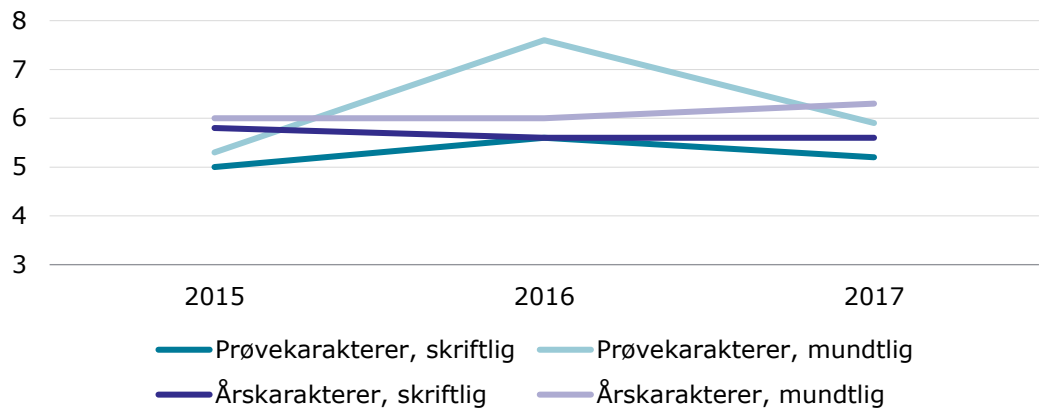

Anm.: Grundet fejl i indberetninger er karakterdata for senere år ikke tilgængelig.

Figur 59: Udvikling i års- og prøvekarakterer i engelsk B, merkantile eux-forløb

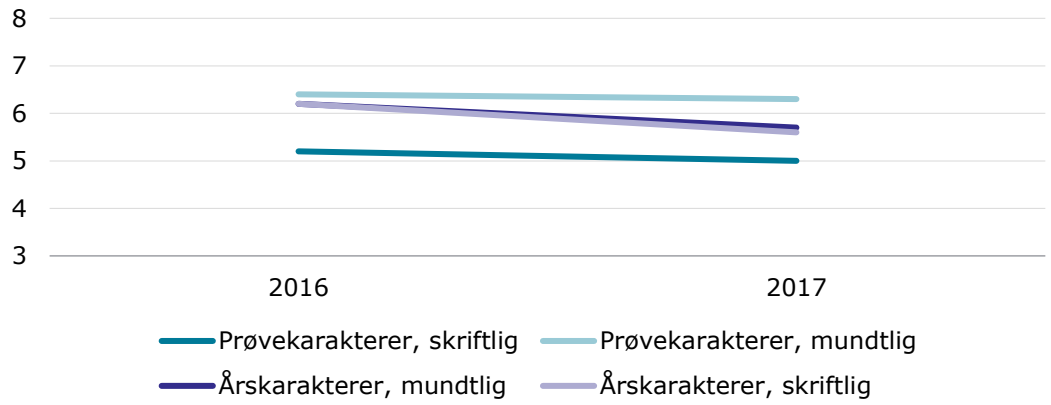

Anm.: Grundet fejl i indberetninger er karakterdata for senere år ikke tilgængelig.

På tværs af tekniske og merkantile eux-forløb ses det samlet set, at de mundtlige års- og prøvekarakterer i engelsk B er højere end de skriftlige. I 2017 var gennemsnittet for eux-elevers mundtlige karakterer i engelsk B hhv. 5,8 for årskarakterer og 6,2 for prøvekarakterer, mens gennemsnittet for skriftlige karakterer er hhv. 5,6 for årskarakterer og 5 for prøvekarakterer.

Overordnet ses det, at karakterniveauet i engelsk B er stort set det samme for tekniske og merkantile eux-elever. Det samlede gennemsnit for mundtlige års- og prøvekarakterer i 2016-17 på merkantil eux er 6,2, mens det er tilsvarende 5,5 for skriftlige års- og prøvekarakterer i perioden. Det samlede gennemsnit for mundtlige års- og prøvekarakterer i 2016-17 på teknisk eux er 6,5, mens det er tilsvarende 5,5 for skriftlige års- og prøvekarakterer i perioden.

4 Status på de videregående uddannelser

4.1 Om fremmedsprogene på læreruddannelsen

Tabel 43 og 44 er oversigter over, hvilke professionshøjskoler, der udbyder hhv. fransk og tysk. Der er ikke udbud af spansk, ud over Absalons forsøg på læreruddannelsen i Roskilde. Det skal bemærkes, at der er forskel på udbud og oprettelse af undervisningsfag. Selvom en institution udbyder fransk, betyder dette ikke nødvendigvis, at undervisningsfaget oprettes.

Alle professionshøjskoler har hvert år udbud af undervisningsfaget tysk på læreruddannelsen. Det er dog ikke alle uddannelsessteder, der udbyder tysk med jævne mellemrum. Uddannelsesstederne på Bornholm og i Hjørring har ikke udbudt tysk de seneste tre år og planlægger heller ikke at gøre det de kommende to år.

Et undervisningsfag skal udbydes minimum ca. hvert tredje år, hvis den enkelte studerende skal have reel mulighed for at vælge det i løbet af den fireårige læreruddannelse. Studerende på uddannelsessteder, der ikke udbyder et bestemt undervisningsfag, kan få mulighed for at tage faget på et andet af professionshøjskolens uddannelsessteder eller at tage det på en anden professionshøjskole, evt. som e-læring. Studerende på Bornholm følger undervisningen på Campus Carlsberg online i de undervisningsfag, der ikke oprettes lokalt.

4.1.1 Samlet udbud af tysk og fransk på læreruddannelserne i Danmark

Udbud og planlagte udbud af tysk - fordelt på uddannelsessteder - fremgår af tabel 43 nedenfor.

Tabel 43: Udbud og planlagte udbud af undervisningsfaget tysk, 2018/19-2022/23

Professi-ons-høj-skole	**Uddan-nelse-sted**	**2018/19**	**2019/20**	**2020/21**	**2021/22**	**2022/23**
		Udbudt/oprettet			Planlagt udbudt	
Københavns Professions-højskole	Carlsberg					
	Frederiksberg					
	Bornholm					
UC Syd	Haderslev					
	Esbjerg					
UC Nordjyl-land	Hjørring					
	Aalborg					
UC Lillebælt	Odense					
	Jelling					
VIA UC	Nørre Nissum					
	Aarhus					
	Skive					
	Silkeborg					
Professions-højskolen Absalon	Roskilde					
	Vordingborg					
Oprettet		**Udbudt, men ikke oprettet**			**Ikke udbudt**	

Anm.: Bemærk at oprettelsen af planlagte udbud i 2021/22 og 2022/23 afhænger af søgningen blandt de lærer-studerende.

Kilde: UFM på baggrund af Danske Professionshøjskoler 2021.

I forhold til undervisningsfaget fransk har Københavns Professionshøjskole, University College Nordjylland, VIA University College og Professionshøjskolen Absalon udbud af fransk på læreruddannelsen. Det er dog ikke alle udbudssteder på disse fire professionshøjskoler, der udbyder fransk med jævne mellemrum. På UC Nordjylland og Professionshøjskolen Absalon er faget de seneste år ikke blevet søgt af et tilstrækkeligt antal studerende til at oprette det. UC Syd og UC Lillebælt udbyder slet ikke fransk på nogen af de to professionshøjskolers i alt fire uddannelsessteder. De seneste tre år er fransk således kun oprettet på Københavns Professionshøjskole og VIA UC. Udbud og planlagte udbud af fransk - fordelt på uddannelsessteder - fremgår af tabel 45 nedenfor.

Tabel 44: Udbud og planlagte udbud af undervisningsfaget fransk, 2018/2019-2022/23

Professi-ons-høj-skole	**Uddan-nelse-sted**	**2018/19**	**2019/20**	**2020/21**	**2021/22**	**2022/23**
		Udbudt/oprettet			Planlagt udbudt	
Københavns Professions-højskole	Carlsberg					
	Frederiksberg					
	Bornholm					
UC Syd	Haderslev					
	Esbjerg					
UC Nordjyl-land	Hjørring					
	Aalborg					
UC Lillebælt	Odense					
	Jelling					
VIA UC	Nørre Nissum					
	Aarhus					
	Skive					
	Silkeborg					
Professions-højskolen Ab-salon	Roskilde					
	Vordingborg					
Oprettet		**Udbudt, men ikke oprettet**			**Ikke udbudt**	

Anm.: Bemærk at oprettelsen af planlagte udbud i 2021/22 og 2022/23 afhænger af søgningen blandt de lærer-studerende.

Kilde: UFM på baggrund af Danske Professionshøjskoler 2021.

Antal fransklærere uddannet uden for København

Som det fremgår af tabel 44 har fransk som undervisningssprog kun været oprettet på Københavns Professionshøjskole og VIA University College. VIA UC er den eneste læreruddannelse, der de seneste år har oprettet fransk uden for København. Antallet af uddannede fransklærere på VIA fremgår af tabel 45.

Tabel 45: Antal studerende, der har afsluttet undervisningsfag i fransk fra VIA University College

Uddannels-essted	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Silkeborg											
Nørre Nis-sum											
Skive											

Uddannels-essted	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aarhus	*	*						7	*	*	*

Anm.: Antal under 5 er diskretioneret
Kilde: UFM på baggrund af VIA University College, studieadministrationen

Hvor mange på læreruddannelsen, der vælger et undervisningssprog, og hvilke undervisningssprog, de vælger, kan måles med udgangspunkt i, hvor mange beståede undervisningsfag, der opnås. Af tabel 46 fremgår antallet af beståede undervisningsfag ud fra bedømmelsesdato - baseret på det enkelte undervisningsfag. Her ses, at antallet af beståede undervisningsfag stiger fra 2010 til 2020 med ca. 69 pct.. Fordelt på undervisningsfag er der er flest, der opnår undervisningsfag i engelsk, og færrest der opnår undervisningsfag i fransk inden for fremmedsprogsområdet. Fra 2010 til 2020 er antallet af beståede undervisningsfag i engelsk fordoblet fra 386 til 775. I samme periode er antallet af bestået undervisningsfag i fransk er faldet med ca. 39 pct. til 11 i 2020.

Tabel 46: Antal beståede undervisningsfag fordelt på sprog og (seneste) bedømmelsesdato for kompetencemålsprøve

Sprog	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ændring 2010-2020	
	Antal											Antal	Pct.
Eng.	386	315	519	708	632	436	411	533	562	883	775	389	100,8
Fransk	18	5	7	10	9	14	18	31	18	27	11	-7	-38,9
Tysk	142	113	100	135	68	166	87	142	95	169	136	-6	-4,2
Alle	546	433	626	853	709	616	516	706	675	1.079	922	376	68,9

Anm.: Dette er en særkørsel. UFM har mulighed for at tilgå data om beståede undervisningsfag for ordinær læreruddannelse og meritlærer tilbage til 2004/2005 og kan herved lave opgørelse af antallet af dimittender, der har bestået undervisningsfag inden for engelsk, tysk og fransk. UFM har ikke data på, hvilke undervisningsfag inden for sprog, som den nuværende samlede bestand af lærere har.
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet pba. administrative data fra de studieadministrative systemer (SIS)

4.2 Om fremmedsprogene på universiteterne

Faktaboks 2: Gældende for figur 60-61 og tabel 47

Tabel 47 og figur 60-61 tager udgangspunkt i data fra Den Koordinerede Tilmelding. Der indgår kun tal på universiteternes bacheloruddannelser og ikke optaget på kandidatuddannelser.

Antal 1. prioritetsansøgere viser antallet af personer, der havde en sproguddannelse som deres 1. prioritet. Studerende der eventuelt er kommet ind på en sproguddannelse, men som eksempelvis har haft uddannelsen som 2. eller 3. prioritet indgår ikke i opgørelserne. Ansøgere, som ikke opfylder de formelle adgangskrav, indgår imidlertid i tallet.

Statistikkerne, der er udarbejdet med udgangspunkt i KOT-data, tager udgangspunkt i KOT-koder, som er forskellige fra de uddannelseskoder, der benyttes i Danmarks Statistiks registre. De uddannelser KOT-tallene findes under kategorienere "Almene sprog" og "Erhvervssprog". Dertil kommer tre uddannelser, som ikke er kategoriseret under de tre nævnte sprogkategorier, men som er taget med, da de indgår i de sprogkategorier, som er benyttet til at definere sproguddannelser vha. Danmarks register. Det er uddannelserne: "Amerikanske studier", "Internationale kommunikation og multimedier" og "International virksomhedskommunikation, IT og webkommunikation". Disse tre uddannelser indgår i opgørelserne under kategorien "Erhvervssprog".

Antal 1. prioritetsansøgere på akademiske uddannelser med sprog
I figur 60 vises 1. prioritetsansøgere og optagne på universiteternes akademiske bacheloruddannelser via KOT fordelt på henholdsvis almene sprog (engelsk, tysk, fransk og spansk), øvrige almene sprog og erhvervssprog, 2010-2020. Se mere om data vedr. KOT i Faktaboks 2.

I 2021 er øvrige almene sprog den mest søgte kategori ved 1. prioritet. Blandt de almene sprog er det engelsk, som flest søger og bliver optaget på.

Ses der på udviklingen i 1. prioritets ansøgere på bacheloruddannelserne i de seneste 10 år, som vises i figur 61 fremgår det, at der er flest 1. prioritetsansøgere i begyndelse af perioden (2010-2013), hvorefter der sker et fald i årene efter.

Figur 60: Antal 1. prioritetsansøgere, 2021

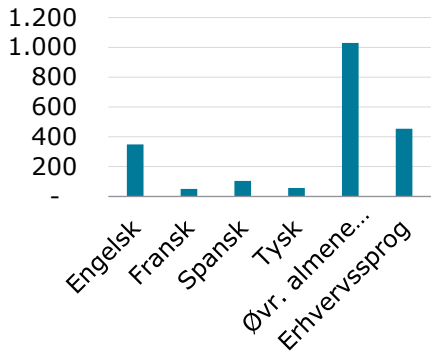

Figur 61: Udviklingen i 1. prioritetsansøgere (indeks 2010=100), 2010-2021

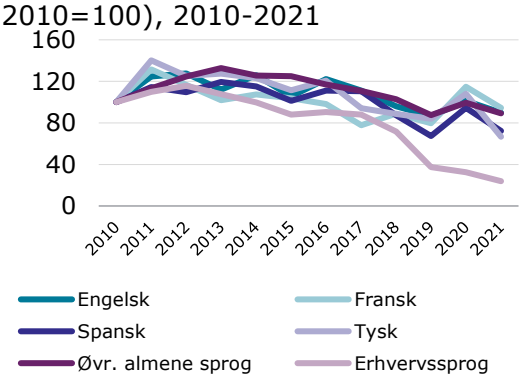

Anm.: Antal 1. prioritetsansøgere viser antallet af personer, der havde en sproguddannelser, som deres 1. prioritet. Personer der har søgt en sproguddannelse, men som eksempelvis har haft uddannelsen som 2. eller 3. prioritet, indgår ikke i figuren. Det gør til gengæld ansøgere, som ikke opfylder de formelle adgangskrav.

Kilde: *Den Koordinerede Tilmelding (KOT).*

Adgangskvotienter for akademiske uddannelser med sprog

Tabel 47 viser adgangskvotienten på de større akademiske sprog-bacheloruddannelser, som har været udbudt via Den Koordinerede tilmelding fordelt på udbud, 2015-2021. Det ses, at der på mange af uddannelserne står betegnelsen "AO-L", hvilket betyder at der er ledige pladser. Bl.a. på tysk, men også på mange af erhvervssprogsuddannelserne er der således flere pladser, end der er kvalificerede ansøgere. Det ses samtidig at der er felter uden data. Dette betyder, at der ikke har været oprettet et udbud på uddannelsen det pågældende år. Flere år i træk uden oprettet udbud kan være et tegn på, at uddannelsen er lukket. I 2015 blev der udbudt og oprettet 32 forskellige akademiske bacheloruddannelser med sprog. I 2021 var dette antal faldet til 22.

Se mere om data vedr. Den Koordinerede Tilmelding i Faktaboks 2.

Tabel 47: Adgangskvotient på akademiske bacheloruddannelser 2015-2021

Uddannelse	Uni.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Almene sprog								
Engelsk	KU	6,6	7	7,3	6,3	AO-L	6,4	6,3
	SDU	AO-L	4,3	4,5	4,9	5,2	AO-L	AO-L
	AU	7,4	6,6	7,4	8,1	6,5	7	6,6
Fransk	KU	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	6,1	6,1
	AU	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	5,3	AO-L
Spansk	KU	6,8	6,7	7,1	7	AO-L	6,1	AO-L
	SDU	AO-L	AO-L	AO-L	.	.	.	.
	AU	AO-L	5	5,5	AO-L	4,7	4,6	5,5
	AAU	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L
Tysk	KU	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	6,5	AO-L
	SDU	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L
	AAU	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	.
	AU	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	8,3	AO-L

Uddannelse	Uni.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Erhvervssprog								
	SDU	AO-L	4,4	.	.	.	.	.
	SDU	AO	6,1	6,8	7,8	8,3	6,6	AO-L
	SDU	AO-L	AO-L	AO-L	.	.	.	.
	SDU	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L
	SDU	AO-L	3,7	AO-L	4,4	AO-L	AO-L	AO-L
	AAU	AO-L	AO-L	4,6	6,6	6,1	5,8	4,9
	AAU	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	.	.
	AAU	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	.	.
	AU	7,6	8	.	.	.	.	.
	AU	AO-L	AO-L	.	.	.	.	.
	AU	AO-L	AO-L	.	.	.	.	.
	AU	AO-L	AO-L	.	.	.	.	.
	AU	AO-L	AO-L	.	.	.	.	.
	AU	AO-L	AO-L	.	.	.	.	.
	AU	AO-L	AO-L	.	.	.	.	.
	AU	.	.	6,7	7,4	7,6	7	6
	AU	.	.	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L
	AU	.	.	AO-L	AO-L	AO	AO-L	.
Marketing and Management Communication	AU	8,7	8,7	8,9	9,3	.	.	.
International virksomheds-kommunikation	AU	.	.	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	.
Erhvervsøkonomi-erhvervs-sprog (negot)	SDU	AO-L	AO-L	4,2	5	5,8	6,1	AO-L
	SDU	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L	AO-L
Amerikanske Studier	SDU	AO-L	4,5	6	2,5	4,4	AO	AO-L
International virksomheds-kommunikation, IT og web-kommunikation	SDU	AO-L	AO-L	5,2	AO-L	4,3	AO-L	AO-L

Anm.: AO-L står for "Alle optaget- ledige pladser mens AO står for "Alle optaget". Felter med "." betyder, at der ikke har været oprettet et udbud på uddannelsen det pågældende år. Den samme uddannelse og institution står flere gange gentagne gange. Dette skyldes at uddannelsen kan have en betegnelse men fx Udbydes inden for flere sprog, hvilket ikke kan læses af betegnelsen på uddannelsen. Øvrige sprog er en samling af flere uddannelser og har dermed ikke én entydig kode og adgangskvotient, og er derfor ikke medtaget.

Kilde: *Den Koordinerede Tilmelding (KOT).*

Faktaboks 3: Gældende for figur 62-68

Grupperingen af sproguddannelser tager udgangspunkt i Uddannelses- og Forskningsministeriets uddannelsesgruppering af Erhvervssprog og Fremmedsprog. Under fremmedsprog er en række store uddannelser opgjort særskilt, nemlig tysk, fransk, spansk og engelsk. "Øvrige fremmedsprog" er dermed de resterende uddannelser i kategorien.

Der er medtaget bachelor- og kandidatuddannelser.

Oversigt over sprogkategorier og underuddannelser:
Tysk: "Tysk sprog, litteratur og kultur, bach." og "Tysk sprog, litteratur og kultur, kand.2år"
Fransk: "Fransk sprog, litteratur og kultur, bach." og "Fransk sprog, litteratur og kultur, kand.2 år"
Spansk: "Spansk og spanskamerikansk sprog, litteratur og kultur, bach.", "Spansk sprog og kultur, bach.", "Spansk og spanskamerikanske studier, bach." og "Spansk sprog og kultur, kand.2år"
Engelsk: "Engelsk, bach.", "Engelsk, kand.2år", "English, kand.2 år" og "Engelsk, kand.2år"
Øvrige fremmedsprog: Resten af fremmedsprogskategorien på nær de fire store sprog, BA- og kandidatuddannelser.

Erhvervssprogssprog: Hele kategorien "erhvervssprog", BA- og kandidatuddannelser.

Tilgang og fuldførte på fremmedsprog ('store' sprog separat) og erhvervssprog
Figur 62 viser tilgangen til sproguddannelserne på bachelorniveau i 2020. Det ses, at tilgangen er højest til erhvervssprog med 851 personer, mens den højeste tilgang inden for store sprog ses på engelsk. Tilgangen til hhv. fransk, tysk og spansk er på under 100 personer. Figur 63 viser den indekserede udvikling i tilgangen fra 2010 til 2020. Samlet set stiger tilgangen til sproguddannelserne fra 2010 og frem til 2013, hvorefter den falder igen. Tilgangen til alle sproguddannelsen er i 2020 lavere end i 2010. Faldet er størst på erhvervssprog og spansk.

Figur 62: Tilgang på fremmedsprog ('store' sprog separat) og erhvervssprog, bacheloruddannelser, 2020

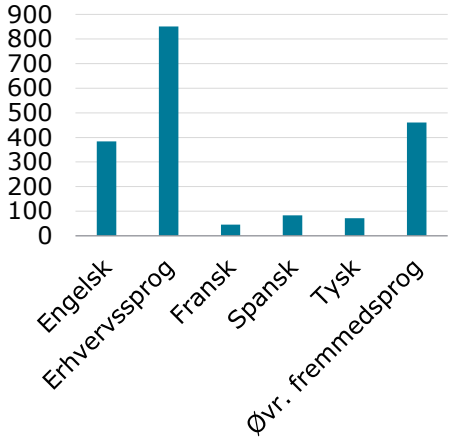

Anm.: Tilgangsåret går fra 1/10 året før til og med 30/9 det pågældende år.
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet pba. data fra Danmarks Statistik

Figur 63: Udvikling i tilgangen på fremmedsprog ('store' sprog separat) og erhvervssprog, bacheloruddannelser (indeks 2010=100), 2010-2020

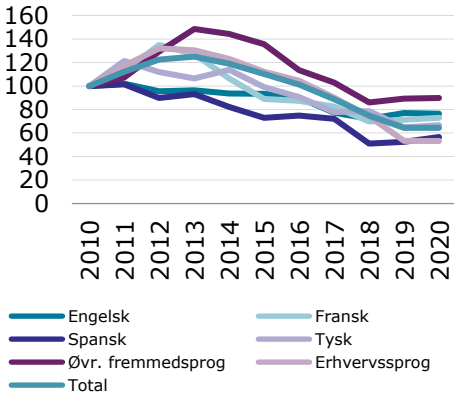

Anm.: Tilgangsåret går fra 1/10 året før til og med 30/9 det pågældende år.
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet pba. data fra Danmarks Statistik

Figur 64 viser antallet af fuldførte på kandidatuddannelser i sprog i 2020. Det højeste antal fuldførte kandidater ses på erhvervssprog og engelsk, mens der er under 30 fuldførte på hhv. fransk, spansk og tysk. Figur 65 viser den indekserede udvikling fra 2010-2020. Det samlede antal fuldførte på sproguddannelser er højere i 2020 end i 2010. Denne udviklingen gælder dog ikke for alle typerne af sproguddannelser; siden 2010 er antallet af fuldførte steget på engelsk, erhvervssprog og spansk, men er faldet på fransk, tysk og øvrige fremmedsprog.

Figur 64: Fuldførte på fremmedsprog ('store' sprog separat) og erhvervssprog, kandidatuddannelser, 2020

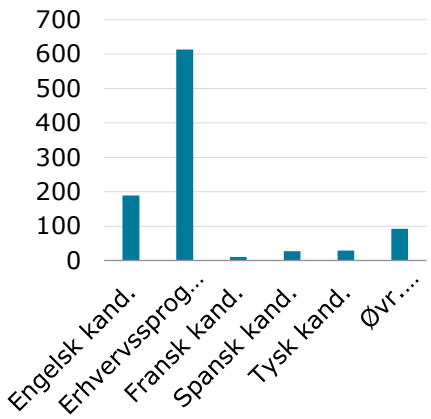

Anm.: Fuldførelsesåret går fra 1/10 året før til og med 30/9 det pågældende år.
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet pba. data fra Danmarks Statistik

Figur 65: Udviklingen i fuldførte på fremmedsprog ('store' sprog separat) og erhvervssprog, kandidatuddannelser (indeks 2010=2010), 2010-2020

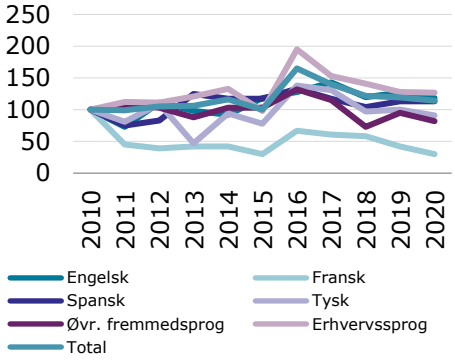

Anm.: Fuldførelsesåret går fra 1/10 året før til og med 30/9 det pågældende år.
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet pba. data fra Danmarks Statistik

Frafald efter 1. år på fremmedsprog ('store' sprog separat) og erhvervssprog samt HUM og total, opdelt i bacheloruddannelser og kandidatuddannelser

I overstående figurer fremgik det, at tilgangen til bacheloruddannelserne på sprog er højere end antallet af fuldførte på kandidatuddannelserne i sprog. Det har primært tre årsager: Det er ikke er alle bachelorer, der tager den tilhørende kandidatuddannelse (fx tager nogle bachelorer i erhvervssprog en kandidatuddannelse i erhvervsøkonomi), at nogle studerende ikke tager kandidatuddannelse efter bacheloruddannelsen og i stedet går ud på arbejdsmarkedet, eller at den studerende falder fra undervejs i bacheloruddannelsen.

Figur 65 viser det gennemsnitlige frafald på bacheloruddannelser i sprog i perioden 2017-2019. Der er lavet et gennemsnit over 3 år, da antallet af frafaldne og fuldførte er småt på især tysk, fransk og spansk.

På spansk, tysk og øvrige fremmedsprog er det i gennemsnit ca. hver fjerde studerende, der ikke gennemfører første studieår målt over perioden 2017-2019. Med undtagelse af studerende på fransk ses et højere frafald på sproguddannelserne end gennemsnittet af alle studerende på de humanistiske bachelorer jf. figur 66.

På kandidatniveau er andelen, der ikke gennemfører første studieår, lavere end på bachelorniveau. Det ses af figur 67. Andelen af studerende, der ikke gennemfører første studieår på kandidatniveau, er over 10 pct. på fransk og øvrige fremmedsprog jf. figur 67. Tysk og spansk indgår ikke, da frafaldet er diskretioneret pga. få observationer. Andelen af frafald på sproguddannelserne er med undtagelse af studerende på engelsk højere end det generelle frafald på de humanistiske kandidatuddannelser.

Figur 66: Frafald i pct. efter 1. år på fremmedsprog ('store' sprog separat) og erhvervssprog samt HUM og total, bachelor-uddannelser, 2017-2019

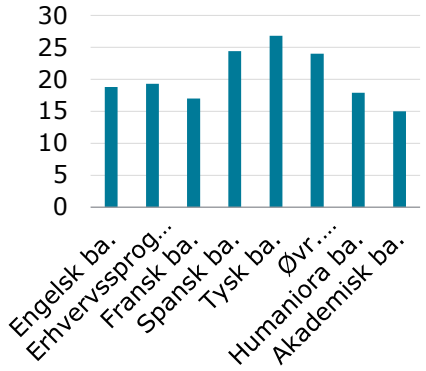

Anm.: Tilgangsåret går fra 1/10 året før til og med 30/9 det pågældende år. Frafaldet er beregnet over perioden 2017-2019.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet pba. data fra Danmarks Statistik

Figur 67: Frafald i pct. efter 1. år på fremmedsprog ('store' sprog separat) og erhvervssprog samt HUM og total, kandidat-uddannelser, 2017-2019

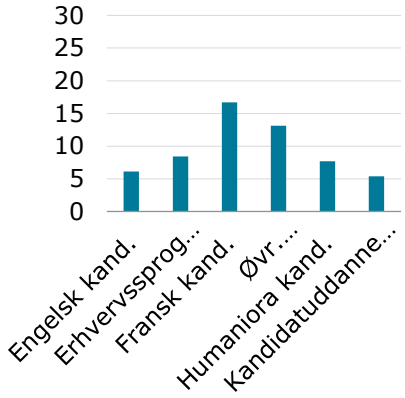

Anm.: Tilgangsåret går fra 1/10 året før til og med 30/9 det pågældende år. Spansk og Tysk er fjernet fra figuren, da der var under 5 frafaldne. Frafaldet er beregnet over perioden 2017-2019.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet pba. data fra Danmarks Statistik

Fuldførte på fremmedsprog og erhvervssprog med udvekslingsophold på uddannelsen

Af figur 68 fremgår det, hvor mange af de fuldførte på sproguddannelserne, der har taget på udvekslingsophold i løbet deres uddannelse (dvs. både bachelor og kandidatuddannelsen). Den laveste andel findes på engelsk. I 2019 havde hver fjerde, der fuldførte en kandidatuddannelse i engelsk været på udveksling. På de øvrige sprogfag var det minimum 45 pct.. I hele perioden 2014-2019 har andelen fra engelsk, der tager på udveksling været lavere end blandt de øvrige sproguddannelser.

Det skal bemærkes at der er tale om små populationer. Dette betyder, at selv små udsving i antallet kan resultere i en procentvis stor ændring.

Figur 68: Fuldførte på sproguddannelser, der har været på udvekslingsophold, på fremmedsprog ('store' sprog seperat) og erhvervssprog i procent, kandidatuddannelser

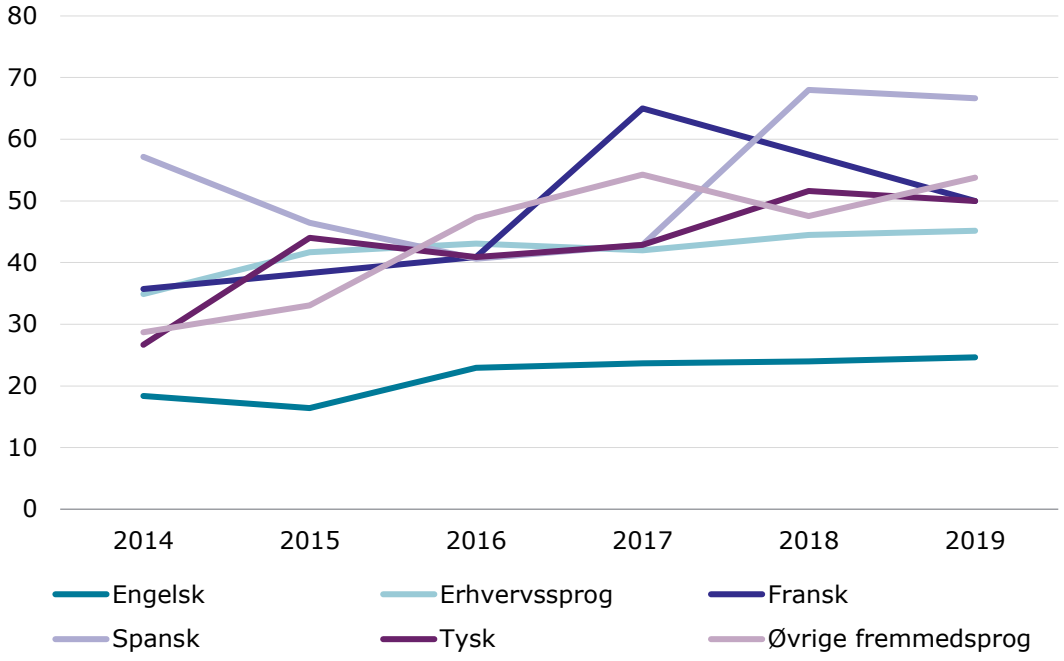

Anm.: Fuldførelsesåret går fra 1/10 året før til og med 30/9 det pågældende år. *På fransk er antallet på udvekslingi 2015 og 2017 mindre end 5 og diskretioneret, hvorfor andelen er beregnet som et simpelt gennemsnit af de to omkring liggende år for at forbinde kurven. Fuldførte der har et udvekslingsophold på tidligere uddannelse fx bachelordelen indgår også.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet pba. data fra Danmarks Statistik

4.3 Arbejdsmarkedets behov for sprogkompetencer

Dansk Industri udgav i september 2021 rapporten *Fremmedsprog og dobbeltkompetencer er vigtige for danske virksomheder*[17]. I forbindelse med denne havde de foretaget en rundspørge blandt 565 medlemmer af deres virksomhedspanel, som beskæftiger sig med det internationale perspektiv. Rundspørgen omhandlede deres forventede behov for medarbejdere med kompetencer inden for fremmedsprogsområdet. Resultatet af rundspørgen var, at 83 pct. af virksomhederne forventede at få behov for medarbejder med kompetencer inden for engelsk i løbet af de nærmeste fem år. Tilsvarende angav 62 pct., at de ville få behov for medarbejdere med stærke tyskkompetencer; 26 pct. fransk og 21 pct. spansk. Dermed tegner der sig et billede af, at virksomhederne fremover forudser et behov for medarbejdere med særligt engelsk- og tyskkompetencer.

Dimittendledighed for dimittender fra fremmedsprog ('store' sprog separat) og erhvervssprog
Af figur 69 ses udviklingen i ledighedsgraden for dimittender fra sprogfagene i perioden 2008-2019. Ledighedsgraden udtrykker, hvor stor en del af tiden dimittenderne har været ledige i kvartalet. I 2019 lå ledighedsgraden for alle dimittender fra kandidatuddannelser på 13,5 pct. Ledigheden på samtlige sproguddannelser lå mellem 16,5 og 31,5 pct. og var dermed højere end generelt på kandidatuddannelserne.

[17] https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2021/9/fremmedsprog-og-dobbeltkompetencer-er-vigtige-for-danske-virksomheder/

I størstedelen af perioden 2008-2019 ligger ledigheden på sproguddannelserne over den generelle ledighed for kandidaterne. Der ses i perioden store udsving i ledighedsgraden. Dette ses fx ved ledigheden for dimittender fra fransk, hvor der i 2015 var lavest ledighed blandt sprogfagene og i 2017 var den højeste ledighed blandt sprogfagene. Dette kan forklares ved de relativt små populationer, der resulterer i, at ledighedsgraden vil stige meget, hvis blot få dimittender ikke kommer i beskæftigelse.

Figur 69: Gennemsnitlig ledighedsgrad (i procent) i 4.-7. kvartal for dimittender fra sproguddannelser fordelt på afgangsår på fremmedsprog ('store' sprog separat og erhvervssprog, kandidatuddannelser

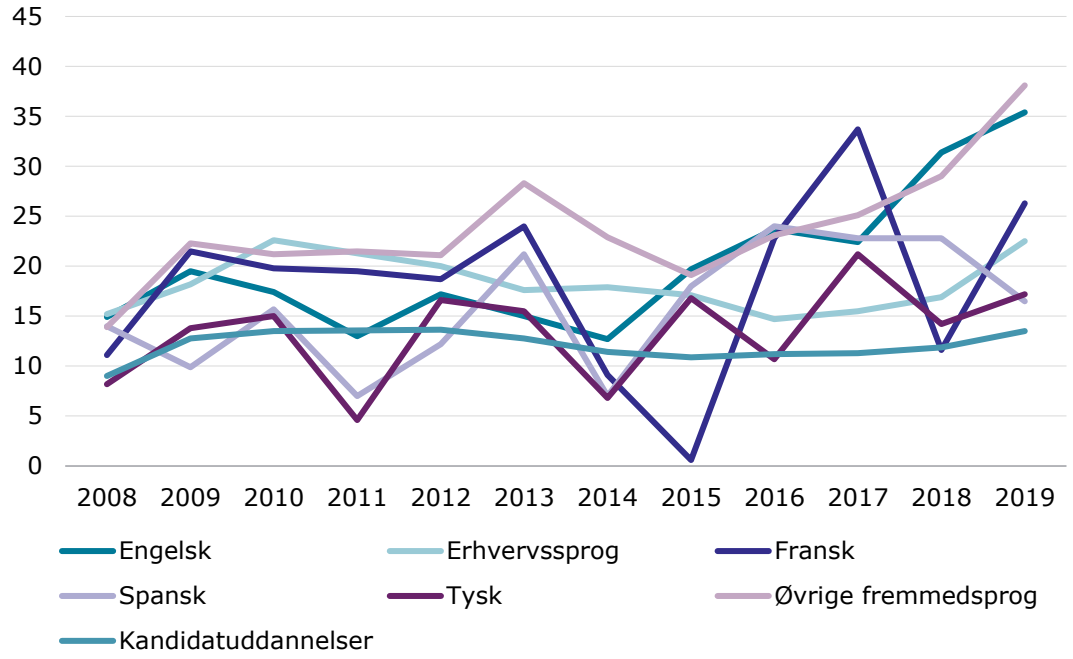

Anm.: Fuldførelsesåret går fra 1/10 året før til og med 30/9 det pågældende år. Året angiver fuldførelsesåret, mens ledigheden måles i det efterfølgende 4-7. kvartal.
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet pba. data fra Danmarks Statistik

Branchebeskæftigelse for dimittender fra fremmedsprog og erhvervssprog

I figur 70 ses andelen af de beskæftigede dimittender, der finder beskæftigelse i den private sektor, mens de resterende dimittender finder beskæftigelse i den offentlige sektor. Dimittender, hvor sektoren er uoplyst, indgår ikke. Størstedelen af dimittender fra erhvervssprog finder beskæftigelse i den private sektor, mens dimittender fra de 'store' sprog i højere grad finder beskæftigelse i den offentlige sektor. Siden 2014 er andelen, der finder beskæftigelse i den private sektor steget på alle sproguddannelser.

Figur 70: Branchebeskæftigelse for dimittender fra fremmedsprog ('store' sprog separat) og erhvervsprog, offentlig/privat, 2014-2016

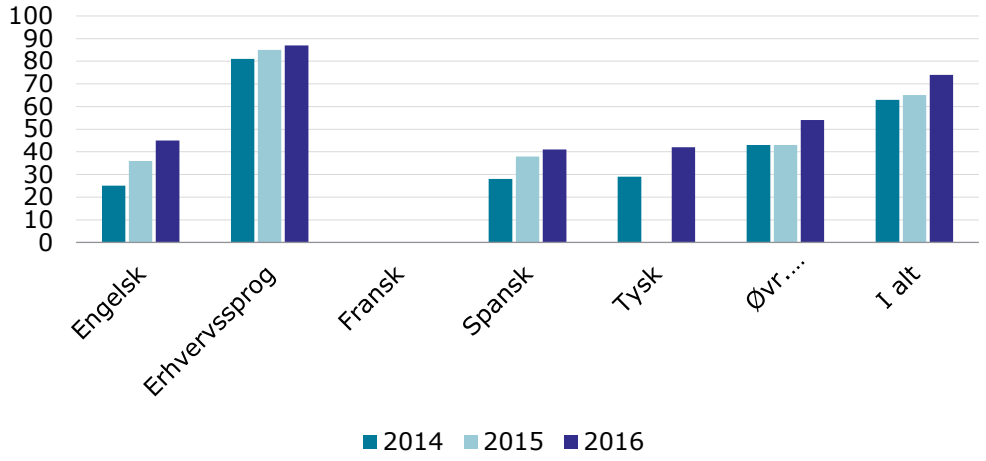

Anm.: Fuldførelsesåret går fra 1/10 året før til og med 30/9 det pågældende år. Antal < 5 er diskretioneret (blank), men indgår i "i alt". I figuren indgår kun beskæftigede dimittender, hvor sektoren er oplyst.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet pba. data fra Danmarks Statistik

5 Bilag

5.1 Bilag A: Detaljeret oversigt over antal folkeskoler med og uden fransk 2019-2020

Region og Kommune	Antal folkeskoler		
	Har Franskundervisning	Har ikke franskundervisning	Total
REGION HOVEDSTADEN			
Total	**197**	**68**	**265**
Albertslund	0	4	4
Allerød	5	0	5
Ballerup	3	2	5
Bornholm	2	5	7
Brøndby	4	0	4
Christiansø	0	1	1
Dragør	2	1	3
Egedal	6	8	14
Fredensborg	6	0	6
Frederiksberg	10	0	10
Frederikssund	6	0	6
Furesø	8	0	8
Gentofte	11	0	11
Gladsaxe	6	5	11
Glostrup	4	0	4
Gribskov	6	1	7
Halsnæs	5	1	6
Helsingør	11	3	14
Herlev	3	0	3
Hillerød	4	4	8
Hvidovre	8	1	9
Høje-Taastrup	3	7	10
Hørsholm	4	0	4
Ishøj	3	2	5
København	55	8	63
Lyngby-Taarbæk	9	0	9

Region og	Antal folkeskoler		
Rudersdal	6	6	12
Rødovre	0	6	6
Tårnby	4	3	7
Vallensbæk	3	0	3
REGION MIDTJYLLAND			
Total	**40**	**266**	**306**
Favrskov	1	12	13
Hedensted	5	16	21
Herning	0	25	25
Holstebro	1	13	14
Horsens	0	15	15
Ikast-Brande	0	12	12
Lemvig	2	6	8
Norddjurs	0	5	5
Odder	4	2	6
Randers	3	16	19
Ringkøbing-Skjern	1	20	21
Samsø	0	1	1
Silkeborg	1	23	24
Skanderborg	0	17	17
Skive	0	16	16
Struer	1	6	7
Syddjurs	3	7	10
Viborg	3	23	26
Aarhus	15	31	46
REGION NORDJYLLAND			
Total	**9**	**140**	**149**
Brønderslev	2	9	11
Frederikshavn	0	13	13
Hjørring	2	13	15
Jammerbugt	1	11	12
Læsø	0	1	1
Mariagerfjord	0	9	9
Morsø	0	4	4
Rebild	0	8	8
Thisted	0	15	15
Vesthimmerlands	2	11	13
Aalborg	2	46	48
REGION SJÆLLAND			

Region og	Antal folkeskoler		
Total	**40**	**155**	**195**
Faxe	0	10	10
Greve	1	8	9
Guldborgsund	0	14	14
Holbæk	1	18	19
Kalundborg	1	13	14
Køge	3	12	15
Lejre	2	4	6
Lolland	0	10	10
Næstved	12	6	18
Odsherred	5	3	8
Ringsted	3	6	9
Roskilde	6	12	18
Slagelse	1	18	19
Solrød	2	2	4
Sorø	2	4	6
Stevns	0	3	3
Vordingborg	1	12	13
REGION SYDDANMARK			
Total	**26**	**253**	**279**
Assens	0	12	12
Billund	0	6	6
Esbjerg	0	26	26
Fanø	0	1	1
Fredericia	2	11	13
Faaborg-Midtfyn	4	6	10
Haderslev	2	8	10
Kerteminde	0	6	6
Kolding	0	21	21
Langeland	0	3	3
Middelfart	2	10	12
Nordfyns	0	6	6
Nyborg	0	4	4
Odense	2	30	32
Svendborg	7	4	11
Sønderborg	0	17	17
Tønder	2	8	10
Varde	2	18	20
Vejen	0	14	14

Region og	Antal folkeskoler		
Vejle	1	24	25
Ærø	0	1	1
Aabenraa	2	17	19
Total	**312**	**882**	**1.194**

Anm 1. Folkeskoler, der har indberettet planlagte timetal i fransk, på 5.-10. klassetrin, tæller som skoler, der udbyder franskundervisning.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik.

5.2 Bilag B: Andel af elever, der fik standpunktskarakter i tysk eller fransk i 9. klasse pr. kommune over 10 år

Andel af elever	**Fransk**	**Fransk**	**Tysk**	**Tysk**
Kommune	**2010/2011**	**2019/2020**	**2010/2011**	**2019/2020**
Albertslund	17,1pct.	1,3pct.	76,8pct.	95,3pct.
Allerød	29,6pct.	19,1pct.	66,9pct.	79,1pct.
Assens	0,0pct.	0,0pct.	87,6pct.	96,8pct.
Ballerup	6,9pct.	9,9pct.	77,3pct.	88,9pct.
Billund	0,0pct.	0,0pct.	92,1pct.	95,1pct.
Bornholm	12,2pct.	0,0pct.	74,6pct.	97,7pct.
Brøndby	10,4pct.	26,6pct.	78,8pct.	59,1pct.
Brønderslev	0,0pct.	0,0pct.	87,8pct.	88,5pct.
Dragør	9,5pct.	20,1pct.	81,6pct.	79,3pct.
Egedal	18,8pct.	9,2pct.	67,3pct.	85,1pct.
Esbjerg	0,6pct.	0,0pct.	87,0pct.	96,3pct.
Fanø	0,0pct.	0,0pct.	100,0pct.	85,7pct.
Favrskov	0,0pct.	0,0pct.	87,1pct.	92,8pct.
Faxe	0,0pct.	0,0pct.	78,4pct.	93,9pct.
Fredensborg	35,5pct.	37,3pct.	54,8pct.	60,9pct.
Fredericia	1,2pct.	0,0pct.	86,3pct.	95,5pct.
Frederiksberg	50,3pct.	49,4pct.	41,9pct.	47,3pct.
Frederikshavn	0,0pct.	0,0pct.	86,0pct.	92,1pct.
Frederikssund	22,5pct.	22,6pct.	60,4pct.	68,6pct.
Furesø	31,9pct.	32,0pct.	62,4pct.	62,6pct.
Faaborg-Midtfyn	0,0pct.	0,0pct.	83,9pct.	92,0pct.
Gentofte	48,3pct.	51,3pct.	48,6pct.	47,7pct.
Gladsaxe	25,0pct.	18,2pct.	64,6pct.	79,3pct.
Glostrup	14,0pct.	27,9pct.	63,4pct.	70,3pct.
Greve	3,6pct.	0,0pct.	81,5pct.	95,0pct.
Gribskov	22,1pct.	33,9pct.	57,2pct.	54,7pct.
Guldborgsund	0,0pct.	0,6pct.	85,9pct.	93,6pct.
Haderslev	0,0pct.	0,0pct.	93,1pct.	94,6pct.
Halsnæs	17,3pct.	27,6pct.	62,0pct.	64,0pct.
Hedensted	0,0pct.	0,0pct.	89,8pct.	92,7pct.
Helsingør	25,0pct.	33,9pct.	62,7pct.	59,7pct.
Herlev	24,0pct.	27,1pct.	61,1pct.	68,6pct.
Herning	0,7pct.	0,0pct.	87,9pct.	95,8pct.
Hillerød	17,2pct.	16,2pct.	69,8pct.	76,8pct.
Hjørring	1,9pct.	0,0pct.	87,3pct.	94,1pct.
Holbæk	2,6pct.	0,0pct.	77,5pct.	92,0pct.
Holstebro	3,9pct.	0,0pct.	91,1pct.	95,6pct.
Horsens	0,0pct.	0,0pct.	84,9pct.	96,3pct.
Hvidovre	15,4pct.	28,4pct.	66,4pct.	66,6pct.
Høje-Taastrup	4,2pct.	3,5pct.	78,7pct.	89,8pct.
Hørsholm	30,7pct.	37,7pct.	64,6pct.	61,0pct.
Ikast-Brande	0,0pct.	0,0pct.	88,5pct.	90,1pct.

Andel af elever	Fransk	Fransk	Tysk	Tysk
Ishøj	18,6pct.	5,0pct.	65,3pct.	84,9pct.
Jammerbugt	0,0pct.	0,0pct.	91,5pct.	90,1pct.
Kalundborg	10,3pct.	3,6pct.	78,4pct.	87,6pct.
Kerteminde	0,0pct.	0,0pct.	84,8pct.	94,4pct.
Kolding	0,0pct.	0,0pct.	91,5pct.	97,7pct.
København	33,9pct.	44,7pct.	54,3pct.	50,8pct.
Køge	2,0pct.	2,5pct.	82,0pct.	90,7pct.
Langeland	0,0pct.	0,0pct.	88,5pct.	94,2pct.
Lejre	7,1pct.	5,4pct.	80,4pct.	88,5pct.
Lemvig	0,0pct.	0,0pct.	90,4pct.	96,2pct.
Lolland	0,0pct.	2,1pct.	82,5pct.	84,7pct.
Lyngby-Taarbæk	39,0pct.	38,3pct.	55,9pct.	59,4pct.
Læsø	0,0pct.	0,0pct.	66,7pct.	87,5pct.
Mariagerfjord	0,0pct.	0,0pct.	84,3pct.	88,9pct.
Middelfart	0,0pct.	0,0pct.	89,1pct.	95,3pct.
Morsø	4,5pct.	0,0pct.	81,9pct.	92,0pct.
Norddjurs	0,0pct.	0,0pct.	88,3pct.	88,4pct.
Nordfyns	0,0pct.	0,0pct.	79,6pct.	93,3pct.
Nyborg	0,0pct.	0,0pct.	85,7pct.	96,4pct.
Næstved	3,2pct.	10,9pct.	78,2pct.	83,7pct.
Odder	11,2pct.	10,4pct.	80,0pct.	85,4pct.
Odense	4,7pct.	1,5pct.	85,7pct.	92,1pct.
Odsherred	1,5pct.	13,4pct.	80,4pct.	70,8pct.
Randers	0,0pct.	0,0pct.	86,0pct.	93,8pct.
Rebild	0,0pct.	0,0pct.	85,5pct.	91,2pct.
Ringkøbing-Skjern	0,0pct.	0,0pct.	90,1pct.	96,3pct.
Ringsted	2,4pct.	0,0pct.	78,3pct.	88,3pct.
Roskilde	14,6pct.	6,4pct.	76,5pct.	87,9pct.
Rudersdal	30,1pct.	11,2pct.	89,7pct.	88,6pct.
Rødovre	5,9pct.	3,0pct.	76,9pct.	95,7pct.
Samsø	0,0pct.	0,0pct.	52,9pct.	100,0pct.
Silkeborg	0,0pct.	0,0pct.	89,8pct.	96,4pct.
Skanderborg	4,4pct.	2,7pct.	88,4pct.	95,2pct.
Skive	0,0pct.	0,0pct.	90,1pct.	98,3pct.
Slagelse	8,2pct.	2,5pct.	79,3pct.	94,2pct.
Solrød	23,6pct.	18,8pct.	66,7pct.	78,7pct.
Sorø	10,9pct.	12,1pct.	70,2pct.	84,0pct.
Stevns	0,0pct.	0,0pct.	76,8pct.	97,5pct.
Struer	0,0pct.	0,0pct.	80,5pct.	95,3pct.
Svendborg	0,0pct.	14,9pct.	88,1pct.	77,9pct.
Syddjurs	1,8pct.	0,0pct.	81,0pct.	96,1pct.
Sønderborg	0,0pct.	0,0pct.	94,5pct.	93,7pct.
Thisted	0,0pct.	0,0pct.	85,0pct.	85,1pct.
Tønder	0,0pct.	0,0pct.	86,2pct.	93,4pct.
Tårnby	27,1pct.	29,3pct.	53,6pct.	66,8pct.
Vallensbæk	18,3pct.	9,6pct.	76,5pct.	86,4pct.

Andel af elever	Fransk	Fransk	Tysk	Tysk
Varde	0,0pct.	0,0pct.	90,9pct.	94,7pct.
Vejen	0,0pct.	0,0pct.	84,8pct.	94,3pct.
Vejle	0,0pct.	0,0pct.	90,2pct.	93,0pct.
Vesthimmerlands	0,0pct.	0,0pct.	82,6pct.	90,5pct.
Viborg	0,9pct.	0,0pct.	85,7pct.	92,3pct.
Vordingborg	9,3pct.	2,0pct.	76,4pct.	90,9pct.
Ærø	0,0pct.	0,0pct.	91,5pct.	92,9pct.
Aabenraa	0,0pct.	0,0pct.	94,8pct.	96,7pct.
Aalborg	1,7pct.	1,3pct.	84,6pct.	93,9pct.
Aarhus	10,2pct.	6,8pct.	80,9pct.	86,6pct.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik. Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik.

Anm: Andel af elever, der har en standpunktskarakter i fransk/tysk ud af samtal elever med en indberettet standpunktskarakter i 9. klasse. Opgørelsen omfatter alle folkeskoler. Antallet af elever med en standpunktskarakterer i fransk/tysk dækker alle unikke elever med mindst 1 indberettet standpunktskarakter i enten tysk/fransk som 2. fremmedsprog eller 3. fremmedsprog. Andelen af elever, der har en standpunktskarakter i fransk/Tysk er opgjort ud fra det samlede antal elever med en indberettet standpunktskarakter i det pågældende skoleår.

5.3 Bilag C: Studieretninger med fremmedsprog som studieretningsfag i de treårige gymnasiale uddannelser

Hovedom-råde	Studieretningsfag 1	Studieretningsfag 2	Evt. studieretningsfag 3
Hhx			
Økonomi og sprog	International økonomi A	Tysk fortsættersprog A el-ler tysk begyndersprog A	
	International økonomi A	Spansk fortsættersprog A eller fransk fortsættersprog A eller fransk begyndersprog A	
	Afsætning A	Tysk fortsættersprog A el-ler tysk begyndersprog A	
	Afsætning A	Spansk fortsættersprog A eller fransk fortsættersprog A eller fransk begyndersprog A	
Sprog	Fortsættersprog A eller begyndersprog A	Fortsættersprog A, B eller C eller begyndersprog A eller B	
Stx			
Samfunds-videnskab	Samfundsfag A	Engelsk A	
	Samfundsfag A	Tysk fortsættersprog A el-ler tysk begyndersprog A	
	Samfundsfag A	Spansk fortsættersprog A eller fransk fortsættersprog A eller fransk begyndersprog A	
Sprog	Latin A	Græsk A	
	Engelsk A	Fortsættersprog A eller Begyndersprog A	Fortsættersprog A, B eller C eller begyndersprog A, B eller C
	Engelsk A	Tysk fortsættersprog A el-ler tysk begyndersprog A	Samfundsfag B
	Engelsk A	Spansk fortsættersprog A eller fransk fortsættersprog A eller fransk begyndersprog A	Samfundsfag B
Kunst	Musik A	Engelsk A	
	Musik A	Tysk fortsættersprog A el-ler	

Hovedom-råde	Studieretningsfag 1	Studieretningsfag 2	Evt. studieretningsfag 3
		tysk begyndersprog A	
	Musik A	Spansk fortsættersprog A eller fransk fortsættersprog A eller fransk begyndersprog A	
	Musik A	Matematik A	

5.4 Bilag D: Anbefalinger fra det Nationale Center for Fremmedsprog (NCFF)

Ifølge kommissoriet for følgegruppen til regeringens sprogstrategi skal Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCFF) *"årligt udarbejde anbefalinger til den videre indsats på sprogområdet"*. Disse anbefalinger skal indgå i følgegruppens arbejde. Anbefalinger kan bl.a. gå på at opstille konkrete delmål til opnåelse af sprogstrategiens to målsætninger:

- Målsætning 1: Flere elever og studerende skal vælge fremmedsprog og opnå solide sprogkompetencer ud over engelsk.
- Målsætning 2: Sproguddannelserne skal være fagligt stærke og relevante uddannelser, der tiltrækker og fastholder de dygtigste studerende. Det gælder også sprogundervisningen på læreruddannelserne.

Nedenstående baserer sig på den viden, NCFF gennem sit virke har opsamlet, i højere grad end data fra indikatorerne, som ikke har været tilgængelige for os under udarbejdelsen af dette dokument.
I nedenstående holder vi os til den struktur, der er besluttet i rapporten, selv om det ikke flugter helt med de konditionerede anbefalinger, vi gav på andet virtuelle følgegruppemøde den 9. september 2020. Anbefalingerne vil dog være genkendelige og fortsat i vid udstrækning være konditionerede, da nogle af de anbefalinger, vi har, kræver politisk stillingtagen og indgriben. De nedenfor oplistede emner udgør i NCFF's optik alle dele af en mulig indløsning af de i strategien fastlagte to målsætninger, nemlig at 1) flere elever og studerende skal vælge fremmedsprog og opnå solide sprogkompetencer, og at 2) sproguddannelserne skal være fagligt stærke og relevante uddannelser, der tiltrækker og fastholder de dygtigste studerende. NCFF ønsker dog at anføre – ligeledes i tråd med strategien – at der ikke findes én løsning på fremmedsprogsudfordringerne. Problemstillingen omkring manglende interesse for andre fremmedsprog end engelsk er yderst kompleks, diskursivt og strukturelt betinget, og det vil kræve mange koordinerede indsatser over tid at opfylde målsætningerne.

Overgangsproblematikker
NCFF oplever i sit arbejde i høj grad overgangsproblematikker, både i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse og i overgangen fra ungdomsuddannelse til videregående uddannelse. Der eksisterer ligeledes mindre belyste overgangsproblematikker fra videregående uddannelser til arbejdsliv, det være sig fra videregående uddannelser til lærergerningen på både grundskole- og ungdomsuddannelsesniveau eller fra videregående uddannelser til det øvrige arbejdsmarked. Derfor havde vi også i 2020 fokus på brobygning og har i alt iværksat knap 20 små og store projekter, hvoraf en del er afrapporterede, mens andre stadig er i gang. Projekterne har overvejende fokuseret på institutionelle og sociokulturelle overgange, fx manglende samarbejder mellem niveauer, og der er genereret gode modeller for lokale samarbejder og rekruttering[18]. Imidlertid peger NCFF på, at det – hvis samarbejdet mellem regioner/kommuner/institutioner/erhvervsliv skal være af mere strategisk art – kan være nødvendigt at

- gøre strategiens opfordring til lokale sprogstrategier forpligtende for alle eller nogle af niveauerne, og
- sikre, at der lokalt afsættes tid til at bearbejde, tilpasse og justere indsatserne.

NCFF's projekter har i mindre grad befattet sig med overgangsproblematikkerne fra videregående uddannelser til arbejdsliv, og de har stort set heller ikke befattet sig med vidensmæssige overgange inden for sproguddannelserne/niveauerne, hvor indholdsmæssige, didaktiske eller begrebslige og forståelsesmæssige overgange er fokus (epistemologiske/kognitive overgange). Selvom kendskab til hinanden og samarbejder om såkaldte overgange uden tvivl kan lette den enkelte elevs/studerendes overgang, er det for en bedre faglig sammenhæng tvingende nødvendigt at

[18] https://ncff.dk/didaktisk-udvikling-viden-og-behov/behovsundersoegelser/

- sikre, at der genereres mere viden om de vidensmæssige forskelle og fagenes identiteter på alle niveauer. NCFF's behovsundersøgelser (https://ncff.dk/didaktisk-udvikling-viden-og-behov/behovsundersoegelser/) tyder på, at der er meget forskellige opfattelser af fagenes identitet og indhold og forskellige praksisser på de forskellige niveauer og ligeledes mellem fagene.[19]

En grundlæggende diskussion om fagenes identitet og indhold – populært: hvad skal en fremmedsprogsuddannelse anno 2030 være, indeholde og kunne – kræver imidlertid målrettet allokering af midler til styrkelse af det ret spinkle fremmedsprogsfaglige og især fremmedsprogsdidaktiske forskningsmiljø på de videregående uddannelser. Det fremmedsprogsdidaktiske forskningsmiljø på universiteterne er meget lille og opleves af mange grunde ikke særligt attråværdigt. På professionshøjskolerne er det fremmedsprogsdidaktiske forskningsmiljø stadig ungt. Eksempelvis er der de seneste 10 år kun indleveret godt 10 danske fremmedsprogsdidaktiske ph.d.-afhandlinger, og der er i alt to professorer ansat inden for feltet i hele Danmark.
Overgangsproblematikkerne fra videregående uddannelser til erhverv/job består angiveligt især i et oplevet mismatch mellem de kompetencer, de respektive uddannelser har givet den enkelte studerende, og de kompetencer, erhvervslivet synes at have brug for. Det er ikke usædvanligt for generalistuddannelser, men NCFF gør opmærksom på det bekymrende forhold, at færdighedsdelen af fremmedsprogsfagene kun i mindre grad tilgodeses på såvel læreruddannelser som universitetsuddannelser. For grundskolelæreres vedkommende betyder dette – sammenholdt med de i alt ca. 30 ECTS (for engelsk ofte 40), en grundskolelærer har til sit fremmedsprogsfag – at nogle grundskolelærere såvel som censorer oplever, at fremmedsprogsfærdigheden til trods for gode (fag)didaktiske kompetencer kommer til kort. Kompetencemålsprøverne udgør samtidig et integreret bedømmelsesgrundlag (=én samlet karakter), hvorfor der altid vil være et vist fortolkningsrum. NCFF peger på, at projektet *Sproglig boost* (et samarbejde mellem VIA og AU) kan være én vej at gå, men der kan også findes andre løsninger sammen med professionshøjskolerne fx om "tvungen" udveksling eller udvidelse af ECTS-rammen eller oprettelse af særligt sproglærerprofiltoninger.[20] NCFF anbefaler på denne baggrund at

- den personlige sprogfærdighed tilgodeses i højere grad på læreruddannelsen til grundskolen, fx i et samarbejde med universiteterne, der ligeledes i højere grad bør tilgodese en oparbejdelse af personlige sprogkompetencer ved siden af den fagfaglige viden.

På baggrund af NCFF's behovsundersøgelser synes overgangsproblematikken fra universitetsuddannelsernes læreruddannelser til lærervirket derudover at bestå i fagdidaktiske udfordringer. Der kan være langt fra at have en fagviden til at have viden om, hvordan denne fagviden bedst formidles. Almen- og fagdidaktisk viden er i øjeblikket pædagogikums omdrejningspunkt, men faktum er, at mange kandidater arbejder som årsvikarer i en årrække og derfor kan nå at internalisere en lang række uhensigtsmæssige og ikke forskningsmæssigt underbyggede undervisningspraksisser, der ofte – jf. forskning om teacher cognition – vil være baseret på egne læringsoplevelser. Universiteternes vægtning af fagviden (stadig ofte søjleopdelt i litteratur, historie eller samfunds- hhv. erhvervsforhold og lingvistik) kan legitimeres ud fra de faglige mindstekrav for gymnasielæreruddannelsen, og det er NCFF's anbefaling, at hvis man ønsker, at kommende ungdomsuddannelseslærere skal blive fagdidaktisk stærkere (og dermed alt andet lige bedre lærere), så er det nødvendigt i et tæt samarbejde mellem universiteter og ungdomsuddannelser at

- genbesøge de faglige mindstekrav, således at den fagdidaktiske kompetence ikke alene udvikles via pædagogikum.

[19] En implementering af CEFR på alle uddannelsesniveauer kan muligvis løse nogle overgangsproblematikker og højne elevernes oplevelse af progression, men da fremmedsprogsfagene i Danmark, i modsætning til det, som CEFR hovedsageligt beskriver, i høj grad også er dannelses- og vidensfag vil det ikke være tilstrækkeligt.
[20] Foreløbige erfaringer fra VIAs sproglærerprofilinitiativ tyder på, at de studerende, der vælger dette, er studerende med et højere indgangsniveau (karaktergennemsnit).

Skolernes udbud og elevernes valg i grundskolen
70 % af de grundskoler, der tilbyder fransk som en mulighed i 5. klasse ligestillet med tysk, ligger øst for Storebælt, nærmere betegnet især i og nord for København. I Vestdanmark er tilbuddet om fransk generelt centreret om de større byer. Dette har flere negative konsekvenser: For det første påvirker det gymnasiernes muligheder for at oprette fransk som fortsættersprog, for det andet har det konsekvenser for, hvor mange lærerstuderende der overhovedet har mulighed for at vælge fransk som undervisningsfag, og endelig må det antages at have konsekvenser for universiteternes optag af franskstuderende. Man kan på denne baggrund være bekymret for fagets overlevelse.
Årsagerne til kommunernes og skolernes manglende prioritering af at tilbyde eleverne både tysk og fransk i 5. klasse skal formentlig især ses som strukturelle og økonomiske: Nogle skoler kan have vanskeligheder ved at finde kvalificerede fransklærere, og det er svært (og dyrt) at prioritere et ekstra og ofte lille hold. Fransk som valgfag tilbydes i stadig mindre grad, hvilket kan hænge sammen med Lov om praksisfaglighed, som a priori afsætter et praktisk-musisk valgfag som obligatorisk, hvilket på mindre skoler vanskeliggør tilbud om fransk som valgfag. Samme problematik er gældende for de øvrige mulige fremmedsprogsvalgfag, herunder spansk som (forsøgs)valgfag. Da forskning inden for det additive sprogsyn fremhæver, at sprog avler sprog, er det NCFF' anbefaling at efterstræbe et lidt bredere fremmedsprogsudbud i grundskolen, hvorfor det anbefales

- at tage stilling til de enkelte sprogs lovgivningsmæssige status og
- at undersøge og tage stilling til fremmedsprogsfagenes rammebetingelser.

Institutionernes udbud og fremmedsprogsvalg i gymnasiet og på de videregående uddannelser
Som nævnt er der en tæt sammenhæng mellem de forskellige uddannelsesniveauers mulige udbud og elevers/studerendes valg. Således er der fx langt færre *mulige* ansøgere til en fransk-, spansk- eller italienskuddannelse på de videregående uddannelser vest for Storebælt end øst for Storebælt (Statusnotat: Sproglærerprofilen på Læreruddannelsen i Aarhus, VIA University College). Disse geografiske forskelle er ikke belyst i tilstrækkelig grad, og NCFF anbefaler derfor:

- en undersøgelse af det reelle rekrutteringsgrundlag til niveauerne.

En anden beslægtet udfordring for rekrutteringsgrundlaget til sproglæreruddannelserne er, at en hf-uddannelse er udset til at være den naturlige vej til en professionsuddannelse, men for sproglæreruddannelserne giver dette stort set kun kandidater til engelsk pga. det ringe fremmedsprogsudbud på hf, hvorfor NCFF anbefaler at

- undersøge og evt. revidere HF-uddannelsens fremmedsprogsudbud.

Gymnasierne selv peger på problematikker omkring studieretningsvalg, små dyre sproghold, papegøjeklasser m.m. Det kan med den nuværende struktur fx være vanskeligt at kombinere interesse for STEM med interesse for fremmedsprog. NCFF råder ikke over funderet viden om konsekvenser af ændringer i studieretninger, men anbefaler i hvert fald at

- undersøge rammer og studieretningsmuligheder og mulighederne for at facilitere samarbejder på tværs af uddannelsesinstitutionerne (fx ved at dele sproglærer, eller oprette fælles sproghold),
- at undersøge mulighederne for i højere grad end nu at facilitere samarbejder på tværs af fag (CLIL), hvilket ofte virker motiverende på de unge.[21]

[21] NCFF støtter et større projekt *CLIL-stifindere, flersprogede veje til viden i gymnasiet* med netop dette formål.

En overset problematik under dette punkt er det manglende udbud af kurser til ikke-sprogstuderende. Undersøgelser bl.a. fra NCFF viser, at studerende inden for alle fag kan have brug for at tilegne sig viden eller agere på andre fremmedsprog end engelsk, ligesom undersøgelser både fra NCFF, DI og andre peger på, at de kan få brug for og nytte af at anvende fremmedsprogskompetencer i deres senere karrierer. De fleste har imidlertid ingen mulighed for at vedligeholde de sprogkompetencer, de fik på ungdomsuddannelsen, hvorfor både viden og muligheder går tabt. NCFF anbefaler at skele til Finland og

- undersøge muligheden for og hensigtsmæssigheden i at indføre obligatorisk fremmedsprog på alle uddannelser, naturligvis målrettet de enkelte uddannelsers behov[22]

Uddannelsernes kvalitet og elevernes faglige niveau

Vi har i det ovenstående berørt punktet omkring uddannelsernes kvalitet mange gange. Punktet hænger tæt sammen med overvejelserne vedrørende fagenes identitet og indhold. Ligeså gør elevernes faglige niveau, som vi ikke har øvrige data til at belyse her. NCFF peger blot på, at den fremmedsprogsvirkelighed, eleverne kommer ud til i dag, fx efter en endt studentereksamen, er væsentligt anderledes, end den var for blot 20 år siden, og at styredokumenterne ofte halter lidt bagud. Det ses tydeligst i forbindelse med regler om anvendelsen af IT, hvor styredokumenter forbyder forskellige hjælpemidler, fordi de anses for at være snyd, mens en mere frugtbar tilgang kunne være at lære eleverne at håndtere de forskellige muligheder. Dette vil igen naturligt medføre den tvingende nødvendige curriculumdiskussion, altså diskussionen om, hvad fremmedsprogsfag anno 2030 skal kunne, være og indeholde.[23]

Inden for emnet skal der også peges på de manglende EVU-muligheder, undervisere i grundskole og ungdomsuddannelse oplever (jf. NCFF's undersøgelser og overblik over EVU-muligheder).[24]

Arbejdsmarkedets behov for sprogkompetencer

Der eksisterer adskillige undersøgelser af arbejdsmarkedets behov for sprogkompetencer. De peger på en tæt sammenhæng mellem uddannelsessystemets ordinære fremmedsprogsudbud og efterspurgte sprogkompetencer. Det er glædeligt, men undersøgelserne peger også på det forhold, at det kan være svært at se muligheder i noget, man ikke har. Er der fx ingen i en virksomhed, der har adgang til russisk, ser man måske ikke mulighederne på det russiske marked. NCFF's undersøgelser peger også på, at arbejdsmarkedets udmeldte behov ikke altid flugter med medarbejdernes brug af og behov for fremmedsprog, ligesom de peger på, at EVU inden for fremmedsprog ofte gøres til et privat anliggende. Endelig gør NCFF opmærksom på, at de undersøgelser, der foreligger, altid vil være undersøgelser af i går, og at det måske er mere interessant at forsøge at få indblik i og undersøge fremmedsprogshverdagen af i morgen og derfor

- overveje, hvilke kompetencer inden for fremmedsprog arbejdsmarkedet vil kunne få brug for inden for de næste 50 år.

Det er således en nærliggende antagelse, at de fremmedsprogsjobs, der findes nu, vil have ændret karakter, hvilket igen vil føde tilbage til curriculumdiskussionen.

Afsluttende ord

---

[22] Man kan her lade sig inspirere af erfaringerne fra Finland og KU's Sprogstrategiske Satsning fra årene 2013-2018.

[23] NCFF er i færd med at etablere et netværk blandt professionshøjskoleundervisere og universitetsundervisere, der har interesse for fremmedsprogsfagenes udvikling, ligesom NCFF er i færd med at igangsætte en række aktionslæringsforløb med IT som løftestang for udvidelsen af sprogfagligheden.

[24] NCFF er i gang med at udvikle en fremmedsprogsvejlederuddannelse (30 ECTS pædagogiske diplommoduler) rettet mod grundskolens og ungdomsuddannelsernes fremmedsprogslærere.

Det har inden for rammen ikke været muligt at kommentere hele kompleksiteten, men det er væsentligt for NCFF at fremhæve, at det er nødvendigt at kaste et samlet blik på alle ovenstående felter, hvis strategiens to hovedmål skal opfyldes.
I lyset af den viden, de data og de erfaringer, som NCFF har erhvervet sig, siden denne statusrapports første udkast, ønsker vi at opsummere, sammenfatte og delvist skærpe vores anbefalinger som følger:

Overgangsproblematikker
Der er fortsat store overgangsproblematikker i uddannelsessystemet og fra uddannelsessystem til erhvervsliv, når det drejer sig om fremmedsprog. Der findes en del viden om organisatoriske overgange, men mindre om de epistemologiske Der kan derfor være

- brug for en tværgående undersøgelse af curriculum (indholdet i fremmedsprogsundervisningen) på alle niveauer samt en undersøgelse af fagenes selvforståelse og deres samspil med omverdenen.
- brug for at understøtte forpligtende samarbejder om lokale sprogstrategier

Konkret er der på de videregående uddannelser

- brug for tilgodese, at fremmedsprogsfag indeholder såvel en videndel som en færdighedsdel
- brug for øge samarbejdet mellem de to instanser, som uddanner lærere til hhv. grundskole og gymnasium
- brug for at diskutere forholdet ml. fagligt indhold og fagdidaktik på såvel professionshøjskoler som universiteter. I den forbindelse kan det blive nødvendigt at genbesøge de faglige mindstekrav gældende for gymnasielæreruddannelsen

Skolernes udbud og elevernes valg i grundskolen
Elevers reelle mulighed for at vælge mellem sprog i grundskolen og sprog og niveauer på ungdomsuddannelserne er begrænset og geografisk meget skævt fordelt. NCFF er bekymret for dette *stadigt* faldende udbud og mener, at der er behov for

- at tage stilling til de enkelte sprogs lovgivningsmæssige status
- at undersøge og tage stilling til fremmedsprogsfagenes rammebetingelser i særdeleshed i grundskolen og på ungdomsuddannelserne
- at understøtte mulighederne for i endnu højere grad at facilitere samarbejder på tværs af sprog og fag
- at understøtte universiteternes mulighed for at bibeholde eller øge studerendes fremmedsprogskompetencer, enten som et ekstracurriculært tilbud eller fagintegreret evt. efter finsk forbillede
- undersøge rammer og studieretningsmuligheder og mulighederne for at facilitere samarbejder på tværs af uddannelsesinstitutionerne (fx ved at dele sproglærer, eller oprette fælles sproghold),

Uddannelsernes kvalitet og elevernes faglige niveau
Udviklingen inden for fremmedsprogsuddannelser og -undervisning halter efter den teknologiske og fagdidaktiske udvikling. Der er derfor brug for

- at øge efter- og videreuddannelse hos undervisere, særligt inden for nyere fremmedsprogsdidaktik og IT
- at undersøge elevers og studerendes barrierer for at vælge fremmedsprog til og ledelsesniveauets prioriteringer

Arbejdsmarkedets behov for sprogkompetencer
Undersøgelser peger på, at mange får brug for de sprogkompetencer, de har erhvervet sig i deres uddannelsesforløb. Men da også arbejdsmarkedet ændrer sig konstant, er det nødvendigt at

- overveje og undersøge, hvilke kompetencer inden for fremmedsprog, arbejdsmarkedet vil kunne forventes at få brug for inden for de næste 20 år

- i den forbindelse sikre øget tilgang fremmedsprogslæreruddannelser på alle niveauer. Undersøgelser peger på, at der kommer til at mangle fremmedsprogssproglærere og dette vil i sidste ende forværre Danmarks fremmedsprogsberedskab

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET